

J A A R V E R S L A G 1 9 9 4

VAN HET HOOFDBESTUUR

INGEVOLGE ARTIKEL 18.3 VAN DE STATUTEN

47STE JAARVERSLAG

Meer exemplaren van het jaarverslag over 1994 kunnen worden besteld door overmaking van een bedrag van f 20,- per exemplaar op girorekening 40.18.232 ten name van VVD informatierekening te Den Haag, onder vermelding van "47ste Jaarverslag"

Auteursrecht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het hoofdbestuur van de VVD

Tekening omslag
Eindredactie
Productiedatum

Gerard Wiegel
drs. L.H.M. Osterholt
april 1995

INHOUDSOPGAVE

110495

1.	Ten geleide	3
2.	47ste jaarlijkse algemene vergadering	4
3.	Hoofdbestuur	5
	- periodiek overleg hoofdbestuur - kamercentrales (artikel 27.2 st.)	10
4.	Partijraden	11
5.	Afdelingen	12
6.	Ondercentrales	14
7.	Kamercentrales	15
8.	Algemeen secretariaat	16
	- ontvangers VVD-Thorbeckepenning	18
9.	Oplossen van problemen in afdelingen en centrales	19
	- commissie van Beroep (artikel 32 statuten)	20
10.	Ledenbestand	21
11.	Commissies en werkgroepen ad hoc	
	- a commissie Tweede Kamer	30
	- b commissie Eerste Kamer	31
	- c commissie Europees Parlement	34
	- d commissie invulling vacatures Hoofdbestuur	35
	- e positieve actie	36
12.	Inhoudelijke discussie	38
13.	Commissies van advies (conform artikel 60 hr.)	41
14.	Bijzondere groepen (artikel 78.1 hr.):	
	- a Organisatie Vrouwen in de VVD	45
	- b Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD	47
	- c Groep Nederland van de Liberale Internationale	51
15.	Vrijheid en Democratie	54
16.	Talent-management	55
17.	Public Relations, voorlichting en campagnes	58
18.	Sprekerscoördinatie	66
19.	Vorming en Scholing	67
20.	Jongerenbeleid	71
	- commissie Jongerenbeleid VVD - JOVD	73
21.	Ledenwerving/Ledenbehoud	75
22.	Fracties in de Staten-Generaal en in het Europees Parlement	
	- a Eerste Kamer	76
	- b Tweede Kamer	78
	- c Europees liberale fractie	81
23.	Internationaal partijwerk	85
24.	Prof. mr B.M. Teldersstichting	91
	Lijst van meest gebruikte afkortingen	96
	Bijlagen	

Bijlagen

- I Besluitenlijst 91ste AV te Arnhem (21/22 januari 1994)
- II Besluitenlijst 92ste AV te Venlo (18 februari 1994)
- III Besluitenlijst 93ste AV te Venlo (19 februari 1994)
- IV Besluitenlijst 94ste AV te Breda (27/28 mei 1994)
(tevens 47ste jaarlijkse algemene vergadering)
- V Bijlage bij Inhoudelijke discussie
 - jaarverslag adviesgroep Ouderen
 - jaarverslag adviesgroep Interstedelijk Overleg
Etnische Medelanders (IOEM)
- VI Jaarverslagen commissies van advies (art. 60 hr.)
- VII Bijlage realisatie cursussen Haya van Somerenstichting
- VIII VVD-kandidatenlijst voor het Europees Parlement

1 TEN GELEIDE

In het voorliggende jaarverslag geeft het hoofdbestuur verantwoording van het door haar gevoerde beleid in 1994.

Verantwoording afleggen biedt de gelegenheid tot terugblikken. En 1994 was voor de VVD electoraal gezien een goed jaar. De verkiezingen voor zowel de gemeenteraden, als de Tweede Kamer en het Europees Parlement werden afgesloten met een duidelijke overwinning voor onze partij. Een overwinning die zich de komende vier jaar zal terugbetalen in invloed bij het nemen van belangrijke beslissingen voor de toekomst, zowel op lokaal, nationaal-als Europees niveau.

Verantwoording afleggen geeft ook de mogelijkheid om te kijken naar de toekomst. In 1994 zijn duidelijke stappen gezet voor een intensiever contact met VVD-leden die actief willen zijn in de enige liberale partij van Nederland. Met het prioriteit geven aan de ontwikkelingen op het gebied van Talent Management, Ledenwerving en ledenbehoud, Jongerenbeleid en Inhoudelijke discussie is de VVD goed op weg om het contact met burgers te verstevigen en te bestendigen. Het hoofdbestuur heeft in 1994 heeft daarvoor aanzetten gegeven, die in 1995 verder uitgewerkt zullen gaan worden.

De succesen op electoraal gebied in het afgelopen jaar waren niet mogelijk geweest zonder de inzet van zoveel vrijwilligers. Het hoofdbestuur spreekt dan ook een bijzonder woord van dank uit aan iedereen die zich het afgelopen jaar belangenloos voor de VVD heeft ingezet.

Namens het hoofdbestuur

drs. L.H.M. Osterholt

2 47ste JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING
(94ste Algemene Vergadering) op 27/28 mei 1994 te Breda

Dit jaar werden in verband met reglementaire verplichtingen een aantal Bijzondere Algemene Vergaderingen gehouden. De Jaarlijkse Algemene Vergadering was traditiegetrouw bestemd voor huishoudelijke zaken en politieke bespiegelingen.

De penningmeester werd gecomplimenteerd met het gevoerde financiële beleid en hem werd decharge verleend voor dit beleid.

Tijdens de 47ste jaarlijkse algemene vergadering werden gekozen tot leden van het hoofdbestuur:

- de heer drs. W.K.Hoekzema in de functie van voorzitter
- de heer R.Haafkens in de functie van ondervoorzitter
- de heer F.J.J.M. Breukers tot secretaris voor de organisatie
- de heer jhr. R.G.P. Sandberg tot Essenburg tot secretaris voor de organisatie
- de heer drs. A. van Voskuilen tot secretaris voor de organisatie.

Tijdens de 47ste jaarlijkse algemene vergadering werd afscheid genomen van mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, de heer drs. J.C. Gmelich Meijling, de heer drs F.G.J.Steenmeijer, drs P.A. van Vugt en mevrouw J.C. van Dijk-Sturm.

3 HOOFDBESTUUR

Het jaar 1994 was druk door de drie verkiezingen en de voorbereidingen voor de twee verkiezingen in 1995.

In 1994 kwam het hoofdbestuur 22 maal bijeen en wel op de volgende data:

17 en 31 januari
14 februari
14 en 28 maart
5 (extra), 11 en 25 april
9 mei
13 en 27 juni
15 (extra) en 22 augustus
5 en 19 september
10 en 31 (extra) oktober
12 (extra) en 28 november
3, 10 (extra) en 12 december.

Evenals in voorgaande jaren was ook in dit verslagjaar een groot deel van de vergaderingen gewijd aan bestuurlijke onderwerpen, bespreking van de actuele binnenlandse en internationale politiek, alsmede van de financiële stand van zaken van de partij.

In de eerste helft van 1994 vroegen vooral de verschillende verkiezingscampagnes en de kandidaatstellingsprocedures veel aandacht. Het hoofdbestuur werd regelmatig geïnformeerd over de voortgang door de portefeuillehouder en de campagnemanager Gerlof Boosman. De fractievoorzitter in de Tweede Kamer of zijn plaatsvervanger informeerde het hoofdbestuur telkenmale over de inhoudelijke onderwerpen en na de verkiezingen over de voortgang bij de kabinetsformatie. Om de voortgang van de vaststelling van de kandidatenlijsten voor TK en EP te bevorderen, nam het hoofdbestuur het besluit om tijdens de BAV's te Venlo, elektronisch te stemmen. Bij de bespreking van de evaluatie van de campagnes 1994 kon het hoofdbestuur met grote tevredenheid vaststellen dat de campagnes uitstekend verlopen waren en dat het beschikbare budget niet overschreden was. Verder heeft het hoofdbestuur besloten om een commissie in te stellen die de verschillende kandidaatstellingsprocedures moet gaan evalueren.

In verband met de verkiezingen voor de Eerste Kamer stelde het hoofdbestuur overeenkomstig het kandidaatstellingsreglement de commissie Eerste Kamer in, bestaande uit dames mr E. Veder-Smit en E. Tuijnman en de heren mr I.W. Opstelten en mr J.M. de Jonge. Op advies van het POK werd een gewijzigd tijdpad voor de procedure EK vastgesteld waardoor de afdelingen langer tijd kregen om kandidaten voor te dragen.

De commissie Eerste Kamer heeft op 3 december aan het hoofdbestuur haar advies uitgebracht over alle kandidaten die voorkomen op de groslijst voor de Eerste Kamer. Na overleg met het POK heeft het hoofdbestuur vervolgens op 12 december de ontwerp-kandidatenlijst opgesteld.

Ook de activiteiten in verband met de provinciale statenverkiezingen in maart 1995 zijn regelmatig aan de orde geweest. Op 9 mei heeft het hoofdbestuur de door de Bestuurdersvereniging opgestelde Leidraad Provincieprogramma vastgesteld. Na advisering door de Landelijke Propaganda Commissie is het campagneplan voor de provinciale staten- campagne en het budget vastgesteld. Tevens is het campagneteam ter begeleiding van deze campagne ingesteld.

In het verslagjaar is na een lange discussie het besluit genomen om de viering van het vijftigjarig bestaan van de VVD te vieren in Amsterdam.

Op 13 juni hebben de heren Rosenthal en Franssen het rapport over de bestuurlijke organisatie van de VVD aan het hoofdbestuur toegelicht. Dit rapport is vervolgens aan alle afdelingen en centrales gestuurd met het verzoek om commentaar.

In dezelfde vergadering heeft het hoofdbestuur de Voorjaarsnota vastgesteld. Deze Voorjaarsnota bevat vele bezuinigingsvoorstellen om het tekort op de begroting te verminderen.

Ook de organisatie van het algemeen secretariaat was regelmatig onderwerp van gesprek in de vergaderingen van het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur benoemde mevrouw P.G.M. Beijersbergen en mevrouw F.L. Sybesma tot adjunct-secretaris. Aan de heer Voormeulen werd opdracht verleend voor een onderzoek naar de administratieve organisatie van het algemeen secretariaat. In oktober werd besloten om het tijdelijke dienstverband van de algemeen secretaris/directeur niet om te zetten in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur.

Het hoofdbestuur heeft na de zomervakantie bezoeken gebracht aan een aantal kamercentrales. Het hoofdbestuur streeft er naar om alle kamer- centrales voor de zomer van 1995 bezocht te hebben.

Na de hoofdbestuurwisselingen in mei heeft het hoofdbestuur uitgesproken het wenselijk te vinden dat er duidelijkheid is over de doelstellingen en plannen van het hoofdbestuur voor een langere periode. Tijdens een aantal strategische discussie zijn de doelstellingen en plannen van het hoofdbestuur vastgesteld. In nauwe samenhang daarmee is de discussie over de begroting voor 1995 gevoerd. Op 28 november is deze begroting door het hoofdbestuur vastgesteld.

De samenstelling van het hoofdbestuur onderging in 1994 enige wijzigingen. Tijdens de 91ste algemene vergadering te Papendal werd de heer ir A.J. Korff benoemd tot penningmeester.

Tijdens de 47ste jaarlijkse algemene vergadering werden gekozen tot leden van het hoofdbestuur:

- de heer drs. W.K.Hoekzema in de functie van voorzitter
- de heer R.Haafkens in de functie van ondervoorzitter
- de heer F.J.J.M. Breukers tot secretaris voor de organisatie
- de heer jhr. R.G.P. Sandberg tot Essenburg tot secretaris voor de organisatie
- de heer drs. A. van Voskuilen tot secretaris voor de organisatie.

Tijdens de 47ste jaarlijkse algemene vergadering werd afscheid genomen van mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, de heer drs. J.C. Gmelich Meijling, de heer drs F.G.J.Steenmeijer, drs P.A. van Vugt en mevrouw J.C. van Dijk-Sturm.

In zijn vergadering van 13 juni 1994 stelde het hoofdbestuur de volgende taakverdeling vast:

drs. W.K. Hoekzema
voorzitter	- algehele leiding- politieke contacten met de fracties- interne en externe contacten- zorg voor voorlichting vanuit de partij- plaatsvervanger talentmanagement- curator Teldersstichting- lid raad van de ELD
R. Haafkens
ondervoorzitter	- plaatsvervanger van de voorzitter- personeelsbeleid algemeen secretariaat- talentmanagement- positieve actie
ir. A.J. Korff	- financieel beheer van de partij
Mevrouw A.A. Aeyelts Averink-Winsemius	- betrekkingen met de bijzondere groepen: Organisatie Vrouwen in de VVD, Bestuurdersvereniging en de JOVD- coördinatie van het jongerenbeleid- adviserend bestuurslid van de Bestuurdersvereniging- adviserend bestuurslid van de Organisatie Vrouwen in de VVD- voorzitter van de landelijke commissie jongerenbeleid

- mr.dr.s. J.C. van Baalen**
- contacten met de Liberale Internationale en de Europees Liberaal Democraten (ELD)
 - coördinatie van de organisatorische activiteiten van de partij op internationaal terrein
 - Oost Europa-programma
 - contacten met besturen van liberale partijen in het buitenland
 - betrekking met de bijzondere groep LIGN
 - lid van de raad van de ELD
 - bestuurslid LI
 - adviserend bestuurslid van de Groep Nederland van de LI
- F.J.J.M. Breukers**
- ledenwerving en ledenbehoud
 - oplossen organisatorische problemen in afdelingen en centrales
 - plaatsvervanger propaganda en campagnes
- drs. M.A.J.Knip**
- schriftelijke informatiestromen binnen de partij
 - oplossen organisatorische problemen in afdelingen en centrales
 - voorzitter van de Redactieraad van Vrijheid en Democratie
 - toezicht op de voortgang van reglementen en statuten
 - plaatsvervanger contacten van de organisatorische activiteiten van de partij op internationaal terrein
 - lid van de raad van de ELD
- Mevrouw F.M. Roscam Abbing-Bos**
- coördinatie en organisatie inhoudelijke discussie
 - curator Teldersstichting
 - bestuurslid mr. A. Kappeyne van de Copellostichting
 - adviserend lid partijraad
- drs. M. Rutte**
- propaganda en campagnes
 - interne- en externe communicatie
 - voorzitter van de landelijke propagandacommissie

jhr. R.G.P. Sandberg	- coördinatie partijcommissies - plaatsvervangend penningmeester - plaatsvervanger personeelsbeleid - algemeen secretariaat - adviserend lid partijraad
drs. A. van Voskuilen	- vorming en scholing - voorzitter van de landelijke commissie Vorming en Scholing - plaatsvervanger coördinatie van het jongerenbeleid

In de loop van het verslagjaar waren als adviserende leden van het hoofdbestuur in principe aanwezig:

- mr.drs. F. Bolkestein namens de VVD-Tweede Kamerfractie;
- ir. D. Luteijn namens de VVD-Eerste Kamerfractie;
- drs. G.M. de Vries als vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europees Parlement;
- mevrouw T. van der Stroom-van Ewijk namens de Organisatie Vrouwen in de VVD;
- drs. E. Haaksman namens de Bestuurdersvereniging;
- mevrouw mr. J. Hekman als jongerenadviseur.

3b PERIODIEK OVERLEG HOOFDBESTUUR - KAMERCENTRALES (POK)

Ingevolge artikel 27.2 van de statuten vond er in 1994 regelmatig overleg plaats tussen het hoofdbestuur en de voorzitters van de besturen van de kamercentrales.

In het verslagjaar is het POK op de volgende data bijeen geweest:

12 februari
19 april
25 juni
15 augustus (extra vergadering)
12 oktober
12 november
10 december
13 december (extra vergadering)

Eén van de vaste agendapunten tijdens het overleg is de politieke toestand. De fractievoorzitters of hun plaatsvervangers geven daarbij informatie over de op dat moment actuele onderwerpen. De extra POK-vergadering van 15 augustus stond geheel in het teken van de kabinetsformatie en het regeerakkoord.

Ook de activiteiten in verband met de verschillende verkiezingen zijn regelmatig onderwerp van gesprek geweest. Zo is tijdens het POK-overleg de evaluatie van de verkiezingscampagnes voor de gemeenteraad, Tweede Kamer en Europees parlement besproken. Tijdens het POK-overleg van 12 december is in aanwezigheid van de leden van de commissie Eerste Kamer gesproken over de door het hoofdbestuur op te stellen ontwerp-kandidatenlijst voor de Eerste Kamer. Tijdens een extra vergadering op 13 december zijn de voorzitters van de kamercentrales geïnformeerd over de vastgestelde ontwerp-kandidatenlijst.

Overeenkomstig het reglement heeft tevens overleg plaatsgevonden over de invulling van de vacatures in het hoofdbestuur waarin tijdens de 48ste jaarlijkse algemene vergadering voorzien moet worden.

4 PARTIJRADEN

De partijraad kwam in 1994 drie keer bijeen, namelijk op 29 januari, 11 juni en 24 augustus.

De besloten partijraad van 29 januari vond plaats in het kader van de kandidaatstellingsprocedures voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees parlement. De partijraad heeft een advies uitgebracht over de technische adviezen, de ontwerp-kandidatenlijsten en de daarop ingediende wijzigingsvoorstellen.

De partijraad van 11 juni stond geheel in het teken van een terugblik op de drie verkiezingen en de op dat moment lopende kabinetsformatie. Inleidingen werden gehouden door Willem Hoekzema, Frits Bolkestein en Gijs de Vries.

De ingelaste en zeer drukbezochte partijraadsvergadering van 24 augustus in het Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht, was geheel gewijd aan de afgeronde kabinetsformatie. Na een inleiding van de partijvoorzitter heeft Frits Bolkestein uitgebreid de bereikte resultaten toegelicht en de negen liberale bewindsliden voorgesteld. De partijraad is afgesloten met een speech van de vice-premier Hans Dijkstal.

5 AFDELINGEN

Het aantal afdelingen nam in 1994 af met drie tot 565. Ten gevolge van gemeentelijke herindeling werden de afdelingen Cothen, Langbroek en Wijk bij Duurstede samengevoegd tot de afdeling Wijk bij Duurstede e.o. In Zeeland vonden met betrekking tot de gemeenten Kortgene en Wissenkerke, Aardenburg en Sluis in St. Philipsland en Tholen ook herindelingsverkiezingen plaats, maar dit had geen gevolg voor de organisatie van de betrokken afdelingen Noord-Beveland, Tholen en West-Zeeuws-Vlaanderen. In de opmaak naar gemeentelijke herindeling van Brabant in 1995 en 1996 vonden reeds mutaties plaats: de afdeling Hoogeloon-Vessem wordt opgeheven en respectievelijk gevoegd bij Bladel en Eersel. De bijzondere groep Terheijden van de afdeling Breda fuseerde met de afdeling Made en Drimmelen tot de afdeling Made-Terheijden en de bijzondere groep Zundert (gemeenten Zundert, Wernhout, Achemaal en Rijsbergen) werd een zelfstandige afdeling. De afdelingen Budel en Maarheeze besloten eveneens te fuseren. De naam van de afdeling Heesch werd veranderd in Bernheeze. Tenslotte werden de buitenlandse afdelingen Bramsche en Blomberg/Lippe samengevoegd tot één afdeling tevens ondercentrale Duitsland (kamercentrale Groningen).

Totaal aantal afdelingen (*=incl. Buitenland):

A	43	K	24
B	43 (*45)	L	22
C	55	M	36
D	26	N	30
E	1	O	43
F	1	P	25 (*26)
G	45 (*46)	Q	34
H	46	R	41 (*42)
I	1	S	5
J	44		

Totaal: 565 afdelingen (*inclusief buitenland 570)

INDIENEN JAARVERSLAGEN

Evenals vorig jaar zijn de ontvangen jaarverslagen en financiële verslagen van afdelingen geregistreerd. Het betrof hierbij steeds gegevens over 1993.

Een volgend overzicht geeft een indicatie in hoeverre afdelingen hun reglementaire verplichtingen zijn nagekomen (gerangschikt per kamercentrale, voor de betekenis van de letters wordt verwezen naar paragraaf 13).

KC	Ontvangen	%	meer/minder dan landelijk gemiddelde
A	13 van de 43	30,23	+
B	16 van de 45	35,56	+
C	17 van de 55	30,91	+
D	2 van de 26	7,69	-
E	1 van de 1	100,00	-
F	1 van de 1	100,00	-
G	15 van de 46	32,61	+
H	11 van de 46	23,91	-
I	1 van de 1	100,00	+
J	14 van de 44	31,82	+
K	6 van de 24	25,00	-
L	4 van de 22	18,18	-
M	15 van de 36	41,67	+
N	3 van de 30	10,00	-
O	7 van de 43	16,28	-
P	8 van de 26	30,77	+
Q	16 van de 34	47,06	+
R	21 van de 42	50,00	+
S	2 van de 5	40,00	+
TOTAAL	170 van de 573	29,67	/

170 van de 573 afdelingen voldeden dus aan hun verplichting of wel 29,67%.
Opnieuw een lager resultaat dan het voorgaande jaar (35,39%).

Opvallend is het bedroevend lage aantal toegezonden jaarverslagen uit de kamercentrales Nijmegen en Friesland. In de kamercentrale Utrecht is er traditioneel een uitstekend resultaat. Daarnaast springen de kamercentrales Drenthe en Limburg er in positieve zin uit.

6 ONDERCENTRALES

Ten gevolge van de fusie tussen de ondercentrale Peelland en regio Eindhoven/Kemperland tot de ondercentrale Zuid-Oost-Brabant, daalde het aantal ondercentrales in 1994 met één tot 90.

Te weten:

's-Hertogenbosch		3
Tilburg		4*
Gelderland		11
Rotterdam	1	
Den Haag	1	
Leiden		9*
Dordrecht	11	
Amsterdam		1
Den Helder		4
Haarlem		3
Zeeland		6
Utrecht		6
Friesland		5
Overijssel		7
Groningen	8*	
Drenthe		3
Limburg		6*
Flevoland		1
TOTAAL		90

* Inclusief 1 afdeling in het buitenland.

INDIENEN JAARVERSLAGEN

De ondercentrales dienden evenals de afdelingen te voldoen aan de reglementaire verplichting een jaarverslag en een financieel verslag bij het hoofdbestuur in te leveren. 21 van de 90 ondercentrales kwamen in 1994 deze verplichting na. Het betrof hier jaarverslagen over het jaar 1993. Procentueel gezien bedroeg het aantal binnengekomen verslagen 23,33%, een duidelijke verslechtering ten opzichte van 1993 met 7,43% (1993: 30,76%).

7 KAMERCENTRALES

Ook voor de kamercentrales stond het jaar 1994 in het teken van de verkiezingen. De kamercentrales hebben zich intensief beziggehouden met het opstellen van amenderende moties voor het in januari definitief vastgestelde verkiezingsprogramma, het indienen van wijzigingsvoorstellen op de ontwerp-kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezing en het Europees Parlement. Tevens waren de kamercentrales in het begin van 1994 nog belast met de afwikkeling van de eventuele problemen die binnen het betreffende gebied waren ontstaan met betrekking tot de gemeenteraadsverkiezingen.

Naast bovenstaande zijn de kamercentrales intensief betrokken geweest bij initiatieven die door het hoofdbestuur zijn genomen met betrekking tot talentmanagement. Daarnaast is het rapport "In alle duidelijkheid" van de commissie Bestuurlijke Organisatie in enkele kamercentrales besproken en zijn er voorstellen ingediend.

In de besturen van de kamercentrales vonden diverse mutaties plaats. Het voorzittersbestand onderging diverse wijzigingen in verband met reglementaire en andere redenen.

Het hoofdbestuur heeft tot zijn leedwezen op 24 oktober 1994 het bericht moeten ontvangen dat de voorzitter van de kamercentrale Dordrecht, de heer J. Kruis, overleden was.

Evenals in voorafgaande jaren is het hoofdbestuur in 1994 van start gegaan om aan alle kamercentrales een bezoek te brengen.

De bezoeken hebben naast een kennismaking met de voorzitter en de overige hoofdbestuursleden tot doel de relatie tussen het hoofdbestuur, de kamercentrales en de afdelingen te versterken.

Naast het gebruikelijke overleg met de kaderleden wordt er tijdens de bezoeken ook van gedachten gewisseld met de leden binnen de kamercentrales, dit om de interne communicatie en het contact met de achterban te bevorderen. Het hoofdbestuur heeft ervoor gekozen de hoofdbestuursdelegatie uit te bereiden met leden van de VVD-Tweede-Kamerfractie, de directeur van de prof.mr.B.M. Teldersstichting en de voorzitter van de Organisatie Vrouwen in de VVD.

Het hoofdbestuur heeft in 1994 de ondervolgende kamercentrales bezocht:

26 oktober	-	KC Flevoland
9 november	-	KC Den Bosch
23 november	-	KC Den Helder
7 december	-	KC Gelderland

Tot aan de zomer van 1995 zullen de overige kamercentrales worden bezocht.

8 ALGEMEEN SECRETARIAAT

Het was een turbulent jaar voor het algemeen secretariaat. Ten eerste vonden in korte tijd drie verkiezingen plaats. De organisatie van drie buitengewone algemene vergaderingen binnen twee maanden, de groots opgezette campagnes en de toenemende vraag voor initiatieven en begeleiding door het secretariaat legde naast de grote hoeveelheden basiswerkzaamheden een grote belasting op de beperkte mankracht.

Ten tweede trad in januari een nieuwe penningmeester aan en werden in mei een nieuwe voorzitter, ondervoorzitter en drie secretarissen voor de organisatie gekozen. Met andere woorden meer dan de helft van het bestuur wisselde in 1994. Het secretariaat dat tevens moest wennen aan een nieuwe dagelijkse leiding speelde op deze bestuurswisselingen met grote flexibiliteit en aanpassingsvermogen in.

In januari werd afscheid genomen van Hans Meulemans, die in het jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen veel werk had verzet in de begeleiding en advisering van de afdelingen en centrales als gevolg van de vernieuwde kandidaatstellingsreglementen. In april vertrok ook Dienny Kroos. Als adjunct-algemeen secretaris had zij sinds het vertrek van Tineke Tangel zich bijzonder verdienstelijk gemaakt. Zij ging zich opnieuw toeleggen op haar politieke carrière als wethouder in de gemeente Capelle a/d IJssel. In de zomer werd afscheid genomen van Renée Neurerburg, die enige jaren als medewerkster in dienst van de Organisatie Vrouwen in de VVD werkzaam was geweest.

De volgende medewerkers kwamen het secretariaatsteam (part-time) versterken: de heer M.M.J. Borsboom, als secretariële ondersteuning van de algemeen secretaris, mevrouw G. Kalkman als medewerkster voor de ledenadministratie (ter vervanging van de langdurige zieke P. van Bemmelen), de heer J. Maris, als gastheer, assistent-huismeester en mevrouw L. Trompet, als medewerkster van de Organisatie Vrouwen in de VVD.

Overzicht aantal ontvangen ("ingeschreven") brieven per jaar

1988	5.272
1989	3.209
1990	3.076
1991	2.093
1992	2.278
1993	2.110
1994	1.797

Zoals elk jaar wordt hierbij aangegeven, dat in het aantal ontvangen brieven niet zijn begrepen de (bestuurs-) mutatieformulieren, de folders, drukwerken en geadresseerde convocaties, mededelingen, oproepen tot protest-acties, etc.

271 brieven werden ter beantwoording doorgezonden naar de VVD Tweede-Kamerfractie.

Per 31 december 1994 waren de volgende personen aan het secretariaat verbonden:

J.J. Alberts, N.J. van Batenburg, mevrouw P.G.M. Beijersbergen, mevrouw P. van Bemmelen-van Duijn, Th.V.A. Boitelle, M.M.J. Borsboom, A.W. Dijk, mevrouw R. Dijkman, mevrouw E. Gans, mevrouw drs. P.H. Ginjaar, mevrouw M. de Goede, mevrouw M.A.M. Goergen-Coenen, drs. K.J. Hoving, mevrouw G. Kalkman, mevrouw G.J. Koopman-Stieber, J. Maris, mevrouw A. ter Marsch, mevrouw S. Meijers, drs. L.H.M. Osterholt, mevrouw C. de Ruiter, mevrouw I.F.L. Sybesma, mevrouw L. Trompet, M. Waterlander, mr. D.W. Zwart

Het algemeen secretariaat omvatte per 31 december 1994 14,87 (VVD) + 3,47 (overig) = 18,34 formatieplaatsen en 17 (VVD) + 6 (overig) = 23 personen, waarvan 10 mannen en 13 vrouwen.

8b ONTVANGERS VVD-THORBECKEPENNING

Door het hoofdbestuur werd in 1994 aan de volgende leden de VVD-Thorbeckepenning uitgereikt:

J. Bakker te Haarlem
Th. Bennink te Enschede
dr K.J. Citron (t.g.v. afscheid als Duitse ambassadeur)
mevr. J.C. van Dijk-Sturm te Middelburg
J. van Doorneveld te Enschede
ing.J.J. Ebbers te Soesterberg
A. de Jong te Hoornaar
jhr. mr. J.M. de Jonge te Amersfoort
mevr. H. Kester-de Kievit te Brielle
D.T.P. Kleinjan te Tinte
G. Klok te Rockanje
mevr. drs. J. Meulemans-Seelen te Lisse
mevr. H. Smits-van Kwawegen te Waalwijk
drs. F.G.J. Steenmeijer te Oosterwolde
mevr. B.J. Vos-van der Ploeg te Heerenveen
drs. P.A. van Vugt te Kaatheuvel
mevr. drs. J.M. de Vries te 's-Gravenhage
mr P.D.A. Wijk te Hoogezand
W.D.H. Zwart te Zevenaar.

Totaal: 19 penningen

9a OPLOSSEN VAN PROBLEMEN IN AFDELINGEN EN CENTRALES

Ook dit jaar waren in het hoofdbestuur twee personen, de heren Knip en Breukers, belast met het oplossen van problemen in afdelingen en centrales - hierna de portefeuille trouble-shooting genoemd. Naast de portefeuillehouders in het hoofdbestuur zijn ook kamercentralebestuurders belast met de bemiddeling bij problemen. In de meeste gevallen werd gezamenlijk actie ondernomen. Gedurende het jaar werd door de trouble-shooters in een aantal plaatsen bemiddeld: Zandvoort, Nijkerk, Doetinchem, kc Overijssel, Valkenburg aan de Geul.

In zijn algemeenheid moet worden gesteld dat doordat in het hoofdbestuursbeleid de connectie wordt gelegd met de portefeuille ledenwerving/ledenbehoud, problemen in afdelingen in een eerder stadium worden gelokaliseerd en aangepakt. Ook de vroegtijdige inschakeling van kamercentrale trouble-shooters leidt tot een betere beheersbaarheid van de problemen.

Na de verkiezingen voor de gemeenteraad en de daaropvolgende collegebesprekingen besloot een klein aantal personen op persoonlijke titel, of voor een andere partij, in de gemeenteraad zitting te nemen. In deze gevallen werd het royement uitgesproken. Tegen het royement hebben enkele betrokkenen beroep aangetekend, dat in 1995 in behandeling wordt genomen.

9b COMMISSIE VAN BEROEP

Aan de hand van de besluitvorming van het hoofdbestuur om VVD-leden uit het lidmaatschap te ontzetten zijn er twee personen in beroep gegaan bij de commissie van beroep. De commissie van beroep zal begin 1995 de twee beroepszaak in behandeling nemen en uitspraak doen.

De commissie van beroep bestond per 31 december 1994 uit:

mr F. Korthals Altes te Rotterdam,
mevr.T. Blom-de Kock van Leeuwen
te 's-Gravenhage,
mr A. Voûte te Aerdenhout,

voorzitter

lid

lid

De plaatsvervangende leden waren:

prof.mr M.C.B. Burkens te Leersum,
mevr.J.L. Niemantsverdriet-Leemhuis te Burgh-Haamstede,
mr H.C.G.L. Polak te Rotterdam.

10 LEDENBESTAND

De stabilisering van het ledenbestand die zich sedert 1993 begon af te tekenen zette zich in 1994 opnieuw door. Het resultaat was met een lichte winst van 75 leden voor het eerst sedert 1982 weer positief.

Het aantal wanbetalers (die per 1 oktober werden afgevoerd) was beduidend lager dan voorgaande jaren, nl. 1169 tegen 1674 leden in 1993. Dat waren in 1992 1606 leden.

Het aantal aanmeldingen was in 1994 stabiel, het aantal afvoeringen nam daarentegen opnieuw af.

	nieuw lid	heropvoering	afvoering	netto
1992	3346	559	5805	- 1900
1993	4402	695	5462	- 365
1994	4338	857	5120	+ 75

Het volgende overzicht van de ledenbestanden (sedert de invoering van de centrale-contributieheffing) brengt de ontwikkeling in die bestanden nadrukkelijk in beeld:

ledentallen per 31 december in de jaren 1972 t/m 1993

1972	1973	1974	1975	1976	1977	
41.536	68.414	78.759	82.831	87.571	97.396	*
--	+64,71	+15,12	+5,17	+ 5,72	+ 11,22	**
--	+64,71	+89,62	+99,42	+110,83	+134,49	***
1978	1979	1980	1981	1982	1983	
100.510	92.314	85.881	92.830	102.888	95.528	*
+ 3,28	- 8,15	- 6,97	+ 8,09	+ 10,83	- 7,15	**
+142,18	+122,2	+106,76	+123,47	+147,71	+129,99	***
1984	1985	1986	1987	1988	1989	
89.120	86.821	84.617	76.282	68.735	64.554	*
- 6,71	- 2,58	- 2,54	- 9,85	- 9,89	- 6,08	**
+114,56	+109,03	+103,72	+ 83,65	+ 65,48	+ 55,42	***
1990	1991	1992	1993	1994		
59.047	55.654	53.755	53.390	53.465		*
- 8,53	- 5,75	- 3,22	- 0,68	+ 0,14		**
+ 42,16	+ 33,99	+ 29,42	+ 28,53	+ 28,72		***

* aantal leden

** % stijging of teruggang t.o.v. het vorig jaar

*** % stijging t.o.v. 1972

De winst van 0,14% t.o.v. 1993 is het landelijk gemiddelde.
 Bij vergelijking tussen de ontwikkelingen in de 19 rijkskieskringen
 (de 18 kamercentrales) ontstaat een gedifferentieerd beeld (zie tabel 1).

De betekenis der letters in de volgende tabellen is:

A 's-Hertogenbosch	H Dordrecht	O Overijssel
B Tilburg	I Amsterdam	P Groningen
C Gelderland (Arnhem)	J Den Helder	Q Drenthe
D Gelderland (Nijmegen)	K Haarlem	R Limburg
E Rotterdam	L Zeeland	S Flevoland
F Den Haag	M Utrecht	W Algemeen
G Leiden	N Friesland	

Tabel 1

	leden 94	leden 93	verlies/ winst		% mutatie	+ = meer - = minder dan het land. gem.	
A	2588	2609	-	21	-	0.80	-
B	2924	2881	+	43	+	1.49	+
C	5247	5328	-	81	-	1.52	-
D	1168	1140	+	28	+	2.46	+
E	1137	1115	+	22	+	1.97	+
F	1938	1958	-	20	-	1.02	-
G	5506	5451	+	55	+	1.01	+
H	4300	4338	-	38	-	0.88	-
I	1302	1252	+	50	+	3.99	+
J	3029	3044	-	15	-	0.49	-
K	3985	4043	-	58	-	1.43	-
L	1801	1757	+	44	+	2.50	+
M	4830	4829	+	1	+	0.02	-
N	2418	2437	-	19	-	0.78	-
O	3116	3080	+	36	+	1.17	+
P	2295	2295		0		0.00	-
Q	2741	2791	-	50	-	1.79	-
R	2118	2097	+	21	+	1.00	+
S	811	762	+	49	+	6.43	+
W	211	184	+	27	+	14.67	+
TL	53465	53390	+	75	+	0.14	

(aantal stemmen voor de algemene vergadering per 31/12/94: 1334)

De grote ledenwinst in Flevoland springt dit jaar in het oog. Eveneens was er opnieuw ledenwinst in Brabant (Tilburg) en Limburg; de VVD is terrein aan het winnen in het van oorsprong traditioneel katholieke zuiden. De Kamercentrales (Gld) Nijmegen en Zeeland hebben relatief hoge ledenwinst, alsmede de stedelijke Kamercentrales Rotterdam en vooral Amsterdam. De kamercentrale Den Haag neemt eveneens als vorig jaar procentueel het meeste af: het is de meest vergrijsde centrale. Daarnaast is een flink verlies in Gelderland (Arnhem), Haarlem en Drenthe.

De ledenontwikkeling sedert 1986 wordt weergegeven in tabel 2.

Tabel 2

ONTWIKKELING BRUTO/NETTO LEDENVERLIJES 1986-1994

jaar	aantal leden	bruto aanm.	bruto afn.	netto mutatie	% mutatie
1986	84.617				
1987	76.282	2.508	10.843	- 8.335	- 9,85
1988	68.735	2.102	9.649	- 7.547	- 9,89
1989	64.554	5.026	9.207	- 4.181	- 6,08
1990	59.047	2.906	8.413	- 5.507	- 8,53
1991	55.654	1.940	5.333	- 3.339	- 5,75
1992	53.754	3.905	5.805	- 1.900	- 3,42
1993	53.390	5.097	5.462	- 365	- 0,68
1994	53.465	5.195	5.120	+ 75	+ 0,14
	53.465	28.679	59.832	- 31.153	-36,76

Het ledenverloop in de laatste 5 jaar uitgesplitst per kamercentrale, wordt hieronder weergegeven.

Tabel 3

(Aantallen leden per 1 januari van het genoemde jaar.)

VVD – LEDENVERLOOP 1991 – 1995							
KC NAAM	JAAR	1991	1992	1993	1994	1995	% MUTATIE sedert 1991
A	DEN BOSCH	2837	2619	2517	2609	2588	-8.8
B	TILBURG	3102	2900	2827	2881	2924	-5.7
CD	GELDERLAND	7201	6806	6552	6468	6425	-10.8
E	ROTTERDAM	1205	1167	1129	1114	1137	-5.6
F	DEN HAAG	2292	2108	2047	1958	1938	-15.4
G	LEIDEN	6063	5755	5512	5451	5506	-9.2
H	DORDRECHT	4841	4597	4448	4338	4300	-11.2
I	AMSTERDAM	1334	1284	1254	1251	1302	-2.4
J	DEN HELDER	3266	3071	2989	3044	3029	-7.3
K	HAARLEM	4618	4312	4129	4043	3985	-13.7
L	ZEELAND	1957	1848	1784	1757	1801	-8.0
M	UTRECHT	5413	5090	4882	4829	4830	-10.8
N	FRIESLAND	2710	2570	2455	2438	2418	-10.8
O	OVERIJSEL	3390	3173	3152	3080	3116	-8.1
P	GRONINGEN	2568	2438	2357	2295	2295	-10.6
Q	DRENTHE	3007	2899	2803	2791	2741	-8.8
R	LIMBURG	2268	2084	1959	2097	2118	-6.6
S	FLEVOLAND	754	743	760	762	811	7.6
W	ALGEMEEN	221	192	198	184	211	-4.5
	TOTAAL	59047	55656	53754	53390	53475	-9.4

In dit overzicht blijkt dat de teruggang in ledenaantal procentueel met name in de kamercentrales Den Haag en Haarlem het hoogste is en dat in de kamercentrales Amsterdam en Rotterdam het verlies relatief beperkt is gebleven. In Flevoland is er zelfs sprake van redelijke winst. Het ledental is in de afgelopen vijf jaar landelijk gedaald met 9,4% (dat was nog 17,3% over 1990-1994).

De verhouding tussen opgevoerde en afgevoerde leden wordt duidelijk in de onderstaande tabel:

Tabel 4

jaar	opgevoerd lid	afgevoerde leden
1987	1	staat tot 4,32
1988	1	staat tot 4,59
1989	1	staat tot 1,83
1990	1	staat tot 2,90
1991	1	staat tot 2,74
1992	1	staat tot 1,56
1993	1	staat tot 1,07
1994	1	staat tot 0,93

Overigens is deze ontwikkeling niet voor alle categorieën (contributie-betalers) dezelfde. Dit blijkt uit tabel 5.

Tabel 5

Procentuele verdeling van de verschillende groepen leden sedert 1972 - aanvang centrale contributie-inning)

	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980

A	0,07	0,12	0,13	0,13	0,12	0,14	0,14	0,17
B	0,07	0,34	0,66	0,14	0,29	0,23	0,16	0,09
C	1,17	5,04	6,08	4,08	3,75	4,51	5,05	4,12
D	72,86	62,93	61,52	61,74	61,51	60,15	58,96	58,21
E**	9,37	13,80	13,39	15,76	16,46	16,48	16,64	17,86
F	16,46	17,77	18,22	18,15	17,87	18,49	19,05	19,55

	100	100	100	100	100	100	100	100
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988

A	0,20	0,19	0,19	0,21	0,23	0,23	0,25	0,28
B	0,06	0,11	0,26	0,15	0,07	0,05	0,09	0,05
C	3,02	3,96	5,40	4,60	4,05	3,46	3,48	2,78
D	57,72	56,79	55,66	54,75	54,01	53,58	52,97	53,31
E**	19,08	19,24	18,95	20,31	21,64	22,29	22,79	23,98
F	19,92	19,71	19,54	19,98	20,00	20,39	20,42	20,60

	100	100	100	100	100	100	100	100

	1989	1990	1991	1992	1993	1994

A	0,30	0,31	0,35	0,37	0,36	0,37
B	0,08	0,06	0,03	0,85	1,00	1,38
C	2,76	2,61	1,78	1,13	1,21	1,58
D	52,02	51,78	50,36	50,36	50,66	50,81
E**	24,11	24,36	26,42	26,71	26,40	25,97
F	20,73	20,88	21,06	20,58	20,37	19,89

	100	100	100	100	100	100

* peildatum 31 december van het betreffende jaar.

VERKLARING VAN LETTERS:

A = ereleden en leden van verdienste

B = aspirant-leden (< 18 jaar)

C = leden 18 t/m 26 jaar

D = leden 27 t/m 64 jaar

E = leden 65 jaar en ouder en ** ingevolge artikel 64.2 h.r.(sedert 1984)

F = gezinsleden (leeftijd onbepaald).

Per 1 november 1991 is de betekenis:

A = ereleden en leden van verdienste

B = aspirant-leden (< 18 jaar) en leden van 18 t/m 23 jaar

C = leden 24 t/m 26 jaar

D = leden 27 t/m 64 jaar

E = leden 65 jaar en ouder en ** ingevolge artikel 64.2 hr. (sedert 1984)

F = gezinsleden (leeftijd onbepaald).

Sedert 1984 wordt een peiling gehouden inzake de opbouw van het ledenbestand naar sexe.

In tabel 5 wordt de verdeling van de vrouwelijke leden over de verschillende rijkskieskringen weergegeven, waarbij tevens het verlies of de winst per kamercentrale is weergegeven.

Tabel 6

	vrouw. leden. '94	vrouw. leden '93	verlies/ winst	% achter- uitgang c.q. voortgang	+ = meer - = minder dan land. gemiddelde
A	775	787	- 12	- 1.52	+
B	859	846	+ 13	+ 1.54	-
C	1.787	1.840	- 53	- 2.88	+
D	342	347	- 5	- 1.44	+
E	346	345	+ 1	+ 0.29	-
F	814	837	- 23	- 2.75	+
G	1.811	1.781	+ 30	+ 1.68	-
H	1.380	1.379	+ 1	+ 0.07	-
I	409	410	- 1	- 0.24	-
J	926	947	- 21	- 2.22	+
K	1.301	1.346	- 45	- 3.34	+
L	576	555	+ 21	+ 3.78	-
M	1.726	1.724	+ 2	+ 0.12	-
N	801	794	+ 7	+ 0.88	-
O	1.014	1.012	+ 2	+ 0.20	-
P	850	880	- 30	- 3.41	+
Q	974	999	- 25	- 2.50	+
R	625	628	- 3	- 0.48	-
S	253	240	+ 13	+ 5.42	-
W	70	56	+ 14	+ 25.00	-
TL	17641	17753	-114	- 0.64	

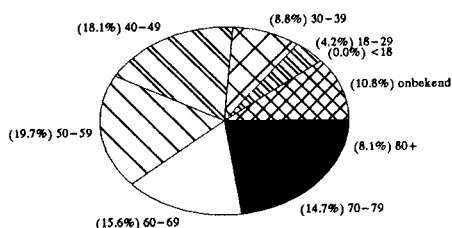
In januari 1993 en januari 1994 is er een telling verricht naar de verdeling in leeftijdsgroepen. (Deze getallen kunnen afwijken van hiervoor genoemde totalen, aangezien bij een klein gedeelte van het ledenbestand geen registratie is van sexe.)

Tabel 7

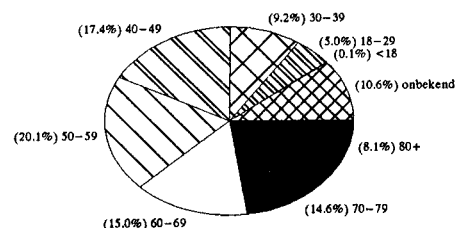
VVD JANUARI 1994			
LEEFTIJD	MAN	VROUW	TOTAAL
onbekend	2357	3423	5780
<18	13	7	20
18-29	1728	505	2233
30-39	3522	1177	4699
40-49	6856	2771	9627
50-59	7621	2883	10504
60-69	5949	2347	8296
70-79	5252	2571	7823
80+	2308	2022	4330
TOTAAL	35606	17706	53312

VVD JANUARI 1995			
LEEFTIJD	MAN	VROUW	TOTAAL
onbekend	2396	3269	5665
<18	26	7	33
18-29	2048	597	2645
30-39	3713	1192	4905
40-49	6581	2688	9269
50-59	7766	2983	10749
60-69	5760	2238	7998
70-79	5176	2633	7809
80+	2342	2002	4344
TOTAAL	35808	17609	53417

VVD-LEDENBESTAND
leeftijdsopbouw (januari 1994)

VVD-LEDENBESTAND
leeftijdsopbouw (januari 1995)

telling per
10-1-94
06-1-95
DZ/93

Uit de aantallen in tabel 5 en tabel 7 blijkt dat de trend dat het percentage jongeren in de partij weer groeit zich ook dit jaar voortzet. Opvallend is dat het aantal vrouwelijke leden daalt terwijl het aantal mannen toeneemt. Dit komt voornamelijk omdat het aantal jonge mannen 5x zo snel toeneemt als het aantal jonge vrouwen.

In 1994 werden ca. 55.125 inningen geregistreerd, dus beduidend meer dan het aantal van 53.465 leden zou doen vermoeden. Het verschil ontstaat doordat leden het lidmaatschap opzeggen of overlijden nadat de contributie reeds was voldaan.

Sedert 1992 is het mogelijk ten gevolge van een gescheiden systeem van het innen van de contributie en giften aan afdelingen het aantal giften en het gemiddeld betaalde bedrag per kamercentrale te registreren. In tabel 8 wordt het resultaat weergegeven. In totaal werden 15863 giften voor een gezamenlijk bedrag van fl 761.437,- ontvangen die door het hoofdbestuur geheel aan de afdelingen werden afgedragen.

In 1992 waren dit 13932 giften voor een totaal van fl 542.267,-, in 1993 14551 giften voor een totaal van fl 606.595,-

In de jaren vóór 1992 werd jaarlijks ca fl 250.000,- ontvangen.

TOTAAL GIFTEN IN 1994

DZ/92

KC NAAM		1 AANTAL GIFTEN	2 BETAALD BEDRAG	3 TOTAAL LEDEN	2:1 GEM GIFT BEDRAG	1:3 % LEDEN MET GIFT
A	DEN BOSCH	660	33374	2588	50.6	25.5
B	TILBURG	700	35969	2924	51.4	23.9
C	GLD ARNHEM	1756	75974	5247	43.3	33.5
D	GLD NIJMEGEN	288	14975	1168	52.0	24.7
E	ROTTERDAM	370	19613	1137	53.0	32.5
F	DEN HAAG	694	28995	1938	41.8	35.8
G	LEIDEN	1685	91940	5506	54.6	30.6
H	DORDRECHT	1272	66112	4300	52.0	29.6
I	AMSTERDAM	364	18688	1302	51.3	28.0
J	DEN HELDER	829	38285	3029	46.2	27.4
K	HAARLEM	1340	62418	3985	46.6	33.6
L	ZEELAND	478	24178	1801	50.6	26.5
M	UTRECHT	1504	71181	4830	47.3	31.1
N	FRIESLAND	784	35662	2418	45.5	32.4
O	OVERIJSSSEL	930	42116	3116	45.3	29.8
P	GRONINGEN	693	28310	2295	40.9	30.2
Q	DRENTHE	884	39028	2741	44.1	32.3
R	LIMBURG	413	23843	2118	57.7	19.5
S	FLEVOLAND	195	9470	811	48.6	24.0
	SUBTOTAAL	15839	760131	53254	48.0	29.7
W	ALGEMEEN	24	1305	211	54.4	11.4
	TOTAAL GEN.	15863	761436	53465	48.0	29.7

Uit deze cijfers blijkt dat het hoogste bedrag per lid in de kamercentrale Limburg werd opgebracht namelijk fl 57,50 (in 1993 was dit Amsterdam met fl 56,-). Landelijk werd er gemiddeld fl 48,00 geschonken (in 1993: fl 41,40 en in 1992: fl 38,90). (Gerelateerd aan het totaal aantal leden per 1 januari 1995.)

Het percentage van de leden binnen de kamercentrale die een gift gaven was in de kamercentrale Den Haag het hoogste namelijk 35,8% (in 1993, evenals in 1992 ook Den Haag met respectievelijk 34,3% en 33,0%).

Het landelijk gemiddelde bedroeg 29,7% (in 1993: 27,3% en 1992: 24,8%).

LEDENADMINISTRATIE

Giften aan afdelingen per lid

Voor de eerste keer wordt in het jaarverslag in onderstaande tabel de giften gesplitst naar categorie lid en naar bestaand en nieuw lid weergegeven.

GIFTEN VAN BESTAANDE LEDEN IN 1994

	contributie aantal betaald	gift aantal betaald	% leden met gift	totaal bedrag giften	gemiddeld bedrag giften
erelid/lid van verdienste	123	104	84.6	8312	79.9
t/m 23 Jaar	408	41	10.0	1405	34.3
24 t/m 26 Jaar	527	70	13.3	2535	36.2
27 t/m 64 jaar	25444	6246	24.5	389578	62.4
65 jaar en ouder	13447	6092	45.3	231781	38.0
gezinsleden	10391	2190	21.1	78693	35.9
vermindering contributie	380	83	21.8	2397	28.9
	50720	14826	29.2	714701	48.2

DZ/95

GIFTEN VAN NIEUWE LEDEN IN 1994

	contributie aantal betaald	gift aantal betaald	% leden met gift	totaal bedrag giften	gemiddeld bedrag giften
erelid/lid van verdienste	0	0		0	
t/m 23 Jaar	506	88	17.4	2584	29.4
24 t/m 26 Jaar	306	67	21.9	2385	35.6
27 t/m 64 jaar	2459	617	25.1	33212	53.8
65 jaar en ouder	388	170	43.8	5516	32.4
gezinsleden	657	90	13.7	2937	32.6
vermindering contributie	28	5	17.9	97	19.4
	4344	1037	23.9	46731	45.1

Zoals valt te verwachten wordt door ereleden/leden van verdienste, die vrijgesteld zijn van betaling van contributie, veelvuldig een vrijwillige bijdrage aan de afdelingskas gedaan. Daarnaast blijken leden van 65 jaar en ouder verreweg het meest bereid tot het doen van een gift. Het hoogste gemiddelde bedrag wordt voldaan door de leden van 27 t/m 64 jaar. Bij de jonge nieuwe leden is het doen van een gift meer geaccepteerd dan bij de bestaande jonge leden. Bij de gezinsleden is het juist andersom. Gemiddeld wordt door 1 op de 3,4 bestaande leden en door 1 op de 4,2 nieuwe leden een gift betaald.

11 a COMMISSIE TWEEDE KAMER

In 1994 rondde de Commissie Tweede Kamer haar activiteiten af met het aanbieden van een evaluatierapport aan het hoofdbestuur van haar werkzaamheden, die zich voor het grootste deel afspeelden in de voorafgaande jaren.

De Commissie gaf acte de présence tijdens de Buitengewone Algemene Vergadering op 19 februari 1994 waar de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer definitief werd vastgesteld.

De Commissie heeft het hoofdbestuur een lijst aangeboden van een aantal kandidaten, die thans nog niet in aanmerking komen voor het Kamerlidmaatschap, maar die wel op een aantal andere met name genoemde functies in de partij zouden kunnen worden ingezet.

De Commissie Tweede Kamer werd ontbonden op de dag van de Tweede Kamerverkiezingen, 3 mei 1994.

De commissie was als volgt samengesteld

dhr. drs. G.M.V. van Aardenne	voorzitter
mevr. H.J. Sengers-van Gijn	
dhr. F. Haafkens	
mevr. mr. E. Veder-Smit	
dhr. H.J.L. Vonhoff	
mevr. mr. M.Th.M. Tangel	secretaris

11 b COMMISSIE EERSTE KAMER

Voorafgaande aan het jaar waarin de Eerste-Kamerverkiezingen plaatsvinden dient het hoofdbestuur vòòr 1 juni een commissie in te stellen. De commissie brengt, conform haar taakstelling, een oordeel uit over de kandidaten die zich bereid hebben verklaard een kandidatuur voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer te aanvaarden.

Op 24 mei 1994 is het hoofdbestuur overgegaan tot de benoeming van drie leden van de commissie. Op 13 juni 1994 is de commissie met één lid uitgebreid.

De commissie Eerste Kamer is voorgezeten door mevrouw mr E. Veder-Smit te Leeuwarden; de leden zijn jhr.mr J.M. de Jonge te Amersfoort, mr I.W. Opstelten te Utrecht en mevrouw E. Tuijnman te Norg.

Reglementair voorziet de algemeen secretaris in het secretariaat van de commissie. Gezien de betrokkenheid van de algemeen secretaris bij het vervolgtraject van de procedure, waarin het hoofdbestuur formeel de ontwerp-kandidatenlijst vaststelt, werd besloten dat mevrouw P.G.M. Beijersbergen de daadwerkelijke ondersteuning als secretaris van de commissie op zich zou nemen.

Mevrouw mr M.Th.M. Tangel, die eerder betrokken was bij de werkzaamheden van de commissie Tweede Kamer, werd bereid gevonden als adviseur van de commissie op te treden. Zij heeft de commissie van advies gediend over procedurele en inhoudelijke zaken betreffende de kandidaatstelling. Zij nam geen deel aan de gesprekken met de kandidaten.

De commissie is op 17 augustus 1994 bijeen geroepen en heeft vervolgens vanuit haar midden, in overleg met de partijvoorzitter, een voorzitter benoemd. In de maand september is voorbereidend werk verricht waarna de commissie Eerste Kamer op 1 oktober 1994 voor de eerste maal voorlopige kandidaten ontving. Rond deze datum was er ook enig inzicht in het aantal kandidaten dat een voorlopige kandidatuur voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer in overweging wilde nemen. De afdelingen hadden tot uiterlijk 27 september 1994 de gelegenheid voorlopige kandidaten voor te dragen.

In totaal telde de groslijst 61 namen. Tijdens de kandidaatstellings- procedure bedankte mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut voor het Eerste-Kamerlidmaatschap per 1 januari 1995. In de loop van de procedure trokken nog 3 voorlopige kandidaten hun kandidatuur in.

Conform haar taakstelling bracht de commissie op 3 december 1994 haar advies uit aan het hoofdbestuur. Dit advies bestond uit een beschrijvend gedeelte waarin de commissie een overzicht gaf van haar totstandkoming en taakstelling en deed zij verslag van de wijze waarop de opgedragen werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Daarnaast bestond het advies uit een alfabetisch overzicht van:

- de groep van kandidaten die beslist op de voorlopige kandidatenlijst dienden voor te komen;
- de groep van kandidaten die wellicht op de voorlopige kandidatenlijst diende voor te komen;
- de groep van kandidaten die beslist niet in aanmerking komt om op de voorlopige kandidatenlijst voor te komen.

De commissie hanteerde bij haar beoordeling van de kandidaten de volgende criteria:

affiniteit, ervaring, (toekomstig) functioneren in de fractie, persoonlijke eigenschappen en mentaliteit. Daarnaast had de commissie zich er bij haar oordeel van overtuigd dat er op verschillende beleidsterreinen voldoende kandidaten op de lijst zouden kunnen voorkomen. Bij haar afweging omtrent geschiktheid heeft de commissie zich nadrukkelijk laten leiden door de kwaliteit van de betrokken kandidaat dan zijn of haar regionale achtergrond.

Alvorens het advies definitief aan het hoofdbestuur werd uitgebracht voerde de commissie enkele gesprekken met de partijvoorzitter en de ondervoorzitter en met de voorzitters van de Eerste- en Tweede-Kamerfractie.

De commissie gaf een toelichting op het advies in de vergadering van het hoofdbestuur met de kamercentralevoorzitters op 10 december 1994. Voorts was de commissie aanwezig bij de hoofdbestuursvergadering van 12 december 1994 waarin de ontwerp-kandidatenlijst werd opgesteld voor het geven van een toelichting op het uitgebrachte advies.

Het hoofdbestuur heeft tijdens de vergadering van 12 december 1994 de ondervolgende ontwerp-kandidatenlijst opgesteld.

1. mr F. Korthals Altes
2. J.A. van Graafeiland
3. H. Wiegel
4. mr ir H. Heijne Makkreel
5. dr L. Ginjaar
6. J.W. Verbeek
7. N.H. van den Broek-Laman Trip
8. drs G.M.V. van Aardenne
9. drs L. Hilarides
10. dr W.F. van Eekelen
11. drs D.J.D. Dees
12. mr H.P. Talsma
13. M.J. Varekamp
14. jhr mr A.A. Loudon
15. H.F. Heijmans
16. A. de Jager
17. mr R.A.E. de Haze Winkelman
18. F.M. Roscam Abbing-Bos
19. prof mr J.R. Schaafsma
20. mr J. Rensema
21. ir N.G. Ketting

22. prof mr J.E. Spruit
23. prof dr U. Rosenthal
24. dr K. Groenveld
25. drs J. de Blécourt-Maas
26. J.J. van Heukelum
27. A.A. Aeyelts Averink-Winsemius
28. L.M. de Beer
29. drs P.J.H.M. Luijten
30. drs C.J. van der Bijl
31. dr A.A.M. Kinneging
32. ir M.H.C. Lodewijks
33. G.J. Swinkels
34. mr G.W.A. van der Velde
35. J.K. Muntinga

De commissie zal ontbonden worden op de dag van de Eerste-Kamerverkiezingen (29 mei 1995).

11 c COMMISSIE EUROPEES PARLEMENT

In het verslagjaar heeft de ad-hoc commissie Europees Parlement weinig hoeven toe te voegen aan de werkzaamheden die zij reeds in 1993 verricht had¹.

Tijdens de 92ste Algemene Vergadering van de VVD op 18 februari 1994 te Venlo werd de lijst met kandidaten voor de Europese verkiezingen vastgesteld, waarbij het advies van de commissie in grote lijnen opgevolgd werd.

De commissie bestond uit de volgende leden

mr. H.R. Nord	- voorzitter
R. Haafkens	- lid
mevr. J.C.A.L. Kiel	- lid

Conform de reglementen werd de commissie op de datum van de verkiezingen, 9 juni 1994, stilzwijgend ontbonden.

¹ Voor een overzicht van deze werkzaamheden wordt graag verwezen naar het jaarverslag van het hoofdbestuur over 1993, pag. 35.

11 d COMMISSIE INVULLING VACATURES HOOFDBESTUUR

Het hoofdbestuur heeft ter invulling van drie vacatures tijdens de 48ste jaarlijkse algemene vergadering besloten een commissie in te stellen die belast is met het aanzoeken van potentiële hoofdbestuurskandidaten.

De commissie bestond uit:
mevrouw F.M. Roscam Abbing-Bos,
mevr. T. van der Stroom-van Ewijk,
de heer B. Buining en
de heer R. Haafkens.

Het streven van het hoofdbestuur was erop gericht om voor de drie vacatures vrouwelijke kandidaten te stellen. Tijdens de 47ste JAV hebben immers twee vrouwen, te weten mevr. J.C. van Dijk-Sturm en mevr. mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, het hoofdbestuur verlaten. Tijdens de 48ste JAV zullen naast de heer drs M.A.J. Knip wederom twee vrouwen het hoofdbestuur verlaten, te weten mevr. A.A. Aeyelts Averink-Winsemius en mevr. F.M. Roscam Abbing-Bos.

De commissie is op 3 en 12 november 1994 bijeen geweest om met elkaar van gedachten te wisselen over mogelijke kandidaten waarna de commissie op 26 november 1994 een negental potentiële vrouwelijke hoofdbestuurskandidaten heeft uitgenodigd voor een interview. Op basis van deze gesprekken heeft de commissie een voordracht opgesteld voor het hoofdbestuur die in de hoofdbestuurvergadering van 3 december 1994 over deze voordracht heeft besloten waarna tijdens het POK-overleg van 10 december 1994 overleg is gepleegd met de voorzitters van de kamercentrales.

Bovenstaande werkwijze heeft er toe geleid dat het hoofdbestuur voor de drie vacatures kandidaat stelt:

mevr. R. Baljé-Rijnders te Marum,
mevr. A. Romijn te Geldrop
mevr. W.M.C. de Vrey-Vringer te Nieuwkoop

11 e BEGELEIDINGSCOMMISSIE POSITIEVE ACTIE

De werkzaamheden van de Begeleidingscommissie Positieve Actie heeft dit verslagjaar voornamelijk in het teken gestaan van de in maart gehouden gemeenteraadsverkiezingen, de in mei gehouden Tweede-Kamerverkiezing en de in juni gehouden Europese Verkiezingen.

De commissie is daarom verheugd te kunnen constateren dat er na de 2 maart gehouden gemeenteraadsverkiezingen het aantal vrouwelijke raadsleden en wethouders netto iets is toegenomen. Hetzelfde geldt voor het aantal vrouwelijke Tweede-Kamerleden die na 3 mei zitting hebben genomen in de fractie en het aantal vrouwelijke leden in Europees Parlement. Desalniettemin blijft het noodzakelijk dat de commissie contact blijft onderhouden met centrales en afdelingen om te bevorderen dat vrouwen meer bij het partijwerk - in algemene zin - blijven en worden betrokken. De leden van de commissie hebben dit ook veelvuldig op individuele wijze, in de vorm van spreekbeurten en individuele contacten, gedaan.

In het kader van bovenstaande heeft de commissie alle kamercentrales (schriftelijk) uitgenodigd kenbaar te maken welke activiteiten zijn ondernomen om te zorgen voor vergroting van de deelname aan gemeenteraden, besturen in en binnen de VVD. De vraag is gesteld:

- is er bijvoorbeeld een bijeenkomst georganiseerd waarbij gericht de opgenomen vrouwen in de deskundigenalmanak uitgenodigd zijn door de kamercentrale?
- of is er een andere activiteit in dit kader georganiseerd?
- is dit onderwerp besproken met de ondercentrales en afdelingen binnen de kamercentrale?
- is uw beleid erop gericht om voor de provinciale statenverkiezingen vergroting van het aantal vrouwelijke statenleden voor uw provincie te realiseren?

Op deze schriftelijke uitnodiging zijn verschillende reacties ontvangen. Deze reacties laten zien dat er in bepaalde gebieden (kamercentrales) duidelijk initiatieven in de juiste richting zijn genomen en dat deze initiatieven ook uiteindelijk vruchten hebben afgeworpen. Toch blijven er voor de commissie zorgelijke gebieden (kamercentrales) over die in 1995 ook zeker de nodige aandacht van de commissie mogen verwachten.

Ook in 1994 lag het in de bedoeling met de minister van Binnenlandse Zaken met als onderwerp "Vrouwen in de politiek en openbaar bestuur" gesprekken te voeren. Met het overlijden van mevrouw Dales zijn deze geplande gesprekken diverse malen uitgesteld.

In 1994 zijn enkele kamercentrales reeds bezocht. Voor deze bezoeken wordt door de commissie voorbereidend werk verricht door mevrouw drs. M.M. de Mol de Mooij om cijfermatig het hoofdbestuur van achtergrond- informatie te voorzien met betrekking tot vrouwelijke leden, raadsleden en wethouders binnen de bezochte kamercentrales.

De commissie Positieve Actie heeft tevens in het verslagjaar voorbereidend werk verricht ten behoeve van het organiseren van een informatiedag voor vrouwelijke wethouders, ex-wethouders en burgemeesters. Deze informatiedag zal in de eerste helft van 1995 plaatsvinden.

De commissie bestond per 31 december 1994 uit:

mevr. D.H.J. Kroos-van der Meij, voorzitter,
mevr. A. van den Berg,
mevr. C.A. Buursema-Kassel,
R. Haafkens,
J.J. van Heukelum,
mevr. M. van Loon-Buddingh (tot september 1994),
mevr.drs. M.M. de Mol de Mooij.

12 INHOUDELIJKE DISCUSSIE

Inleiding

In de portefeuille Inhoudelijke discussie is de afgelopen 4 jaar veel gerealiseerd van de beleidsvoornemens welke in 1989 werden geformuleerd in het "Verenigingsplan". Daarnaast zijn uitkomsten van de georganiseerde themadagen mede richtinggevend geweest bij de opstelling van het VVD verkiezingsprogramma 1994-1998 en de daarop aanvullende beleidsnotitie en aldus bindend geworden voor de standpuntbepaling van de VVD Tweede Kamerfractie, welke in dit verslagjaar werd gekozen.

Inhoudelijke discussie is van belang om het liberale gedachtengoed te onderhouden; inhoudelijke discussie leidt immers tot een onderbouwde visie op onderwerpen, welke de samenleving in het algemeen en de VVD in het bijzonder raken.

Structuur

In het kader van de voorbereiding van de Inhoudelijke discussie werd, evenals in voorgaande jaren, nauw contact gehouden met verschillende gremia in (en verwant aan) de partij.

Het cluster Inhoudelijke discussie, het overlegorgaan waarbinnen Inhoudelijke discussie vorm krijgt, bewees ook dit jaar weer goede diensten. Als portefeuillehouder Inhoudelijke discussie in het hoofdbestuur was mevrouw F.M. Roscam Abbing - Bos tevens voorzitter van dit cluster.

In het verlengde van het cluster werd op 13 september 1994 een overleg georganiseerd met de portefeuillehouders Inhoudelijke discussie in de verschillende Kamercentrales, om het beleid van het afgelopen jaar te evalueren en nieuwe ideeën te bespreken. De aanbevelingen vanuit dit overleg zullen in 1995 voor zover mogelijk geëffectueerd worden en het overleg zal een vervolg krijgen.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt bij Inhoudelijke discussie kan geformuleerd worden als een permanente discussie van leden met leden in algemene zin, over belangwekkende (politieke) onderwerpen. Er wordt naar gestreefd de rapporten van de Teldersstichting als basis voor een themadag te gebruiken. De uitkomsten van deze permanente gedachtenwisseling moeten uitmonden in standpuntbepalingen, waarmee de liberale koers ook voor de (nabije) toekomst uitgezet wordt.

Doelgroepen

Allen die geïnteresseerden zijn in de liberale opvattingen van de VVD behoren tot de doelgroep. Primair betreft dit leden van de VVD en de leden van organisaties die ten nauwste verwant zijn aan de VVD. Gedacht kan hier worden aan de organisatie Vrouwen in de VVD, de Bestuurdersvereniging alsmede de JOVD. Maar ook niet VVD-leden werden daar waar mogelijk betrokken worden bij de discussies.

Aanbod

Aangezien in de verkiezingscampagne een aantal flitsfora waren gepland, vervielen in deze periode de reguliere themadagen. Flitsfora op het gebied van "Onderwijs" en "openbare orde en veiligheid" verstevigden het inhoudelijke karakter van de Tweede Kamerverkiezingen en zorgden voor extra aandacht in de media voor de VVD verkiezingspunten.

Op 19 november, na de Tweede Kamerverkiezingen, werd er een zeer druk bezochte themadag gewijd aan het thema Ouderenbeleid. De in 1993 ingestelde adviesgroep Ouderen heeft onder auspiciën van het hoofdbestuur deze dag voorbereid.

In 1994 heeft het hoofdbestuur op het terrein van de Inhoudelijke discussie het volgende geïnitieerd;

- 1 Er zijn in het kader van de permanente discussie binnen de partij flitsfora en een themadag over ouderenbeleid georganiseerd.
- 2 De mogelijkheden en de positie van ouderen in de samenleving en de invulling hiervan op landelijk, provinciaal/regionaal en lokaal terrein zijn voortdurend in bespreking bij de adviesgroep Ouderen.
- 3 Behulpzaam zijn bij het stimuleren van de Inhoudelijke discussie in de afdelingen door middel van veelvuldige contacten met de portefeuillehouders in de Kamercentrales.
- 4 Het stimuleren van de discussie rond de migranten-problematiek door het begeleiden van het Interstedelijk Overleg Etnische Medelanders.

Ondersteuning

De inhoudelijke discussie stimuleren, het zoeken naar nieuwe oplossingen voor oude en nieuwe problemen en het bespreekbaar maken van moeilijk te bespreken onderwerpen, zou ook in 1994 minder goed verlopen zijn zonder de zeer gewaardeerde inhoudelijke medewerking van de Prof. mr. B.M. Teldersstichting. De plezierige samenwerking met de besturen van de Bestuurdersvereniging, de Haya van Somerenstichting, alsmede de Organisatie Vrouwen in de VVD in het afgelopen jaar werkte constructief.

Daarnaast hebben ook de leden van de verschillende commissies van advies van de partij het afgelopen jaar een waardevolle bijdrage geleverd aan de verschillende discussies.

Een warm woord van dank is ook verschuldigd aan drs. Lucas H.M. Osterholt (adjunct-secretaris) en mevrouw M.A.M. Goergen (secretaresse), zonder wier ondersteuning het beheren van deze portefeuille niet mogelijk zou zijn geweest. Mede door hun inzet is Inhoudelijke discussie een volwaardige portefeuille gebleven.

Adviesgroepen

Tot de portefeuille Inhoudelijke discussie behoren ook twee adviesgroepen, welke zich specifiek bezighouden met het adviseren van het hoofdbestuur en de verschillende fracties op het gebied van Liberaal Ouderenbeleid en van de problematiek van de Etnische Medelanders. Voor het jaarverslag van de werkzaamheden van deze twee adviesgroepen wordt verwezen naar de bijlage bij dit jaarverslag.

13 COMMISSIES VAN ADVIES (conform art. 60 h.r.)

"Na iedere verkiezing voor de Tweede Kamer treden de leden van de commissies af".

Volgens artikel 60.13 van het huishoudelijk reglement werden de partijcommissies dit verslagjaar ontbonden en wel per 3 mei 1994.

Op 24 mei werden de nieuwe structuur van de partijcommissies, zoals reeds aangegeven in de notities "Vrijwillige verplichting" en Commissie Contouren" ingevoerd en de verschillende leden opnieuw benoemd. De commissies waren gereed voor hun adviserende taak naar de Tweede Kamerfractie toe, ook in de onderhandelingstijd op weg naar een nieuw Kabinet.

Op 6 september werd met een genoeglijk samenzijn in "Nieuwspoor" te Den Haag de start van een nieuw parlementair jaar voor de partijcommissies ingeluid. Tussen de vele nieuwe leden van de Tweede Kamerfractie en de commissie-leden werd uitvoerig kennis gemaakt en afspraken gemaakt voor het opstarten van de verschillende activiteiten.

In de nieuwe samenstelling zijn een aantal deskundigheden samengevoegd.

- de voorheen aparte commissies Binnenlandse Zaken en Politie hervatte haar werkzaamheden onder de noemer **Binnenlandse Zaken/Politie**;
- de twee commissies Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking zijn samengegaan in één **commissie, Buitenlandse Zaken/Ontwikkelings-samenwerking**;
- de aparte commissies Financieel Economische Zaken en Midden- en Kleinbedrijf advisereren onder de noemer **Financieel Economische Commissie/Midden- en Kleinbedrijf**;
- terwijl de twee afzonderlijke commissies Wonen en Bouwen en Ruimtelijke Ordening voortaan door het leven gaan als de **commissie Ruimtelijke Ordening/Wonen en Bouwen**;
- Cultuur en Onderwijs werden in de nieuwe constructie samengevoegd tot één adviseringsgroep, de **commissie Onderwijs/Cultuurbeleid**;
- de oude commissie Homo-aangelegenheden heet voortaan de commissie Leefvormen en homosexualiteit

Overzicht van het aantal commissievergaderingen per commissie

oude samenstelling (tot zomerreces) 1994:

nieuwe samenstelling (van na 24 mei 1994:

	<u>aantal:</u>		<u>aantal</u>
A1: Binnenl.zaken	2	A1:Biza/Politie	3
A2: Justitie	5	A2:Justitie	3
A3: Politie	4	B1:Buza/OS.	4
B1: Buitenl. Zaken	4	B2:Defensie	5
B2: Defensie	4	B3:Eur.Zaken	4
B3: OS	3	C1:FEC/MKB	5
B4: Europese Zaken	3	C2:Belastingen	6
C1: Fin.Econ.Zaken	3	C3:Soc.Zaken	4
C2: Belastingen	5	D1:RO/WB	4
C3: MKB	1	D2:Milieuhygiene	4
C4: Soc.Zaken	5	D3:Landbouw	4
D1: Wonen en Bouwen	3	D4:V&W	4
D2: Ruimtel.Ordening	4	E1:Ond./Cul	3
D3: Milieuhygiene	4	E2:W&T	4
D4 Landb. en Visserij	4	E3:Volksgez.	3
D5: V&S	2	G1:Leefvormen en Homosexualiteit	3
E1: Onderwijs	3		
E2: W&T	4		
E3: Volksgezondheid	4		
E4: Cultuur/Mediabel.	1		
E5: Homo-aangelegen.	4		
F1: Maatsch. Partici.	1		
	73 +		63

Totaal aantal vergaderingen voor 1994 ²: 136

Afkortingen:

RO/WB	Ruimtelijke Ordening/Wonen en Bouwen
FEC	Financieel economische Commissie
MKB	Midden en Kleinbedrijf
OS	Ontwikkelingssamenwerking
V&W	Verkeer en Waterstaat
W&T	Wetenschap en Technologiebeleid

² (waarbij er slechts op ad-hoc basis vergaderd werd tussen mei en 6 september 1994).

Partijcommissie notities ten behoeve van de partij

De partijcommissies waren ook dit jaar zeer produktief. Naast zeer veel intern gerichte notities en stukken ter advisering van de Leden der Staten-Generaal en het hoofdbestuur, werden ook notities gepubliceerd ten behoeve van de discussie in de partij.

Liberaal Belastingbeleid werd uitgebracht door de VVD partijcommissie Belastingen in januari 1994. In een heldere uiteenzetting namen de leden van de commissie de lezer mee langs verschillende aspecten van een Liberaal belastingbeleid, waarbij heilige huisjes niet gespaard werden.

De notitie was onderverdeeld in een aantal aspecten, welke waren:

- de vraag of met belastingheffing nevendoeleinden mogen worden nagestreefd,
- aspecten van belastingheffing op inkomen, vermogen en winst, op het bezit van een eigen woning, en op de auto.

Commissie-contouren, een notitie van het hoofdbestuur in samenspraak met de commissies, werd eveneens gepubliceerd in januari 1994 en voorzag in de opzet van een nieuwe structuur.

De discussie-nota Volksgezondheid werd uitgebracht door de partijcommissie Volksgezondheid in maart 1994 om de visie van de commissie te geven op de toen ter discussie staande voorstellen voor de wijziging van het Nederlandse stelsel van ziektekostenverzekeringen, het plan Simons. In deze notitie werd sterk de nadruk gelegd op het doen verwijderen van de nivellerende elementen in het plan.

Twee notities van de partijcommissie FEC/MKB werden gepubliceerd in april 1994. De notities werden samen in één boekje ter beschikking gesteld, waarbij de onderwerpen waren;

- 1 Meer concurrentie door flexibilisering van onze economie
- 2 Steun aan grote ondernemingen in moeilijkheden.

Diverse partijcommissies waren in 1994 het hoofdbestuur behulpzaam bij het organiseren van flits-congressen waar aspecten van de verschillende beleidsterreinen werden behandeld.

PORTEFEUILLEHOUDER

In de Algemene Vergadering van 27/28 mei te Breda werd afscheid genomen van drs. P.A. van Vugt. In haar dankwoord memoreerde de partij voorzitter met betrekking tot de portefeuillehouder partijcommissies de heldere stellingname in discussies en zijn verdienste bij het structureel en functioneel veranderen van de opzet van de VVD partijcommissies, met de doelstellingen van Talent-Management en kwaliteits-verandering als achtergrond. Peter van Vugt was hoofdbestuurslid van 1991 tot 1994.

De door de 47ste Algemene Vergadering gekozen secretaris voor de organisatie, jhr. R.G.P Sandberg tot Essenburg, werd door het hoofdbestuur benoemd tot portefeuille-houder partijcommissies.

De heer Sandberg zat de jaarlijkse ontmoeting voor tussen het hoofdbestuur en de partijcommissies. Deze ontmoeting te Utrecht, op 12 oktober 1994, had als voornaamste onderwerp de integratie en samenwerking tussen de verschillende disciplines volgens de formule $1 + 1 = 3$. In de advisering in de richting van de verschillende fracties en het hoofdbestuur spelen de commissies een zeer belangrijke rol. Daarnaast kunnen de partijcommissies met hun kennis terdege mee- werken aan de versteviging van de inhoudelijke discussie in de partij.

Logistieke en algemene ondersteuning

De coördinatie, ondersteuning en begeleiding van de werkzaamheden van de partijcommissies was tijdens het verslagjaar in handen van drs. Lucas H.M. Osterholt (adjunct-secretaris) en mevrouw M.A.M. Goergen-Coenen (secretaresse).

In 1994 werden er ten behoeve van de werkzaamheden van de commissies ongeveer 2500 vergaderstukken verzonden en werden er 273 brieven ontvangen met betrekking tot inhoudelijke aspecten van het werk van de commissies (met name werd gereageerd op de stellingname van de verschillende commissies in notities).

14 a ORGANISATIE VROUWEN IN DE VVD

Op 1 januari 1994 was het landelijke bestuur als volgt samengesteld:

drs. J.M. de Vries	(voorzitter)
T. van der Stroom - van Ewijk	(vice-voorzitter)
H.L. van Eesteren-Smith	(penningmeester)
C.A. Buursema-Kassel	(secretaris)
A. Voets-de Wit	(2e secretaris)
S. Holland-Dalmeijer	(secretaris PR en propaganda)
drs. H.J. Heemskerk-Nusselder	(secretaris politiek)
D.H.J. Kroos-van der Meij	(secretaris politiek)
C. Roemers-de Jong	(secretaris politiek)
L.H. Traas-van Vianen	(adviseur Liberale Vrouw en V&D)

Tot 1 juni 1994 R.M. Neuerburg-Dénis en vanaf 1 november 1994
L. Trompet-Wolters als administratief medewerkster.

Op de jaarvergadering in mei trad drs. J.M. de Vries af.
Het voorzitterschap werd overgenomen door T. van der Stroom-van Ewijk.

Het landelijk bestuur vergaderde 10 maal. Bij een aantal vergaderingen was de adviseur vanuit het hoofdbestuur van de VVD, mevrouw A.A. Aeyelts Averink-Winsemius aanwezig. De adviseurs van de Organisatie Vrouwen in de VVD uit de Tweede Kamer bezochten de vergaderingen om over politieke zaken van gedachten te wisselen.

De voorzitter van de Organisatie woonde, als adviseur, de vergaderingen van de Partijraad en het Hoofdbestuur bij.
De secretaris vorming en scholing en de secretaris propaganda en public relations waren actief betrokken bij het werk van de Landelijke Commissie Vorming en Scholing (LCV) respectievelijk de Landelijke Propaganda Commissie (LPC).

De Organisatie nam in 1994 deel aan het Politiek Vrouwen Overleg. Deze vergaderingen werden bijgewoond door de voorzitter of de secretaris.
De Organisatie was in de Vrouwen Alliantie vertegenwoordigd door twee externe vertegenwoordigers, drs. J. Gremmée-Schaafsma en drs. M. Bierstee. Verschillende leden van het LB woonden de bijeenkomsten van Arachne bij.
Voorts was de organisatie door C.A. Buursema - Kassel vertegenwoordigd in "1994 Vrouwen kiezen in de politiek" en door T. van der Stroom - van Ewijk in de Nederlandse Vrouwenraad.
Drs. J.M. de Vries was actief in Vrouwen in de Schoolleiding.

De adviesraad van de Organisatie Vrouwen in de VVD vergaderde vier maal: De vergaderingen waren gewijd aan huishoudelijke, organisatorische en politieke zaken, waarbij meestal een Tweede-Kamerlid een inleiding hield. Ons jaarlijks congres te Lunteren had als thema "Samen geregeld" en werd zeer goed bezocht.

De Liberale Vrouw werd ook dit jaar gratis verspreid onder de aangeslotenen. Jaarlijks zal bekeken worden of dit kan worden gecontinueerd.

Voor een uitgebreid verslag verwijzen wij naar het afzonderlijke jaarverslag van de Organisatie Vrouwen in de VVD over 1994.

14 b VERENIGING VAN STATEN EN RAADSLEDEN VAN DE VVD

Voor de VVD in het algemeen, maar voor de Vereniging van Staten- en Raadsleden in het bijzonder was 1994 een goed jaar. Bezien we eerst de cijfers. Het ledental nam als gevolg van succesvolle gemeenteraadsverkiezingen fors toe. Verder kwam een einde aan de overgangsregeling inzake het automatisch lidmaatschap en de Verenigingstoelage op de partijcontributie; ook dit had een positief effect. Per 31 december 1994 kende de Vereniging van Staten- en Raadsleden 5 ereleden, 2080 gewone leden, 438 buitengewone leden en 67 abonnees op Provincie & Gemeente.

Het bestuur van de Vereniging van Staten- en Raadsleden bestond begin 1994 uit de heren:

drs E.Haaksman	(voorzitter)
W.I.I.van Beek	(penningmeester)
A.S.Scholten	(lid)
F.T.M.M.Backhuijs	(Noord-Brabant)
mr M.J.J.M.Boelen	(Zuid-Holland)
mr A.Ph.Hertog	(Overijssel)
J.C.de Lang	(Utrecht)
G.J.A.M.Nijpels	(Noord-Holland)
E.Peerbolte	(Gelderland)
H.Rosing	(Groningen)

en de dames

drs L.E.J.Engering-Aarts	(ondervoorzitter)
en mr drs M.J.M.Vlaanderen	(secretaris),
M.Brouwer-te Roller	(Zeeland),
J.A.H.Ceha-Konings	(Limburg),
drs M.A.Toorop	(Flevoland),
drs A.de Widt-Nieuwenhuizen	(Drenthe)
P.van Zandbergen-Scheffer (Friesland).	

Lid van advies namens het hoofdbestuur van de VVD was wederom mevrouw A.A.Aeyelts Averink-Winsemius.

Tijdens de jaarvergadering op 23 april trad de heer Hertog af. Hij werd opgevolgd door de heer mr M.A.P.van Haersma Buma. Het bestuur werd uitgebreid met twee kwaliteitzetels. De heer mr J.L.van Tuinen nam namens de groep gemeentesecretarissen c.s. zitting in het bestuur, de heer ir J.E.M.van Velsen namens de waterschapsbestuurders.

De personele bezetting van het bureau onderging een wijziging. Per 1 november werd de heer A.G.van der Stoel op freelance-basis aangetrokken. De heer A.W.Dijk (adjunct-secretaris) en mevrouw M.de Goede (administratrice) hebben als vanouds op de gebruikelijke, dus voortreffelijke, wijze hun werkzaamheden verricht.

Ook in 1994 organiseerde de Vereniging van Staten- en Raadsleden naast een groot aantal regionale bijeenkomsten weer enkele landelijke activiteiten. Op 5 maart werd in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht een bijeenkomst over collegevorming gehouden. Inleiders waren mevrouw E.F.M.Coenen-Vaessen (burgemeester van Nuth en oud-wethouder van Maassluis voor de VVD) en de heren H.G.J.Kamp (toen nog VVD-wethouder van Borculo en lid van Provinciale Staten van Gelderland), A.Meijer (burgemeester van Ruinen en oud-wethouder van Heerenveen voor de VVD) en G.J.A.M.Nijpels (VVD-wethouder van Den Helder).

De burgemeesters, verenigd in het Liberaal burgemeestersgezelschap P.J.Oud, kwamen driemaal bijeen. Op 23 maart waren zij te gast bij Getronics te Amsterdam, waar het thema "Wat hebben wij als burgemeesters te maken met informatietechnologie en telematica?" centraal stond. Sprekers waren de heren mr W.L.den Dekker (management consultant Synergie Consultancy B.V.), drs A.H.J.Risseeuw (president-directeur Getronics N.V.), A.H.Kersbergen (algemeen directeur Koning & Hartman B.V.), J.A.D.van den Pangaart (directeur CUC Computer Uitwijk Centrum) en J.J.Niewold (directeur GAK R&I). Op 22 september werd gesproken over "Politie: ontwikkelingen en samenwerking". Inleiders bij deze bijeenkomst in het Utrechtse stadhuis waren de heren mr I.W.Opstelten (burgemeester van Utrecht) en B.van Baarle (korpsschef van de politieregio Limburg Noord). Op 4 november konden de burgemeesters in "de Blije Werelt" te Lunteren formeel kennismaken met de nieuwe lobbyist in de VVD-Tweede-Kamerfractie, de heer mr A.J.te Veldhuis. Met hem werd over een groot aantal voor burgemeesters relevante zaken gesproken.

Op 13 april was er in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht een overleg tussen de VVD-woordvoerders waterschappen in de Provinciale Staten, de provinciale vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van onze Vereniging en het coördinatieteam van het Platform waterschapsbestuurders binnen de VVD.

Het periodieke overleg van gedeputeerden, commissarissen van de Koningin, fractievoorzitters in de Staten-Generaal, partijvoorzitter en voorzitter en secretaris van de Vereniging van Staten- en Raadsleden vond op 13 april en 15 september plaats.

Tijdens de al genoemde jaarvergadering in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht op 23 april werden niet alleen de statuten aangepast, waardoor de Vereniging van Staten- en Raadsleden met ingang van 1 januari 1995 onder de nieuwe naam VVD-Bestuurdersvereniging verder gaat, ook werd de Leidraad Provincieprogramma 1995-1999 vastgesteld. Aansluitend sprak het VVD-Tweede-kamerlid de heer J.Franssen over "de VVD tussen raads- en rijksverkiezingen".

De Vereniging van Staten- en Raadsleden was betrokken bij een door de partijcommissie Wonen en Bouwen georganiseerde Themadag Volkshuisvesting voor gemeentebestuurders op 11 juni in "de Eenhoorn" te Amersfoort.

Op 7 september was er, in co-productie met de partij, in het WTC te Amsterdam een "nazorgavond" voor oud-wethouders. Inleidingen werden verzorgd door de heren R.Haafkens (ondervoorzitter van de VVD) over talentmanagement en oud-politici, drs E.Haaksman (voorzitter van de Vereniging van Staten- en Raadsleden) over carrière na het wethouderschap, en mevrouw S.A.Knotnerus-den Engelse (consultant van Van Ede & Partners) over loopbaanbegeleiding.

Voor de wethouders werd op 9 september in het Jaarbeurs Congrescentrum te Utrecht een ochtend georganiseerd onder het motto "Hoe net werkt een wethouder? Werken aan je netwerk". Inleiders waren mevrouw A.A.van der Most-de Ridder (VVD-wethouder van Nieuwkoop) en de heren J.de Groot (VVD-gemeenteraadslid en oud-wethouder van Harderwijk en lid van Provinciale Staten van Gelderland), A.S.Scholten (VVD-wethouder van Deventer) en P.A.Zoon (gemeentesecretaris van Texel en VVD-lid van Provinciale Staten van Noord-Holland).

Op 30 september bezochten de VVD-leden van de Provinciale Staten en van de Eerste Kamer der Staten-Generaal de provincie Noord-Holland; deze statendag was voorbereid door de Noordhollandse statenfractie. Na een ontvangst in het Provinciehuis en een welkomstwoord door de Noordhollandse commissaris van de Koningin de heer prof.dr J.A.van Kemenade werd een bezoek gebracht aan de Hoogovens in IJmuiden. De heer mr J.J.Heusdens (lid van de Directie Staal) sprak over de positie van zijn bedrijf mede in relatie tot de milieuproblematiek. De dag kreeg een vervolg in het bezoekerscentrum van Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland te Bakkum. Hier spraken de heren drs F.W.van der Vegte (PWN-directeur Natuurbeheer) over het PWN en duinbeheer en F.Tielrooij (VVD-gedeputeerde van Noord-Holland) over het provinciale groenbeleid.

Voor de waterschapsbestuurders werd op 4 november in "de Blije Werelt" te Lunteren een bijeenkomst gehouden. Sprekers waren de heer ir H.Pluckel (VVD-lid van Provinciale Staten van Noord-Holland en hoofd van de afdeling Ruimtelijke ordening, Verkeer en Milieu van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en mevrouw E.Binnendijk-van der Heijden (hoogheemraad van Rijnland). Het thema was "ruimtelijke ordening; de taak van algemene, politieke besturen in relatie tot het waterschapsfunctioneren". Bij de start van de bijeenkomst vond de onthulling plaats van de naam waaronder het platform per 1 januari 1995 gaat werken: Ir Lely Kring, kring van liberale waterschapsbestuurders aangesloten bij de VVD.

Die middag kwamen in dezelfde locatie eveneens bij de VVD-aangesloten gemeentesecretarissen bijeen. Zij spraken over de mogelijkheden om het Platform gemeentesecretarissen c.a. concreet vorm en inhoud te geven.

Op 4 november vond in "de Blije Werelt" verder nog een hoorzitting over de komende herverdeling van het Gemeentefonds plaats. De heer J.W.Remkes (VVD-Tweede-Kamerlid) legde de aanwezigen een aantal vragen voor.

Het jaarlijkse congres kent een vast weekend en een vaste plaats. Op 4 en 5 november kwam men in "de Blijde Werelt" te Lunteren bijeen. Een congres dat vrijdags in het teken van de Statenverkiezingen 1995 stond. Sprekers die avond waren de voorzitter van de VVD-Eerste-Kamerfractie, de heer ir D.Luteijn (de verhouding tussen Provinciale Staten en de Eerste Kamer vroeger, nu en in de toekomst alsmede tussen de VVD-Statenfracties en de VVD-Eerste-Kamerfractie), de voorzitter van de partij, de heer drs W.K.Hoekzema (samenwerking tussen de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD en de VVD op provinciaal niveau alsmede de verhouding tussen Statenfracties en kamercentrales) en de directeur van het Interprovinciaal Overleg, de heer mr dr A.G.J.M.Rombouts (hebben de provincies nog toekomst of is de toekomst aan de provincies?). 's Zaterdag waren er twee maal vier workshops met als thema's: "Wat is de rol van de bestuurdersorganisatie in de politiek?" (inleiders/co-referenten mevrouw M.A.Berndsen-Jansen, voorzitter van de Bestuurdersvereniging van D66, en de heer H.G.Ouwerkerk, voorzitter van het Centrum voor lokaal bestuur), "Ambtenaren in de politiek" (inleiders/co-referenten de heren ing.M.Bruinsma, voorzitter van de Vereniging van Gemeentesecretarissen en gemeentesecretaris van Enschede, en drs P.A.Matthieu, hoofd afdeling onderwijs van de gemeente Deventer en lid van de PvdA-fractie in de gemeenteraad van Arnhem), "Politiek-bestuurlijk dubbelmandaat" (inleiders/co-referenten de heren H.Bransen van der Goot, burgemeester van Nieuwerkerk aan den IJssel en voorzitter van de VVD-fractie in Provinciale Staten van Zuid-Holland, en H.G.J.Kamp, lid van de VVD-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, oud-wethouder van Borculo en oud-lid van Provinciale Staten van Gelderland) en "Verhouding politiek/maatschappij" (inleiders/co-referenten de heren J.Hoek van Dijke, voorzitter van de Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen, en P.Nijhoff, algemeen directeur van Stichting Natuur en Milieu).

Op 19 september vond het periodiek overleg met de bestuurdersorganisaties van PvdA, CDA en D66 plaats. Verder waren er contacten met de Vereniging van Politieke Ambt dragers.

Zoals gebruikelijk verscheen Provincie & Gemeente tienmaal. Andere publikaties waren een notitie over collegevorming en een notitie over vormen van fractieassistentie en de rechtspositie.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het jaarverslag van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD over 1994.

14 c GROEP NEDERLAND VAN DE LIBERALE INTERNATIONALE (LIGN)

Voor de Liberale Internationale Groep Nederland was 1994 een periode van uitbreiding van activiteiten op het gebied van de internationale politieke vraagstukken en een verbreding van internationale contacten. Op deze gebieden werd samengewerkt met het internationaal secretariaat van de VVD, de partijcommissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Europese Zaken.

Het Algemeen Secretariaat van de VVD verleende de noodzakelijke ondersteuning voor het effectief functioneren van de LIGN.

De LIGN fungeert als discussie- en interesse-platform voor buitenlandse politiek in de VVD in Nederland. Eveneens hamert zij op de consequenties van de globalisering en internationalisering van de Nederlandse politiek en economie.

Bestuurssamenstelling

Tijdens de Jaarvergadering van 22 juni 1994 te Utrecht is het bestuur als volgt samengesteld:

Ir B.P. Rauwerda	Voorzitter
Mevr A.D.M. de Wit	Ondervoorzitter
Dhr A. Geensen	Secretaris
Mr R.E. Batten	Penningmeester
Mr Drs J.C. van Baalen	Lid (namens de VVD)
Mevr E.J. Brandenburg	Lid
Ir E.L.P. Hessing	Lid

Het bestuur van de LIGN had een goede onderlinge samenwerking en taakafstemming en kwam regelmatig formeel en informeel samen. Vanaf de Jaarvergadering van 22 juni 1994 werden 3 officiële bestuursvergaderingen gehouden (5 juli, 8 september en 21 december).

LI-congres, IJsland

Het LI-congres 1994 werd van 8 tot 10 september 1994 gehouden te Reykjavik. Het thema was: "Unemployment and Poverty; a danger to Freedom". Tijdens dit congres werd Frits Bolkestein gekozen tot President Elect (LI).

Frits Bolkestein zal in 1996 de huidige president Sir David Steel van de Britse Liberal Democrats opvolgen. Frits Bolkestein, Sir David Steel en Graaf Otto Lambsdorff (voormalig President LI) zullen inhoud geven aan het leiderschap van de Liberal International (volgens het Trojka-principe). Willem van Eekelen is gekozen tot Vice President.

De door de VVD/LIGN-delegatie ingediende resoluties "Human Rights in China" en "Bureau meeting in Africa" en eveneens een groot aantal amendementen werden in de plenaire vergadering aangenomen.

Van 6 tot 8 juni 1996 zal in Hotel Huis ter Duin te Noordwijk het LI congres 1996 plaatsvinden. Op dit congres wordt Frits Bolkestein gekozen tot President LI. Het centrale thema van dit congres is "Media & Democracy".

De VVD/LIGN delegatie naar het LI-congres bestond uit de volgende 26 personen:

1. Mr Drs F. Bolkestein (President Elect LI)
2. Mr H.P. Talsma (Patron LI)

Leden:

3. Mr Drs J.C. van Baalen (internationaal secretaris VVD / delegatievoorzitter)
4. Dhr N.J. van Batenburg (algemeen secretaris)
5. Dhr J.D. Blaauw (Tweede Kamer VVD)
6. Mevr E.J. Brandenburg (bestuurslid LIGN)
7. Dhr A. Geensen (secretaris LIGN)
8. Dr K. Groenveld (directeur Teldersstichting)
9. Ir E.L.P. Hessing (Tweede Kamer VVD)
10. Mr F.J.P.M. van Hövell tot Westerflier (LIGN)
11. Drs K.J. Hoving (medewerker internationaal secretariaat)
12. Dhr D.S. de Jong (LIGN)
13. Ir B.P. Rauwerda (voorzitter LIGN)
14. Drs P.F. Regnault (LIGN)
15. Mevr E.M. de Roo van Alderwerelt-Hoog (LIGN)
16. Mevr T. van der Stroom-van Ewijk (voorzitter Org. Vrouwen in de VVD)
17. Drs F.Z. Szabo (VVD referent voor Hongarije)
18. Dhr J.A. Unger (LIGN)
19. Mevr A.F. Unger-Pleijzier (LIGN)
20. Mevr Drs J.M. de Vries (Tweede Kamer VVD)
21. Mr J.G.C. Wiebenga (Europees Parlement)

Waarnemers:

22. Dhr Th.V.A. Boitelle (VVD referent voor Slovenië)
23. Mevr C.P.Th. Dijkstra-Janssen (LIGN)
24. Mevr H. Scholten (LIGN)
25. Mevr Mr W.K. Talsma (LIGN)
26. Dhr B.E.A. Wellink (VVD referent voor Tsjechië)

Overige activiteiten

In 1994 heeft Liberale Internationale Groep Nederland de volgende activiteiten georganiseerd:

- Op 30 mei vond in de Eerste Kamer de internationale Europa-conferentie plaats. Dit was een co-productie van VVD, ELDR, Teldersstichting en LIGN. Thema: *"Een nieuwe Muur of nieuwe Kansen"*.
- De Jaarvergadering werd gehouden in Stadskasteel Ouddaen te Utrecht, waarbij inleidingen werden gehouden door Enric Hessing en Hans van Baalen.
- Voorafgaand aan het LI congres 1994 vergaderde de delegatie op 1 augustus in het Thorbeckehuis over de door andere partijen en groepen ingediende resoluties en de daarop in te dienen amendementen vanuit de VVD/LIGN-delegatie.
- Het Nederlandse loonmatigingsbeleid en de internationale concurrentieverhouding stonden centraal in een debat in de Eerste Kamer tussen de hoogleraren Bomhoff, Kleinknecht en Van Leeuwen. Thema: *"De beschermende paraplu van de loonmatiging"*

Bijzondere groep binnen de VVD

Het Bestuur van de LIGN heeft in 1994 actief leden geworven, vooral onder jongeren, om het draagvlak van de LIGN als bijzondere groep binnen de VVD te vergroten.

Mede dankzij een goede samenwerking met het internationaal secretariaat heeft de LIGN in 1994 succesvolle activiteiten gerealiseerd. In 1995 zal, in de aanloop op het LI congres 1996 een discussie-avond worden georganiseerd over het centrale thema "Media & Democracy". Tevens zullen andere actuele internationale onderwerpen worden belicht.

15 VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Het tumultueuze jaar 1994 met drie succesvolle verkiezingen, de lange formatie, die uitmondde in regeringsverantwoordelijkheid voor de VVD, plus de voorzitterswisseling bood de redactie voldoende prikkels om met geestdrift aan de slag te blijven. Verandering van spijs doet eten.

Het enthousiasme werd wat getemperd doordat het blad over het gehele jaar om financiële redenen met 40 pagina's werd ingekort. Dat laatste had tot gevolg dat het advertentiecontract met bureau van Vliet 'slapend' werd gemaakt. Een plotseling toegeleverde paginagrote advertentie kon tot gevolg hebben dat een heel katern van 4 pagina's extra moest worden gedrukt, zodat de eindkosten hoger kwamen te liggen dan zonder een dergelijke advertentie. Voor dergelijke zaken ontbreekt het geld.

De redactieraad heeft aan de hand van toegeleverde onderwerpen door de redactie vier thema's gekozen, die door de redactie werden uitgewerkt: 'de gemeenten', 'het VVD-team', 'Na Nederland nu Europa' en 'de lokale partijen'. Alleen het laatste thema beantwoordde geheel aan de themaformule, zoals die in 1993 door het hoofdbestuur werd vastgesteld. De overige drie onderwerpen waren gekozen om de verkiezingscampagnes goed te kunnen ondersteunen. Ook wat betreft de tijdstippen van verschijning is bewust met de campagnes rekening gehouden. Daarbij kwam weer eens duidelijk naar voren dat V&D nog steeds moet laveren tussen verschijningsdata die aansluiten op reglementair verplichte publikaties en de directe actualiteit zoals in dit geval de drie verkiezingen. Op bestuurlijk niveau wordt gewerkt aan een grotere flexibiliteit.

De regiopagina's kwamen te vervallen. Deze keuze werd gemaakt door de volumebeperking van het ledenblad en op basis van het gegeven dat de daartoe toegeleverde kopij uit het land vaak niet de impact had dat het andere regio's kon inspireren. Het adagium voor de redactieraad en redactie blijft zoveel mogelijk leden, actieven en niet-actieven, aan de partij te binden. Het mikken op de veel grotere groep niet-actieve leden heeft daarom de voorkeur. Daarom ook wordt veel meer gewerkt aan het uitdragen van de grote lijnen van de VVD, het laten kennis maken met onze eigen ministers en staatssecretarissen en het regeerbeleid, dan aan allerlei bijeenkomsten in partijverband. Uitzonderingen op deze regel worden gemaakt voor de door het bestuur georganiseerde themadagen, de algemene vergadering en de jongerendag. Door goed overleg met de redactie van de VVD-expressie, de redactie van het blad van de VVD-bestuurdersvereniging en de eindredacteur van Liberaal Reveil worden dubbelingen van onderwerpen zoveel mogelijk voorkomen. Soms echter zijn ze noodzakelijk.

De redactie verloor in november 1994 haar geliefde en inspirerende redacteur Victor Hafkamp. Hij was hoofdredacteur van Vrijheid & Democratie van 1978 - 1981. Daarna maakte hij zeer actief deel uit van het redactieteam. Wij zullen hem erg missen.

Zijn plaats werd met de jaarwisseling ingenomen door Marcel Gerritsen, die reeds eerder voor Vrijheid & Democratie schreef.

16 TALENT MANAGEMENT

In 1994 waren de belangrijkste uitgangspunten van Talent Management (TM) het systematisch en structureel ontdekken, aantrekken, (verder) ontwikkelen en inzetten van getalenteerde personen, zodat zij kunnen bijdragen aan de politieke leiding, het bestuur van de VVD, discussie binnen de partij en vergroting van politieke en maatschappelijke invloed en aanzien van de VVD.

Ook is Talent Management het zorgvuldig omgaan met mensen, het optimaal gebruik maken van de gaven, kennis en vaardigheden die mensen de VVD ter beschikking willen stellen. Dit vereist een systematiek en organisatie. In 1994 is gewerkt aan het verder uitbouwen en ontwikkelen van deze organisatie: zowel op centraal en decentraal niveau. Een stuurgroep TM, een netwerk TM-vertegenwoordigers en de verschillende besturen hebben hier hun medewerking aan verleend. De prioriteiten hebben helaas echter weleens, begrijpelijkerwijs tijdens dit drukke verkiezingsjaar bij andere activiteiten gelegen.

STUURGROEP TM

De samenstelling van de stuurgroep was per 1 januari 1994 als volgt:

- de heer drs J.C. Gmelich Meijling (voorzitter tot 27 mei)
- de heer drs F.G.J. Steenmeijer (lid tot 27 mei)
- mevrouw A. van den Berg (lid tot 20 september)
- mevrouw D.H.J. Kroos-v.d. Meij
- de heer mr J.M. de Jonge
- de heer drs J.C. van Baalen
- de heer mr T.E. Korthals Altes
- de heer drs M. Klein Klouwenberg (lid tot 25 september)
- mevrouw mr J.A. Hekman
- de heer N.J. van Batenburg
- mevrouw drs P.H. Ginjaar (secretaris)

Het hoofdbestuur heeft in haar vergadering van 13 juni 1994 de heer R. Haafkens belast met de portefeuille Talent Management en is derhalve met ingang van deze datum voorzitter van de stuurgroep Talent Management. De heer drs A. van Voskuilen is lid van de stuurgroep per 13 juni en de heer J. de Lang per 20 september.

In 1994 heeft de stuurgroep een vijftal keer vergaderd. Belangrijkste thema's waren:

- uitgangspunten van TM in de komende jaren bewerkstelligen;
- nieuwe gezichten in VVD-afdelings-, kc-besturen en diverse commissies;
- nieuwe gezichten in vertegenwoordigende lichamen;
- opvang en zorg voor de oud-bestuurders en vertegenwoordigers;
- loopbaanbegeleiding voor ex-wethouders;
- toekomst TM binnen de VVD;
- beleid voor 1995 en de komende jaren;
- samenwerking met andere beleidsterreinen;
- VVD-infobank.

TM-VERTEGENWOORDIGERS

In 1993 is reeds het landelijk netwerk van TM-vertegenwoordigers ingesteld: in 1994 is getracht dit netwerk via de normale bestuurslijn verder uit te bouwen. Van de vertegenwoordigers werd verwacht dat zij op actieve wijze bestuurders en leden van de VVD-afdelingen in de eigen kamercentrales ondersteunen.

De TM-vertegenwoordigers uit de kamercentrales zijn een tweetal keer plenair bij elkaar geweest.

De belangrijkste thema's waren:

- informeren over de stand van zaken in de kamercentrales;
- beleid TM voor de komende jaren;
- problemen bij het bereiken van de doelstellingen;
- het (verder) ontwikkelen van instrumenten;
- contacten met ondercentrales en afdelingen.

VERDERE ACTIVITEITEN

Functie-onderzoek:

Voor het bereiken van een van de TM-doelstellingen is het noodzakelijk dat meer inzicht wordt verkregen in de functiekenmerken, noodzakelijke ervaringen en vaardigheden van verschillende vertegenwoordigende functies binnen de VVD. Hiervoor heeft in samenwerking met de Universiteit van Brabant gedurende 1994 een onderzoek plaatsgevonden naar een drietal functies, te weten: afdelingsvoorzitter, kamercentrale voorzitter en fractievoorzitter van de gemeenteraad. Door middel van interviews en enquêtes zijn deze functies in kaart gebracht.

Opvang wethouders:

In samenwerking met de Vereniging voor Staten- en Raadsleden is aandacht besteed aan de groep wethouders die naar aanleiding van de Gemeenteraadsverkiezingen op 8 maart 1994 niet meer in de colleges van B&W zijn teruggekeerd (\pm 100 personen). Allereerst is door middel van een enquête onder andere geïnventariseerd hoe de doelgroep is opgebouwd. Tevens zijn onder andere de volgende vragen aan hen voorgelegd: kon men terugvallen in een oude werkverband, biedt de gemeente outplacement aan, doet de afdeling, VVD en/of de VSR iets voor u, in hoeverre is hier behoefte aan.

Op 7 september heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met deze oud-wethouders en zijn de uitkomsten van de enquête met hen besproken. Onderwerpen waren: de rol van de VVD en/of de VSR, Talent Management en loopbaanbegeleiding/ outplacement.

Naar aanleiding van deze bijeenkomst is contact gezocht met een aantal outplacementbureaus om te bezien of en hoe een (beperkt) loopbaanadviestraject aangeboden zou kunnen worden. Nadruk dient hierbij te liggen op een sterkte/zwakte analyse en een verkenning van de arbeidsmarkt. In 1995 zal dit daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Doorstroming:

Op verschillende plaatsen is in 1994 aandacht gevraagd voor verjonging, vernieuwing en doorstroming. Zo is bijvoorbeeld bij het samenstellen van de partijcommissies en de vaststelling van de kandidatenlijsten aandacht gevraagd voor de TM-doelstellingen.

Jongerendag:

Talent Management heeft voorts meegewerkt aan de VVD-Jongerendag op zaterdag 26 november jl. Deze dag stond in het teken van carrière- planning en netwerking binnen maar ook buiten de VVD. Ongeveer 300 jongeren hebben aan deze dag deelgenomen.

Ledenenquêtes:

Vooralsnog is in 1994 afgezien van het centraal aanbieden van een enquête en bijbehorend computerprogramma aan afdelingen waarmee interesses, vaardigheden en inzetbaarheid van leden in haar afdeling kan worden geïnventariseerd.

Inleiding:

De activiteiten op het terrein van pr en voorlichting hebben in 1994 met name in het teken gestaan van de campagnes voor de verschillende verkiezingen. Voor de zomervakantie waren dat de campagnes voor de verkiezingen van de gemeenteraden, de Tweede Kamer en het Europees Parlement. Na de zomervakantie vroegen de voorbereidingen voor de provinciale statencampagne in 1995 de aandacht.

Verkiezingen algemeen:

Ter begeleiding en coördinatie van de campagnes voor de gemeenteraad, Tweede Kamer en Europees Parlement is in 1993 door het hoofdbestuur een campagneteam ingesteld onder voorzitterschap van mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut tot 28 mei en vanaf 28 mei onder voorzitterschap van de heer drs. W.K. Hoekzema. De overige leden waren de heren mr drs F. Bolkestein, drs. G.M. de Vries, H.F. Dijkstal, drs. M. Rutte, drs G.Ch.O. Boosman (campagnemanager) en M. Waterlander. Het campagneteam is regelmatig bijeengekomen om de voortgang van de campagnes te bespreken.

Het campagneteam ter begeleiding van de provinciale statenverkiezingen in 1995 wordt gevormd door de partijvoorzitter drs W.K. Hoekzema (voorzitter) en de heren mr drs F. Bolkestein, mr A.H. Korthals (Tweede Kamerfractie), drs M. Rutte (lid hoofdbestuur), drs T. van der Maas (voorlichter Tweede Kamerfractie) en M. Waterlander (campagne-manager).

De propagandisten van de afdelingen en centrales zijn steeds over de campagne-activiteiten geïnformeerd door middel van de campagnebulletins. In 1994 zijn 6 campagnebulletins verschenen in verband met de drie verkiezingen in 1994 en 1 campagnebulletin in verband met de provinciale statenverkiezingen in 1995.

Alle leden hebben als bijsluiter bij het februari-nummer van Vrijheid en Democratie een verkiezingsaffiche ontvangen.

Voor de produktie van de huis-aan-huiskranten, het foldermateriaal, de standaard-advertenties en voor de aankondigings-advertenties voor de grote bijeenkomst is de ondersteuning ingeroepen van het reclamebureau Fons Bruys te Amsterdam.

In samenwerking met het reclamebureau Fons Bruijs en Studio A is een speciale campagnefilm gemaakt die is uitgezonden tijdens de zendtijd voor politieke partijen en tijdens de bijeenkomsten waarop Frits Bolkestein de hoofdgast was.

Propagandamateriaal:

Het verzendcentrum te Katwijk is voorafgaande aan en tijdens de drie campagnes in 1994 open geweest voor het afhalen van propagandamateriaal. Ook is een grote hoeveelheid materiaal van hieruit verzonden naar de afdelingen en centrales. Het materiaal kon besteld worden door middel van het bestelformulier dat in aanloop naar de verkiezingen verzonden is. Een speciaal bestelformulier kon gebruikt worden voor het bestellen van propaganda- materiaal dat nog voorzien was van het oude logo en dat tegen gereduceerde prijs werd aangeboden. Tevens werden er speciale bestelformulieren gebruikt voor het bestellen van de gemeenteraadskrant, de Tweede Kamerkrant en de Europese folder.

Door het algemeen secretariaat werden een bijzonder groot aantal informatiepakket met daarin onder andere het (concept) verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer verzonden.

Ook ontvingen de afdelingen en centrales speciale glansdrukken met standaard advertenties en met een aantal 10-punten plannen m.b.t. onder andere werkgelegenheid, minderhedenbeleid en drugsbeleid.

Gemeenteraadsverkiezingen:

Op 2 maart 1994 vonden de verkiezingen voor de gemeenteraden plaats. Het startschot voor de campagne voor deze verkiezingen met als slogan "Wat deze gemeente nodig heeft" werd op zaterdag 5 februari tijdens een grote manifestatie in de Rai te Amsterdam gegeven. Het programma van deze bijeenkomst bestond uit speeches van Dian van Leeuwen-Schut, Frits Bolkestein en Frank de Grave en optredens van Instant Replay en Jony de Boer. De bijeenkomst werd gepresenteerd door Willem Bemboom en Pierre Huyskens en trok ongeveer 500 belangstellenden.

Tot en met 25 februari vond vervolgens vrijwel elke werkdag een verkiezingsmanifestatie plaats volgens het vaste concept voor de grote avonden en in samenwerking met de kamercentrales. Tijdens de gemeenteraadscampagne bestond het programma van deze avonden uit de presentatie van een aantal gemeenteraads- kandidaten, een talkshow met een aantal lijsttrekkers, een optreden van Instant Reply, een speech door Frits Bolkestein of één van de leden van het VVD-team (Erica Terpstra, Hans Dijkstal, Annemarie Jorritsma en Robin Linschoten) en een talkshow met Frits Bolkestein of het VVD-team. Tijdens 6 avonden was Frits Bolkestein de hoofdgast en tijdens 8 avonden het VVD-team. De presentatie van de bijeenkomsten was in handen van Willem Bemboom, Kees Mijnten of Pierre Huyskens (de avonden met het VVD-team). De bijeenkomsten vonden achtereenvolgens plaats in Eindhoven, Leeuwarden, Bergen op Zoom, Sliedrecht, Groningen, Castricum, Leiden, Veenendaal, Rijswijk, Apeldoorn, Tilburg, Den Haag, Oud-Beijerland en Maastricht. De avonden trokken gemiddeld ongeveer 200 personen.

Tijdens de gemeenteraadscampagne vonden ook een groot aantal werkbezoeken plaats door VVD-teams bestaande uit onder andere kandidaat-gemeenteraadsleden en Tweede Kamerleden. Een speciaal team bestaande uit Annelize van der Stoel, Henk van Hoof en Benk Korthals en begeleid door Mark Harbers en Ilona Warnaers, bezocht een groot aantal HBO- en universiteits-steden in het kader van de speciale studentencampagne onder de titel "zin in een pittig gesprek".

Een groot aantal afdelingen maakte gebruik van de speciale huis-aan-huiskrant die bij het algemeen secretariaat besteld kon worden. Helaas ontstonden bij de productie door de afdelingen technische problemen door de papierkwaliteit. In samenwerking met het reclamebureau zijn deze problemen zoveel mogelijk opgelost en hebben de afdelingen een schadevergoeding ontvangen voor de gemaakte extra kosten.

Op 28 februari werd de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen afgesloten met een grote manifestatie in 't Spant te Bussum. Zowel Frits Bolkestein als het VVD-team waren hierbij aanwezig.

De landelijke uitslagenavond van de VVD werd gehouden op het stadhuis van de gemeente Almere. De aanwezigen waren niet alleen getuigen van een ruime winst voor de VVD (bijna 250 extra raadszetels), maar ook van het feit dat de VVD in 67 gemeenten als grootste partij uit de bus kwam, waaronder de gastheer, de gemeente Almere.

Tweede Kamercampagne:

In de periode tussen de gemeenteraadscampagne en de Tweede Kamercampagne hebben twee thema-avonden plaatsgevonden. De eerste thema-avond vond op maandag 21 maart in Rotterdam plaats. Het thema van deze avond was onderwijs en werd ingeleid door de heer dr. L.W.F. de Klerk (rector magnificus van de Katholieke Universiteit Brabant), mevrouw drs N.J. Ginjaar-Maas (oud-staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen) en mevrouw T. van der Stroom-van Ewijk (wethouder van de gemeente Korendijk).

De tweede thema-avond vond plaats op maandag 28 maart a.s. en werd gehouden in het theater "De Balie" te Amsterdam. Het thema van deze avond was 'criminaliteit' en de inleiders waren de heren mr F. Korthals Altes en drs. G.M. de Vries en mevrouw A.L.E.C. van der Stoel. De afsluiting van de avond werd verzorgd door de heer H.F. Dijkstal.

Met een grote manifestatie op zaterdag 9 april in het Casino te Den Bosch ging de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen met als verkiezingsslogan 'Wat dit land nodig heeft', van start. Het programma bestond onder andere uit de presentatie van de diverse teams, speeches van Dian van Leeuwen en Frits Bolkestein, talkshows met kandidaat-Tweede Kamerleden en Frits Bolkestein en een optreden van de groep Instant Replay. Ruim 600 mensen waren hierbij aanwezig.

Op maandag vond de eerste van de 12 verkiezingsmanifestaties volgens het concept van de grote avonden plaats. Het programma van de bijeenkomsten met Frits Bolkestein in de hoofdrol bestond uit een speech en een talkshow met een gast, een speech en een talkshow met Frits Bolkestein en een optreden van Instant Replay. De bijeenkomst werd steeds afgesloten met een korte 'peptalk' door Frits Bolkestein. De presentatie van de bijeenkomsten was in handen van Willem Bemboom of Kees Mijnten. De bijeenkomsten werden gehouden in Maassluis, Haarlem, Alphen aan de Rijn, Amsterdam en Weert.

Het programma van de bijeenkomsten met het VVD-team in de hoofdrol bestond uit een discussie met vertegenwoordiger(s) van een maatschappelijke organisatie, een speech met één van de leden van het VVD-team, een talkshow met het VVD-team en een optreden van Instant Replay. De afsluitende toespraak van de bijeenkomst onder het motto 'een praatje over de heg' werd ook door een lid van het VVD-team gehouden. De avonden werden gepresenteerd door Pierre Huyskens. De bijeenkomsten werden gehouden in Schoonhoven, Ede, Almelo, Poeldijk, Breda, Dordrecht en Den Bosch.

Op zondag 17 april vond de dag voor de ondernemers plaats in het perscentrum Nieuwspoort te Den Haag. Ruim 200 (VVD)-ondernemers maakten van de gelegenheid gebruik om de Tweede Kamer te bezichtigen, om informeel met de vele aanwezige kandidaat-Tweede Kamerleden van gedachten te wisselen en te luisteren naar speeches van de lijsttrekker voor de Tweede Kamerverkiezingen en de partijvoorzitter.

In samenwerking met de Tweede Kamerfractie en de kamercentrale Den Haag werd op zaterdag 24 april deelgenomen aan de open dag die in de Tweede Kamer plaats vond. Onder leiding van Pierre Huyskens vonden korte talkshows met Tweede Kamerleden plaats die afgewisseld werden met optredens van Instant Replay.

Ook tijdens de Tweede Kamercampagne was het VVD-studententeam zeer actief en zijn vele studentensteden bezocht door Annelize van der Stoel, Benk Korthals en Henk van Hoof. Ter ondersteuning van deze campagne heeft de VVD-Tweede Kamerfractie een speciale VVD-expressie over het jongerenbeleid uitgebracht die ook door de afdelingen besteld kon worden.

Vanaf maandag 18 tot en met vrijdag 29 april hebben drie VVD-busteam in speciale bussen het hele land doorkruist. Busteam 1 heeft werkbezoeken afgelegd in de drie Noordelijke provincies, Overijssel, Flevoland en Gelderland, busteam 2 in Utrecht, Noord- en Zuid-Holland, busteam 3 in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. De busteams werden begeleid door een aantal coördinatoren en vanuit het algemeen secretariaat ondersteund door de stagiaire Leendert de Lange. De verschillende busteams hebben de aandacht van kranten, radio en televisie getrokken.

Tijdens deze campagne is ook een groot aantal spreekbeurten verzorgd door kandidaat-kamerleden al dan niet in VVD-verband. Ook is een speciale huis-aan-huiskrant voor de Tweede Kamerverkiezingen uitgebracht die in een oplage van ruim een miljoen kranten verspreid is door de afdelingen.

Op vrijdag 29 vond in De Flint te Amersfoort de slotbijeenkomst van de Tweede Kamercampagne plaats, waaraan werd meegewerkt door de verschillende teams die tijdens de campagne actief zijn geweest, Frits Bolkestein en Instant Replay. Deze groep zong tijdens de bijeenkomst onder andere een nummer met Annemarie Jorritsma. De bijeenkomst werd door ruim 500 bezoekers bezocht.

De uitslagenavond voor de Tweede Kamerverkiezingen vond plaats in de TV-studios te Aalsmeer. Honderden aanwezigen hebben daar de grote verkiezingswinst van negen kamerzetels voor de VVD gevierd. Op 3 mei is de VVD in vele gemeenten de grootste partij geworden. En ook in de provincies Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht is de VVD na deze verkiezingen de grootste partij.

Campagne voor de Europese verkiezingen:

Bij de campagne voor de Europese verkiezingen is de lijn doorgetrokken van de vorige twee campagnes. De slogan voor deze campagne was 'Wat Europa nodig heeft'. Het startschot voor deze campagne werd gegeven op 28 mei tijdens de jaarlijkse algemene vergadering in Breda.

Het programma bestond onder andere uit speeches van Willem Hoekzema, Gijs de Vries, talkshows en de presentatie van het Euroteam dat gevormd werd door Jessica Larive, Elly Plooy, Jan Mulder, Jan Cees Wiebenga en Floris Wijsenbeek. Instant Replay zorgde weer voor muzikale onderbreking terwijl de presentatie in handen was van Kees Mijnten.

Evenals tijdens de Tweede Kamercampagne konden de afdelingen weer een speciale huis-aan-huiskrant bestellen met daarin onder andere columns van Gijs de Vries en Frits Bolkestein en korte interviews met de eerste kandidaten op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen.

Ter ondersteuning van de campagne werd door de Europese fractie een speciale brochure uitgebracht met daarin informatie over de verschillende onderwerpen waar 'Europa' zich mee bezig houdt. In het kader van deze campagne vonden op 31 mei te Nijmegen en 1 juni te Den Haag een tweetal grote verkiezingsbijeenkomsten plaats. Bij deze manifestaties waren Gijs de Vries, Frits Bolkestein, het Euroteam en Instant Replay aanwezig. Om VVD-kiezers te stimuleren te gaan stemmen, is op de dag voor de verkiezingen via een groot aantal regionale omroepen een korte radio-spot uitgezonden.

Tijdens de grote slotmanifestatie in het Claus Party-centrum te Hoofddorp werd niet alleen de Europese campagne afgesloten, maar eigenlijk de gehele verkiezingscampagne 1994. Deze bijeenkomst kreeg niet alleen ruime aandacht van de media, maar trok ook honderden bezoekers.

De aanwezigen konden voor de laatste keer tijdens deze campagne genieten van een afwisselend en wervelend programma. De bijeenkomst werd afgesloten door de partijvoorzitter die de vele honderden vrijwilligers bedankte voor hun geweldige inzet tijdens de campagnes en de medewerkers van de diverse bedrijven die er voor gezorgd hebben dat de grote bijeenkomsten goed verliepen. Ook deze campagne werd een succes, (waarbij de uitbreiding van het aantal zetels van het EP een rol speelde) Het aantal VVD-leden in het Europese Parlement verdubbelde van 3 naar 6.

Evaluatie campagnes 1994:

Door de campagnemanager Gerlof Boosman is een evaluatie gemaakt van de drie campagnes. Deze evaluatie bevat de leerpunten ten bate van de toekomstige campagnes en is na overleg met de LPC door het hoofdbestuur vastgesteld.

Radio en TV-uitzendingen:

Ook in 1994 werden door de VVD in het kader van de zendtijd voor politieke partijen op radio en televisie uitzendingen verzorgd. In het kader van de verkiezingen voor de Tweede Kamer en Europees Parlement is extra zendtijd toegekend. Deze zendtijd is gevuld met speciaal voor deze verkiezingen geproduceerde TV-uitzendingen.

De radio-uitzendingen werden geproduceerd door de afdeling voorlichting van de Tweede Kamerfractie. De TV-uitzendingen werden verzorgd in samenwerking met de afdeling voorlichting van de Tweede Kamerfractie en geproduceerd door Studio A.

Interne communicatie:

Ter informatie van afdelingen, centrales, adviescommissies en parlementariërs is in 1994 regelmatig het Thorbeckehuis Nieuws verschenen. Het Thorbeckehuis Nieuws bevat naast een agenda vooral informatie over de besluiten van het hoofdbestuur en de werkzaamheden van het algemeen secretariaat.

Grote Manifestaties:

In aanloop naar de provinciale statenverkiezingen in maart 1995 vonden in de tweede helft van 1994 in Spier (Drenthe) en Berkel-Enschot (Noord-Brabant) een tweetal grote bijeenkomsten plaats die vele honderden bezoekers trokken. Naast Frits Bolkestein was in Spier, minister Jorritsma en in Berkel-Enschot, minister Zalm aanwezig.

Provinciale statenverkiezingen:

Na de zomervakantie is begonnen met de voorbereidingen voor de provinciale statenverkiezingen. Het landelijke campagneplan is na overleg met de landelijke propaganda commissie vastgesteld door het hoofdbestuur. In het campagneplan wordt de lijn van de verkiezingen 1994 doorgetrokken vanuit de gedachte dat de campagnes voor de vier verkiezingen in 1994 en 1995 als één geheel beschouwd dienden te worden.

Landelijke propaganda commissie (LPC):

De landelijke propaganda commissie kwam in 1994 acht keer bijeen. Met name de voorbereiding en uitvoering van de campagnes vroegen daarbij alle aandacht.

De LPC is per 31 december als volgt samengesteld:

drs M. Rutte (voorzitter)
F.J.J.M. Breukers (plaatsvervangend voorzitter)
M. Waterlander (secretaris)
mevr. M. Peeters (KC 's-Hertogenbosch)
dhr. P.J.W.J. Slijpen (KC Tilburg)
mevr. N.H. ter Horst-van Eck (KC Gelderland)
dhr. R. Stout (KC Rotterdam)
dhr. H. van der Stolpe (KC 's-Gravenhage)
dhr. R. Smitshuysen (KC Leiden)
(wegens ziekte vervangen door mevr. C.M. De Paepe)
dhr. R. de Bakker (KC Dordrecht)
dhr. A. de Vries (KC Amsterdam)
mevr. A. van Schravendijk-Beerse (KC Den Helder)
dhr. R. van Rijswijk (KC Haarlem)
dhr. J.C. Schout (KC Zeeland)
dhr. S.W. Prins (KC Utrecht)
dhr. A.A.M. Brok (KC Friesland)
mevr. M.J. van der Most (KC Overijssel)
mevr. R.A. Speelman (KC Groningen)
mevr. J.M.R. Lubbers (KC Drenthe)
dhr. J.H.M. Hupperetz (KC Limburg)
dhr. G.W. Bulk (KC Flevoland)
dhr. J. Bakker (lid ex art 58.2 sub 5 hr)

Adviseurs:

mevr. S. Holland-Dalmeijer (Organisatie Vrouwen in de VVD)
mevr. R. Dijkman (hoofdredacteur Vrijheid en Democratie)
mevr. drs. J.M. de Vries (Tweede Kamerfractie)
dhr. A. Dijk (Bestuurdersvereniging)
dhr. drs. E. van Splunter (afdeling voorlichting Tweede Kamerfractie)

Tevens werd aan de LPC-vergaderingen deelgenomen door de medewerkers van het algemeen secretariaat:

mevr. E. Gans
mevr. I.F.L. Sybesma

18 SPREKERSCOORDINATIE

De sprekerscoördinatie stond in 1994 in het teken van de drie opeenvolgende verkiezingscampagnes.

Niet alleen werden spreekbeurten voor zittende Eerste en Tweede Kamerleden vastgelegd, ook werden kandidaat-kamerleden zoveel mogelijk ingeschakeld bij de verkiezingen voor gemeenteraad en Tweede Kamer.

Voor deze kandidaten organiseerde de sprekerscoördinator in nauwe samenwerking met Vorming en Scholing een sprekerspooldag om toekomstige sprekers van inhoudelijke kennis te voorzien, alsmede tips te geven voor presentatie en media-optredens.

Naast invulling spreekbeurten viel ook de deelname aan werkbezoeken en de personele invulling van busprojecten en andere campagneactiviteiten onder de verantwoordelijkheid van de afdeling sprekerscoördinatie.

Tot en met juni 1994 werden ruim 1000 aanvragen voor sprekers en deelnemers aan werkbezoeken en aanverwant verwerkt. Het overgrote deel van deze aanvragen kwam van "buitenorganisaties". Ongeveer 80% van alle aanvragen kon uiteindelijk worden ingevuld.

In de tweede helft van 1994 werd voorzichtig begonnen met het inzetten van de vele nieuwe kamerleden die de VVD na de Tweede Kamerverkiezingen mochten vertegenwoordigen in het parlement. Nieuwe algemene afspraken voor de aanvragen van kamerleden zowel als van ministers werden in het fractiebestuur en het bewindslidenoverleg gemaakt. Zij werden in de Landelijke Propaganda Commissie besproken. In de aanloop naar de verkiezingen voor Provinciale Staten in 1995 werd de grote vraag naar deelname van vooral ministers aan de campagne gestroomlijnd in de organisatie van grote geclusterde bijeenkomsten, waaraan ook Kamerleden werden toegevoegd.

19 VORMING EN SCHOLING

Vorming en Scholing zijn van wezenlijk belang voor de kwaliteit van VVD-bestuurders, (aankomende) politici en leden van de VVD. 1994, het drie-verkiezingenjaar, heeft voor Vorming & Scholing in het teken gestaan van het versterken van kennis, politieke inzichten en vaardigheden van de (kader)leden van de VVD.

Voorts stonden verbetering van efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit van het V&S-werk in 1994 centraal. Zo werd gewerkt aan vernieuwing, actualisering en ontwikkeling van cursusmateriaal, begeleiding van trainers en inleiders, meerjarig beleidsplan en organisatie van vele cursussen.

Het jaar 1994 was dan ook voor het vormings- en scholingsinstituut van de VVD, de Haya van Somerenstichting, in velerlei opzicht een bruisend jaar. Dit alles had niet kunnen plaatsvinden zonder de vele vrijwilligers: V&S-functionarissen, organisatoren, inleiders en trainers. Dankzij hun actieve inzet kunnen leden, (kandidaat) politici, bestuurders gebruik maken van een gevarieerd aanbod van cursussen en trainingen.

STUURGROEP

De samenstelling van de stuurgroep was per 1 januari 1994 als volgt:

- de heer drs F.G.J. Steenmeijer (voorzitter tot 27 mei 1994)
- mevrouw drs P.H. Ginjaar (secretaris)
- de heer J.N.J. van den Broek
- de heer dr A.A.M. Kinneging
- de heer R.W.A. Klaassen
- de heer drs ir P.J. Overakker
- de heer H.F. Dijkstal (adviserend lid tot 22 augustus 1994)

De heer drs A. van Voskuilen is per 13 juni 1994 voorzitter, mevrouw drs J.M. de Vries adviserend lid per 22 augustus 1994.

De Stuurgroep van de Haya van Somerenstichting kwam in 1994 acht maal bijeen. Belangrijkste thema's en onderwerpen van deze vergaderingen waren:

- beleidsplan 1995-1998;
- professionalisering Vorming & Scholing;
- opzet en inhoud topkadertraining;
- vernieuwing & actualisering van het cursusaanbod;
- ondersteuning aan trainers, inleiders en V&S-functionarissen.

LCV

De Landelijke Commissie van Vorming en Scholing kwam in 1994 vier maal bijeen. Belangrijkste thema's van deze vergaderingen waren:

- activiteiten in de kamercentrales;
- algemene informatie uitwisseling;
- vernieuwing en actualisering van het cursusaanbod;
- organiseren van de cursussen.

Medewerkers Vorming en Scholing waren, evenals het voorgaande jaar mevrouw drs P.H.Ginjaar (adjunct-secretaris) en mevrouw S.M. Meijers (secretaresse). Zowel in het voorjaar, als in het najaar is in drukke vormings- en scholingstijden extra ondersteuning aangetrokken.

SPECIFIEKE AANDACHTSPUNTEN

Leergang Gemeenteraad

De Leergang Gemeenteraad is een co-productie van de Haya van Somerenstichting, de Vereniging van Staten- en Raadsleden en de Organisatie Vrouwen in de VVD. In een werkgroep waarin deze drie organisaties participeren is vorm gegeven aan opzet, inhoud en vorm van de Leergang Gemeenteraad.

In 1994 is de kroon op haar werk geplaatst: veel, goed voorbereide, nieuwe Gemeenteraadsleden. Met name hebben plaatsgevonden cursussen Gemeenteraad, training Onderhandelen, verschillende vaktechnische cursussen en een Themadag Volkshuisvesting. Deze laatste in samenwerking met de partijcommissie Wonen en Bouwen.

De nadruk lag in 1994 met name op de uitvoering van de gehele Leergang Gemeenteraad, derhalve heeft de werkgroep vier maal vergaderd.

Het Drie verkiezingen-jaar 1994

In het kader van de drie verkiezingen die plaatsvonden in 1994 hebben verschillende vormings- en scholingsactiviteiten plaats gevonden. Zowel inhoudelijke als communicatieve aspecten kwamen hierbij aan de orde. De trainingen werden als zeer nuttig ervaren.

- Instructiedag Sprekerspool, d.d. 29 januari 1994.
Aan deze dag hebben ongeveer 60 personen deelgenomen. Door middel van workshops "werk, werk, werk" en "minderheden" en door de training "Forumtechnieken" werd aandacht besteed aan de inhoudelijke kennis en de vaardigheden.
- Training kandidaat Europarlementariërs, d.d. 4 & 5 maart 1994.
Aan de 10 hoogste kandidaat Europarlementariërs is een training aangeboden waarbij veel aandacht is besteed aan campagne-voeren, vaardigheidstraining en mediatraining. Tevens is aandacht besteed aan de belangrijkste beleidsissues.
- Training nieuwe Kamerleden, d.d. 11, 12, 18 & 19 maart 1994
De nieuwe kandidaat Tweede Kamerleden (tot en met plaats 35 op de lijst) hebben voorafgaand aan de verkiezingscampagne deelgenomen aan een intensieve training. Aandacht is besteed aan inhoudelijke kennis, verwachtingen Tweede Kamerlidmaatschap en vaardigheden. Tevens hebben alle deelnemers deelgenomen aan een Mediatraining. Deze training werd als zeer nuttig en succesvol ervaren.

- Mediatraining voor lijsttrekkers en gemeenteraadsfracties.
Met de toenemende betekenis van lokale en regionale omroepen is extra aandacht besteed aan mediatrainingen voor de lokale bestuurders.

Biografie Haya

Op 25 mei werd de biografie *Haya. Haya van Someren-Downer. Vrouw voor Vrijheid en Democratie* gepresenteerd in de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Inleidingen werden verzorgd door de heer H. Wiegel, mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut en de heer mr B. van Someren. Deze bijeenkomst werd georganiseerd in samenwerking met de Prof. mr B.M. Teldersstichting.

LCJ en LPC

Aan zowel de Landelijke Commissie Jongerenbeleid als aan de Landelijke Propaganda Commissie is een try-out training gegeven. Bij de eerste ging het om een cursus bestemd voor Jongerenfunctionarissen, bij de tweede om een training campagne-voeren. Beiden zullen een vervolg krijgen.

De Topkadertraining

Onder leiding van de heer drs L.M.L.H.A. Hermans stond de topkadertraining dit jaar in het teken van "Het Sociaal-Economisch beleid". De opzet was dit jaar enigszins gewijzigd. De deelnemers zijn dit jaar geselecteerd uit de voorafgaande jaargangen van de Topkadertraining. Gedurende 2 weekeinden, op 4 & 5 november en 10, 11 & 12 december, is er met 24 deelnemers gesproken over dit onderwerp met de nadruk op de volgende thema's:

- Sociaal-economisch beleid (algemeen inleidend);
- De kerntaken van de overheid;
- Arbeid in de jaren '90;
- Sociale kant van de werkgelegenheid.

Naast inhoudelijke kennisoverdracht werden ook de communicatieve vaardigheden getraind.

Train de trainer

Aandacht, begeleiding en opleiding van trainers en inleiders is van groot belang voor een vormings- en scholingsinstituut. Voor de trainers is een traject "train de trainers" ontwikkeld.

In het voorjaar is de Haya van Somerenstichting begonnen met het werven en selecteren van extra en nieuwe trainers. Het eerste trainingsweekeinde van het traject train de trainers heeft plaatsgevonden op 25 en 26 november. Veel aandacht is gegeven aan benodigde vaardigheden, tips en de training Presentatietechnieken.

Jongeren

In samenwerking met de portefeuilles Jongerenbeleid, Ledenwerving en -behoud en Talent Management is op 26 november de tweede Landelijke Jongerendag georganiseerd. Ongeveer 350 jongeren hebben zich bezig gehouden met netwerken, carrièreplanning etc.

De JOVD-VVD Topkadertraining vond plaats op 10 & 11 december 1994 te Den Haag met als thema: "Openbare orde & Veiligheid". 28 deelnemers hebben vanuit verschillende invalshoeken, zoals slachtoffer, dader, justitie en politiek, over ontwikkelen, problemen en mogelijke oplossingen gediscussieerd. Veel aandacht was hierbij voor de liberale kijk op deze problematiek. Tevens vond een debatingstraining plaats.

Leergang Provinciale Staten

Ter ondersteuning van (kandidaat-)statenleden werd vooruitlopend op de Statenverkiezingen in 1995 een nieuw ontwikkelde Statencursus (co-productie tussen Vereniging van Staten en Raadsleden en Haya van Somerenstichting) ontwikkeld. Enkele cursussen werden reeds in 1994 al georganiseerd.

Cursussen

In afdelingen, ondercentrales en kamercentrales is veel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om cursussen en trainingen te organiseren. Nadruk hierbij lag op de cursussen van de Leergang Gemeenteraad.

In totaal zijn decentraal ruim honderd cursussen georganiseerd. Dit betekent, ondanks de vele activiteiten in het kader van de verkiezingen, een continuïteit in de cursusorganisatie. De totale realisatie van het aanbod van cursussen en trainingen van de Haya van Somerenstichting is opgenomen in de bijlage.

20 JONGERENBELEID

In 1994 ging het goed met het VVD-jongerenbeleid.

Na een zeer succesvolle studentencampagne tijdens de gemeenteraads- en Tweede Kamerverkiezingen, waarbij alle HBO- en universiteitssteden werden bezocht door een speciaal studententeam uit de Tweede Kamerfractie, bestaande uit mevrouw Annelize van der Stoel, de heer Benk Korthals en de heer Henk van Hoof, bleek dat de VVD met 25% de grootste partij was geworden onder jonge kiezers.

Om deze jonge kiezers ook lid te maken van de VVD werd een groot aantal activiteiten georganiseerd op landelijk, maar vooral op regionaal niveau.

Er werd een nieuwe bestuurderscursus voor jongerenfunctionarissen ontwikkeld in samenwerking met het beleidsterrein Vorming en Scholing, de activiteiten en uitdagingen per kamercentrale werden in beeld gebracht en gestimuleerd, werkplannen gemaakt. In veel kamercentrales kwam het jongerenbeleid na lange tijd achterop de agenda te hebben gestaan, hoog op de prioriteitenlijst van kamercentralebesturen. In 1994 werd daarom veel tijd en energie gestoken in het tot stand brengen van infrastructuur voor een solide jongerenbeleid.

In veel universiteitssteden werden politieke cafés georganiseerd, in het kader van de introductie van eerstejaarsstudenten, regionale jongerendagen vonden plaats in de kamercentrales in Noord- en Zuid Holland en in Gelderland.

In november vond onder grote belangstelling de Landelijke Jongerendag plaats, opnieuw een succesvolle samenwerking tussen Jongerenbeleid, Vorming en Scholing en Ledenwerving en Ledenbehoud. De dag had als thema "werk en netwerk" en werd met groot enthousiasme door zowel deelnemers als inleiders ervaren.

De jaarlijkse topkadertraining JOVD-VVD werd in december georganiseerd met als onderwerp "Openbare Orde en Veiligheid".

Aan het einde van 1994 werd een toename van ruim 1000 jonge nieuwe leden geconstateerd, een trend die zich ook in 1995 doorzet en daarmee verjonging van het totale VVD-ledenbestand veroorzaakt.

Met de JOVD werd bij de 47ste JAV afgesproken de bestaande samenwerkings-overeenkomst tussen VVD en JOVD te verlengen tot het jaar 2000. De commissie werd ontbonden. In de nieuwe commissie werden benoemd;

de heer J.W. Remkes
mevrouw ir A.C.M. den Ottenlander,
mevrouw mr J.Hekman en
de heer drs A. de Vries.

(voorzitter)

Na overleg met de JOVD werd besloten de samenwerking meer te stroomlijnen en de commissie hiertoe als adviserend en initiërend orgaan te benutten in de komende periode.

Portefeuillehouder Jongerenbeleid was gedurende het verslagjaar mevrouw A.A. Aeyelts Averink- Winsemius.

Op het secretariaat was de ondersteuning in handen van mevrouw F.L. Sybesma.

INLEIDING

In 1990 is de commissie Jongerenbeleid VVD-JOVD ingesteld als resultaat van de Samenwerkingsovereenkomst (SWO) 1990-1995 tussen de VVD en de JOVD.

Conform art. 3.2 sub c van die overeenkomst dient de commissie vóór 1 maart van ieder jaar verslag uit te brengen aan de hoofdbesturen van de VVD en de JOVD omtrent haar activiteiten en bevindingen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Gedurende het gehele verslagjaar was de samenstelling als volgt:

L.M.L.H.A. Hermans	voorzitter
E.R.M. Balemans	JOVD, secretaris
E.A.H. van der Biezen	JOVD
C. Schagen	JOVD
J.W. Remkes	VVD
N.R.N. de la Rive Box	VVD

VERGADERINGEN

Het verslagjaar 1994 is voor de commissie een rustig jaar geweest. De relatie tussen de hoofdbesturen van VVD en JOVD was binnen het kader van de SWO goed te noemen. Er was dan ook weinig werk aan de winkel.

In 1994 is de commissie één maal in vergadering bijeen geweest. Deze bijeenkomst vond plaats op 1 augustus in de "Eenhoorn" te Amersfoort. De vergadering stond nadrukkelijk in het teken van een nadere inventarisatie van de gedachten en visie van de commissie op een toekomstig jongerenbeleid zoals de hoofdbesturen van VVD en JOVD dat voortstaan danwel voor zouden kunnen staan.

Vooruitblik op 1995

1995 belooft een interessant jaar te worden. Na de diverse verkiezingen in 1994 voor de gemeenteraden, de Tweede Kamer en het Europees Parlement bleek uit het stemgedrag dat de aanhang van de liberale partijen en daarmee van het liberale gedachtengoed zich mag verheugen in een groeiende aandacht van de jongeren. Deze groeiende aandacht dient echter niet als vanzelfsprekend aanvaard te worden. Van groot belang is dat er een zeker vervolg op komt door middel van het initiëren van een nadrukkelijker op jongeren gericht beleid waarbij niet alleen het vast- houden van de stemmen maar ook het creëren van ontplooiings- mogelijkheden binnen de liberale organisaties van jongeren een prioriteit dient te krijgen. Een goede samenwerking tussen VVD en JOVD is daarbij van eminent belang.

Daarnaast zal in 1995 een nieuwe commissie Jongerenbeleid VVD-JOVD ingesteld dienen te worden als gevolg van het in werking treden van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst voor de periode 1995-2000.

21 LEDENWERVING EN LEDENBEHOUD

De zeer gunstige verkiezingsuitslag van mei 1994 bracht de VVD in een uitstekende positie om de ledenaanwas te stimuleren en daartoe een professioneel beleid te ontwikkelen ten aanzien van ledenwerving.

Nadat jaren achtereen het ledental daalde, werd al in 1993 een kentering bereikt. In 1994 zette deze trend zich door. Vooral jonge mensen meldden zich aan bij de VVD.

Niettemin moest aan het einde van het jaar worden vastgesteld dat de netto toename van het ledental gering was, door de vrijwel evengrote uitstroom van leden. Redenen hiervoor zijn voornamelijk te vinden in opzegging door ouderdom of overlijden of het ontbreken van een follow-up nadat mensen lid van de VVD zijn geworden.

In het najaar van 1994 werd het beleid van ledenwerving en ledenbehoud als prioriteit in de komende jaren bestempeld. Een integraal plan werd ontworpen vanuit verschillende beleidsterreinen binnen het hoofdbestuur om te komen tot een wervingstraject.

In december van 1994 besloot het hoofdbestuur een stuurgroep te benoemen waarin deskundigen zitting hebben die het hoofdbestuur aangaande het marketingbeleid adviseren. In de stuurgroep werden de heren J. Bakker te Haarlem, F.H. Boetes te Den Haag, P. Evenhuis te Amsterdam en L.M.M. Mol te Groningen benoemd.

Ten aanzien van ledenbehoud werden een aantal telefoonavonden georganiseerd voor het benaderen van opzeggers door Kamerleden en hoofdbestuursleden. Met name nadat de Paarse coalitie tot stand was gekomen en een aanzienlijk aantal trouwe leden aanvankelijk hun lidmaatschap wilden beëindigen, werd een "terughaalactie" uitgevoerd.

Een tijdelijke kracht bracht de opzeggingen ten gevolge van de contributieverhogingen in kaart en benaderde deze persoonlijk.

Een door een extern bureau uitgevoerde actie aangaande de benadering van oud-leden (men zegde tussen januari 1992 en januari 1994 op), leverde een percentage heropvoeringen op van 15%

Om het benaderen van leden en oud-leden en de serviceverlening op een andere manier in te bedden in de organisatie van het algemeen secretariaat, werd de ledenadministratie hiermee structureel belast. De adjunct-secretaris ledenwerving/ledenbehoud werd verantwoordelijk gemaakt voor het sturing geven aan het beleid van ledenbehoud op de ledenadministratie.

22 a FRACTIES IN DE STATEN-GENERAAL EN HET EUROPEES PARLEMENT

EERSTE KAMERFRACTIE

Sedert enige jaren nemen de VVD-fracties in de Staten-Generaal en het Europees Parlement deel aan het opstellen van dit verslag. Ook thans geven deze bijdragen een globale indruk van de werkzaamheden van de leden van de Eerste Kamerfractie en hun problemen.

Samenstelling Eerste Kamerfractie

Op 31 december was de fractie als volgt samengesteld:

ir. D. Luteijn te Goes,	(voorzitter)
mr. F. Korthals Altes te Rotterdam	(vice-voorzitter)
J.A. van Graafeiland te Venlo	(secretaris-penningmeester)
H.F. Heijmans te Hengelo	(tweede secretaris)
drs. A. van Boven te Den Haag	
mevr. N.H. van den Broek-Laman Trip te Heemstede	
dr. L. Ginjaar te Burgh Haamstede	
mr.ir. H. Heijne Makkreel te Aerdenhout	(tweede onder-voorzitter van de Kamer)
drs. L. Hilarides te Drachten	
mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut te Zoetermeer	
mr. H.P. Talsma te Epse	
J.W. Verbeek te Rotterdam	

Werkzaamheden

De werkzaamheden van de fractie betroffen, zoals gebruikelijk, voornamelijk het behandelen van voorstellen van wet die na aanneming in de Tweede Kamer aan de Eerste Kamer worden toegezonden. Daarbij let de Eerste Kamer vooral op grondwettelijke toelaatbaarheid, rechtmatigheid en doelmatigheid en overigens ook op juridische correctheid. In toenemende mate is de fractie genoodzaakt, voorstellen meer in detail in beschouwing te nemen. De oorzaak daarvan is ondermeer gelegen in het grote aantal amendementen dat in de Tweede Kamer der Staten-Generaal op wetsvoorstellen wordt aangebracht. Naast de behandeling van wetsvoorstellen worden de beleidsdebatten gevoerd.

De fractie vergaderde in het algemeen op dinsdag, voorafgaande aan de op die dag gehouden wekelijkse openbare vergadering van de Kamer en omstreeks eenmaal per maand - al dan niet bovendien - op de eraan voorafgaande maandagavond. Voor de op maandagavond gehouden vergaderingen werd een VVD-lid van de fractie van Liberaal-Democraten in het Europees Parlement uitgenodigd. De fractievoorzitter van de Tweede Kamer-fractie bezocht deze vergaderingen incidenteel.

Voorts streefden de leden van de fractie ernaar, zoveel mogelijk deel te nemen aan vergaderingen van partijcommissies; al naar de mogelijkheden waarover de individuele leden beschikten, was het resultaat dat de vaste afspraak werd gemaakt dat de leden als contact-persoon (in tegenstelling tot de taakopvatting van adviserend lid) optreden en kennisnemen van de hun toegezonden stukken.

Namens de Eerste-Kamerfractie heeft de heer J.W. Verbeek zitting in de Raad van Europa (vice-president van de assemblee) en in de West-Europese Unie.

De heer J.A. van Graafeiland vertegenwoordigt de fractie in de Noord Atlantische Assemblee, plaatsvervangend lid de heer J.W. Verbeek.

De heren A. van Boven en J.W. Verbeek vertegenwoordigen de fractie in de Benelux Raad, respectievelijk als lid en plaatsvervangend lid.

De heer A. van Boven vertegenwoordigt de fractie in de Interparlementaire Commissie Nederlandse Taalunie.

22 b FRACTIES IN DE STATEN-GENERAAL EN HET EUROPEES PARLEMENT

TWEEDE KAMERFRACTIE

Bij aanvang van het verslagjaar is de 22 leden tellende fractie als volgt samengesteld:

J.D. Blaauw, P.M. Blauw, mr.drs. F. Bolkestein, drs. D.J.D. Dees, H.F. Dijkstal, A.A.M.E. van Erp, J. Franssen, mevrouw S. van Heemskerck Pillis-Duvekot, H.A.L. van Hoof, mevrouw A. Jorritsma-Lebbink, mevrouw M.M.H. Kamp, dr. R.W. de Korte, mr. A.H. Korthals, R.L.O. Linschoten, mevrouw drs. N. Rempt-Halmmans de Jongh, J.W. Remkes, J.F.B. van Rey, mevrouw E.G. Terpstra, mr. A.J. te Veldhuis, mevrouw drs. P.J.L. Verbugt, drs. F. Weisglas, mr. J.G.C. Wiebenga.

Het fractiebestuur bestaat uit de leden:

F. Bolkestein (voorzitter), H.F. Dijkstal (vice-voorzitter), J. Franssen (secretaris), A.H. Korthals (penningmeester) en mevrouw E. Terpstra (secretaris-personeel).

VERKIEZINGEN:

Bij de reguliere verkiezingen voor leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal op 3 mei behaalde de VVD 19,9%.

In zetels vertaald: 31 zetels.

Het één na hoogste resultaat sinds het bestaan van de VVD.

Tijdens de laatste vergadering in oude samenstelling op 16 mei werd de Tweede Kamer ontbonden.

Op 17 mei werden de nieuwe Tweede Kamerleden beëdigd.

Hierna was de samenstelling van de VVD-Tweede Kamerfractie als volgt: J.D. Blaauw, P.M. Blauw, mr.drs. F. Bolkestein, drs. O. Cherribi, C.G.A. Cornielje, D.J.D. Dees, H.F. Dijkstal, A.A.M.E. van Erp, mevrouw M.J. Essers-Huiskamp, J. Franssen, mevrouw S. van Heemskerck Pillis-Duvekot, ir. E.L.P. Hessing, H.A.L. van Hoof, drs. J.P. Hoogervorst, mevrouw A. Jorritsma-Lebbink, H.G.J. Kamp, mevrouw drs. M.M.H. Kamp, dr. R.W. de Korte, mr. A.H. Korthals, R.L.O. Linschoten, J.W. Remkes, J.F.B. van Rey, J. Rijpstra, mevrouw A.L.E.C. van der Stoel, mevrouw E. Terpstra, mr. A.J. te Veldhuis, mevrouw drs. P.J.L. Verbugt, mevrouw drs. W.C.G. Voûte-Droste, mevrouw mr. B.M. de Vries, mevrouw drs. J.M. de Vries, drs. F.W. Weisglas.

De dag na de verkiezingen, 4 mei, kwam de fractie in nieuwe samenstelling bijeen en verkoos de heer F. Bolkestein tot haar voorzitter.

Samen met de overige, herkozen fractiebestuursleden, de leden: H.F. Dijkstal (vice-voorzitter), J. Franssen (secretaris), A.H. Korthals (penningmeester) en mevrouw E.G. Terpstra (secretaris-personeel) vormde hij voor de duur van de formatie het fractiebestuur.

Gedurende de formatie-maanden juni, juli en augustus kwam de fractie regelmatig bijeen voor overleg. Daarnaast werd door woordvoerders op diverse terreinen overleg gevoerd met mogelijke coalitiepartners.

De eerste formatieronde, waaraan de VVD, naast de PvdA en D66, deelnam, werd zonder overeenstemming op 27 juni afgebroken. De tweede, succesvolle formatieperiode in dezelfde politieke samenstelling begon op 29 juli.

Op 12 augustus werd het concept-regeerakkoord besproken, waarna op zaterdag, 13 augustus de definitieve versie door de gehele fractie werd vastgesteld. Hiermee werd de formatie-periode beëindigd en begon de informatieperiode.

De informatieperiode werd op maandag, 22 augustus, afgesloten met de beëdiging van het eerste 'parse' kabinet.

Hierin werden de volgende fractieleden opgenomen:

H.F. Dijkstal (vice-premier en minister van Binnenlandse Zaken), mevrouw A. Jorritsma-Lebbink (minister van Verkeer en Waterstaat), R.L.O. Linschoten (staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en mevrouw E.G. Terpstra (staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

In de ontstane vactures werd op 30 augustus voorzien door de beëdiging van: de heren drs. J.H. Klein Molekamp, M. van den Doel, mr. O.P.G. Vos en W.P. Keur.

In de fractievergadering van 30 augustus werd, naast de reeds verkozen fractievoorzitter, een nieuw fractiebestuur gekozen, bestaande uit de leden: A.H. Korthals (vice-voorzitter), F.W. Weisglas (secretaris), A.A.M.E. Van Erp (penningmeester), H.A.L. van Hoof (secretaris-personeel) en M. de Vries (secretaris, belast met de partij-contacten).

Op 7 september van het verslagjaar beëindigde de heer J. Franssen het Kamerlidmaatschap vanwege zijn benoeming tot burgemeester van Zwolle. Hij werd op 8 september opgevolgd door de heer ir. P.H. Hofstra.

FRACTIEVERGADERINGEN

Het vergaderritme, iedere dinsdagochtend en wanneer de Kamer vergadert om de week op woensdagmiddag, is ongewijzigd voortgezet.

Op 28 januari kwam de fractie een gehele dag in vergadering bijeen, met de kandidaten tot en met plaats 30, ter bespreking van de campagnestrategie.

Gedurende de formatiebesprekingen in de maanden juni, juli en augustus kwam de fractie op verschillende tijdstippen regelmatig bijeen.

Op 26 en 27 augustus is de fractie voor een vergaderweekend bijeengekomen, waarbij op de tweede dag de bewindslieden en het hoofdbestuur de bijeenkomst bijwoonden.

CONTACTEN MET PARTIJGELEDINGEN:

De eerste helft van het jaar stond geheel in het teken van de drie verkiezingen. Naast de campagne voor de Tweede Kamer is veel tijd en energie gestoken in ondersteuning van de raadsverkiezingen en de Europese verkiezingen. Alle campagnes werden met succes afgesloten.

Tijdens de campagne voor de Kamerverkiezingen vergaderde de Kamer gedurende 3 weken niet en trokken alle fractieleden en de kandidaten de gehele periode het land door voor het bijwonen van campagne-bijeenkomsten, het deelnemen aan fora en het houden van spreekbeurten.

Als adviserend lid woonden de leden de diverse vergaderingen van de partijcommissies bij.

De ondersteuning bij de activiteiten van de Haya van Somerenstichting werden gecontinueerd.

DIVERSEN

- De fractie heeft gedurende het verslagjaar ± 1500 brieven ontvangen, via het partijbureau ± 300 brieven.
- De fractie ontving wederom tientallen groepen, de belangstelling bleef onverminderd groot.
- Direct na het toetreden van de nieuwe fractieleden is het oud-lid, mevrouw N. Rempt-Halmanns de Jongh, belast met de begeleiding van de nieuwe leden bij hun functioneren als Kamerlid. Het naar haar genoemde 'klasje-Rempt' werd eind december opgeheven.
- Met de diverse belangenorganisaties en bedrijven zijn de contacten middels werkbezoeken en gesprekken voortgezet.

22 c FRACTIES IN DE STATEN-GENERAAL EN HET EUROPEES PARLEMENT

DE VVD IN HET EUROPEES PARLEMENT IN 1994

1 INLEIDING

Nadat het Verdrag van Maastricht op 1 november 1993 in werking was getreden, konden in 1994 de hierdoor gewijzigde regelingen in de praktijk worden gebracht. Voor het Europees Parlement bracht dit op bepaalde terreinen een aanzienlijke uitbreiding van bevoegdheden met zich mee. Op de gebieden van o.a. de interne markt, milieu, consumentenbescherming, onderwijs, cultuur, etc. betekende het zelfs een veto-recht.

De eerste gebeurtenis waarbij de veranderingen als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht (of het Verdrag betreffende de Europese Unie) duidelijk voelbaar waren, waren de Europese verkiezingen. Volgens de gewijzigde Verdragsbepalingen werden er nu 576 Europarlementariërs verkozen, in tegenstelling tot 518 in de voorgaande jaren. Het aantal Nederlandse afgevaardigden werd uitgebreid van 25 tot 31.

De opkomst bij de Europese verkiezingen was bedroevend. In geheel Europa ging gemiddeld slechts 56.5 procent van de bevolking naar de stembus. Nederland had daarbij de laagste score van alle Lidstaten. Slechts 35.6 procent van onze landgenoten bracht zijn stem uit. Desalniettemin betekenden de verkiezingen een substantiële overwinning voor de VVD; het aantal afgevaardigden werd verdubbeld van drie tot zes! De nieuwe leden werden op 18 juli officieel verwelkomd.

Het nieuwe Parlement wachtte een belangrijke taak; voor het eerst in de geschiedenis had het EP inspraak in de benoeming van de voorzitter van de Europese Commissie. De kandidaat voor deze post, de Luxemburger Santer, werd onderworpen aan een goedkeuringsstemming, die slechts op het nippertje werd aangenomen. Van de uitgebrachte stemmen waren er 260 vóór goedkeuring en 238 tegen. De meerderheid van de Liberale Fractie hechtte geen goedkeuring aan de benoeming van Santer, daar zij hem niet de juiste kandidaat voor deze functie achtte. Want, zoals fractieleider Gijs de Vries het verwoordde in een speech voorafgaand aan de stemming, 'Beter een crisis van twee maanden nu, dan een crisis die zich vijf jaar voortsleept.'

De laatste maand van het jaar werd in beslag genomen door de voorbereidingen voor één van de nieuwe verworvenheden van het EP: hoorzittingen waarin de kandidaat-leden voor de Europese Commissie gehoord worden. Dit zal in januari 1995 gebeuren, waarna de Commissie in zijn geheel onderworpen zal worden aan een goedkeuringsstemming.

Op 3 mei werd een belangrijke beslissing betreffende de toekomst van de Europese Unie genomen. Op die dag gaf het Europees Parlement zijn instemming aan de toetreding van Noorwegen, Zweden, Finland en Oostenrijk tot de Unie. In de betreffende landen werden vervolgens referenda gehouden, die overal behalve in Noorwegen een positieve uitkomst hadden.

Dit betekent dat de Unie het nieuwe jaar is ingegaan met de toetreding van drie nieuwe lidstaten. Gevolg is opnieuw een forse uitbreiding van het EP, dat dan 626 leden zal tellen.

2 LIBERALE FRACTIE

1994 is een succesvol jaar geweest voor de ELDR. Met het gemeenschappelijke liberale manifesto als basis boekten de liberalen aanzienlijke winst bij de Europese verkiezingen. De 'Liberal-Democrats' in Groot-Brittannië zagen zichzelf voor de eerste maal vertegenwoordigd in het Europees Parlement met 2 afgevaardigden. Zes leden van de Italiaanse Lega Nord besloten zich aan te sluiten bij de Liberale Fractie. De Duitse FDP slaagde er helaas niet in de benodigde kiesdrempel van 5% te bereiken en behaalde daarom geen zetels. Nederland is goed vertegenwoordigd; met 6 VVD-ers en 4 D66-ers is Nederland de grootste nationale groep binnen de fractie.

De ELDR verkreeg bij de Europese verkiezingen 43 zetels in het EP. Dit betekent dat zij qua omvang opnieuw de derde politieke kracht werd, na de twee 'reuzen' in het Parlement, de Christen-Democraten en de Socialisten.

Intern vonden er enkele wijzigingen plaats binnen de fractie. Toen Yves Galland bekend maakte te zullen aftreden als voorzitter, moest er een opvolger voor hem gevonden worden. Met unanimitie van stemmen werd Gijs de Vries verkozen tot nieuwe fractievoorzitter. Daar deze functie veelomvattend is, heeft Jan Kees Wiebenga de taak van coördinator van de VVD-fractie (de zogeheten 'minifractie') binnen de ELDR, overgenomen.

Op 5 november besloot D66 op haar jaarlijkse congres om formeel toe te treden tot de ELDR. De twee Nederlandse partijen binnen de fractie kunnen zich verheugen over een goede samenwerking. Er wordt regelmatig overleg gepleegd.

De ELDR bestaat nu uit 22 partijen die volwaardig lid zijn en 9 geassocieerde partijen. Er zijn contacten gelegd met partijen in Midden- en Oost-Europa, die in de toekomst verder uitgebouwd zullen worden.

Per 1 januari 1995 heeft de fractie 10 nieuwe leden verwelkomd binnen haar gelederen als gevolg van de toetreding van Zweden, Finland en Oostenrijk. Dit betreft 6 Finnen (5 van de Centrum Partij en 1 van de Zweedse Volkspartij), 3 Zweden (1 van de Liberale Partij en 2 van de Centrum Partij) en 1 Oostenrijkse van het Liberale Forum (de partij die zich heeft afgesplitst van de FPÖ). 1 Lid van Lega Nord zal overgaan naar een andere fractie, wat betekent dat de ELDR volgend jaar 52 leden zal tellen.

3 VVD CONTACTEN

De contacten tussen de VVD-leden van de partij en van het Europees Parlement waren dit jaar nog intensiever en veelvuldiger dan de voorgaande jaren. Als gevolg van de campagnes die gevoerd werden voor de verschillende verkiezingen werd innig samengewerkt door alle geledingen van de VVD.

De Europarlementariërs hebben actief deelgenomen aan de verkiezingscampagnes voor zowel het EP, als de gemeenteraad en de Tweede Kamer. Zij hebben spreekbeurten gehouden door het hele land en hebben deelgenomen aan voorlichtingsavonden en werkbezoeken in verschillende steden. De campagne voor het EP werd afgesloten met een overwinning; de VVD-fractie werd uitgebreid met 3 nieuwe leden. Elly Plooij, Jan Mulder en Jan Kees Wiebenga werden verwelkomd in het Brusselse door de al zittende leden Jessica Larive, Florus Wijsenbeek en Gijs de Vries.

De Europarlementariërs onderhielden op velerlei wijze contacten met VVD-ers in den lande. Drie maal kwamen zij bijeen met de contactgroep van vertegenwoordigers van kamercentrales, de zogenaamde 'Eurocontactgroep'. Op deze bijeenkomsten werd voornamelijk gesproken over de Europese politieke actualiteit en lopende Europese zaken.

Daarnaast werd een aantal activiteiten georganiseerd in het kader van de Nordstichting. De Nordstichting stelt zich ten doel meer bekendheid te geven aan de werkzaamheden van de VVD-Fractie binnen het EP en de mogelijkheid te bieden om over Europese aangelegenheden te spreken. Zij organiseerde in 1994 onder andere een kandidatentraining en een werkbezoek aan Straatsburg, verzorgde enkele publicaties en ondersteunde actief de voorlichtingscampagnes.

In december werd afscheid genomen van enkele leden van het bestuur van de Nordstichting. Aan de heren Nord, Van den Berg, Louwes en Dittmar werd grote dank betuigd voor hun inspanningen. Op korte termijn zal een nieuwe bestuur gevormd worden, waarvan de Europarlementariërs in ieder geval deel zullen uitmaken. De heer Van Eekelen zal de functie van voorzitter op zich nemen.

Een groot aantal groepen maakten gebruik van de bestaande mogelijkheid om een werkbezoek te brengen aan een zitting van het Parlement in Straatsburg. In 1994 waren dit onder andere het VVD-campagneteam, de kamercentrale Tilburg en de JOVD Ommen. Dit was een goede gelegenheid om eens nader kennis te maken met de werkzaamheden van het EP.

Vrijheid en Democratie bracht gedurende het jaar regelmatig verslag uit over de werkzaamheden en bezigheden van de Europarlementariërs. Bovendien is er een speciale column gereserveerd voor het EP, waar de laatste berichten uit Brussel vermeld worden.

Voor de VVD-kandidatenlijst voor het Europees Parlement wordt verwezen naar de bijlage bij dit jaarverslag.

UITGANGSPUNTEN EN IJKPUNTEN

Zoals het jaar 1993 in het teken stond van de heroriëntatie van het internationale partijwerk, stond 1994 in het teken van een verdere verdieping, verbreding, professionalisering en verankering. Met name werd het internationale partijwerk ingepast in en dienstbaar gemaakt aan de profilering van de partij in het zo belangrijke verkiezingsjaar 1994.

De versterking van de electorale positie van de VVD in de gemeentelijke, landelijke en Europese verkiezingen en de uitkomsten van de kabinetsformatie droegen wezenlijk bij aan de effectiviteit van de partij binnen de Liberale Internationale (LI), de Partij van Europese Liberaal-Democraten (ELDR), in de Oost-Europa-contacten en in de relatie tot de Duitse FDP. Zonder sterke thuisbasis kan een politieke partij in het buitenland geen goede resultaten boeken. Belangrijke ijkmomenten voor en resultaten in de internationale samenwerking waren de verkiezing van Frits Bolkestein tot toekomstig voorzitter van de Liberale Internationale (President Elect) en de verkiezing van Gijs de Vries tot voorzitter van de ELDR-fractie in het Europees Parlement.

Een nadere verankering van het internationale werk in de partij werd gerealiseerd door een nauwe coördinatie tussen hoofdbestuur/internationaal secretariaat, partij en politiek. Hierbij dienen met name de parlementaire fracties van de VVD in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en in het Europees Parlement, de op het buitenland gerichte partijcommissies (Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, Europese Zaken en Defensie), de Groep Nederland van de Liberale Internationale (LIGN), Eurocontact, de VVD-leden in het Uitvoerend Comité van de LI en in de Raad van de ELDR en de Teldersstichting te worden genoemd.

Als nieuw fenomeen geldt de goede afstemming met de VVD-bewindslieden, zeker gezien het feit, dat de VVD een belangrijke rol speelt bij de herijking van het buitenlands beleid, zoals deze in het regeerakkoord is vastgelegd. Het zelfde geldt voor de voorbereiding van de intergouvernementele EU-conferentie (IGC) in 1996.

Veel dank dient uit te gaan naar de vele vrijwilligers (Klankbordgroep voor Midden- en Oost-Europa, de landen-referenten voor Polen, de Tsjechische en Slowaakse Republieken, Hongarije en Slovenië), de stafmedewerkers van het algemeen secretariaat en de deelnemers aan het Buitenlandberaad (voorzitters van de op het buitenland gerichte partijcommissies, LIGN en de directeur van de Teldersstichting) en alle anderen die de internationale samenwerking in 1994 tot een succes hebben gemaakt. De uitstekende samenwerking met de LIGN, ondermeer bij de voorbereiding van het LI-congres in Reykjavik, verdient daarbij speciale aandacht.

Het internationaal secretariaat (portefeuillehouder HB, stafmedewerkers Thorbeckehuis en landen-referenten) is thans als volgt samengesteld:

Hans van Baalen	internationaal secretaris in het hoofdbestuur
Kees Hoving	medewerker Thorbeckehuis, tevens referent voor Polen
Thierry Boitelle	medewerker Thorbeckehuis, tevens referent voor Slovenië
Boudewijn Wellink	referent voor de Tsjechische en Slowaakse Republieken
Zsolt Szabo	referent voor Hongarije
Arne Geensen	coördinator projecten, tevens secretaris LIGN

De VVD is in de LI vertegenwoordigd door Frits Bolkestein (President Elect - lid Bureau), Willem van Eekelen (Vice-President), Hans van Baalen en Peter Rauwerda (beiden lid Uitvoerend Comité). Hans van Baalen fungeert tevens als toegevoegd lid van het Bureau. Henk Talsma is LI Patron. Jan Dirk Blaauw was als voorzitter van het Comité van de Mensenrechten lid van het Bureau. Hij trad in 1994 regulier af. Peter Rauwerda volgde Tony Kröner als LIGN-voorzitter en daarmee als lid van het Uitvoerend Comité op.

De VVD is in de ELDR vertegenwoordigd door Willem Hoekzema, Hans van Baalen, Willem van Eekelen, Menno Knip en Doede Kok (leden ELDR Raad). Kees Hoving en Thierry Boitelle zijn toegevoegde leden van de Raad. Willem van Eekelen is lid van de IGC-werkgroep van de ELDR. Kees Hoving is lid van het Oost-West-coördinatoren-overleg en vertegenwoordigt de VVD in het ambtelijk ELDR-SG-circuit. Willem Hoekzema volgde Dian van Leeuwen als VVD-voorzitter en daarmee als lid van de ELDR Raad op.

Van de meeste internationale activiteiten is verslag, dan wel aankondiging gedaan in Vrijheid & Democratie. Hieronder volgt een beknopte opsomming. Een uitgebreide beschrijving en verantwoording zal worden gerealiseerd in het internationaal jaarverslag van de VVD dat mede ten behoeve van LI, ELDR en onze buitenlandse partners wordt opgesteld.

1. Liberale Internationale

In het kader van de Liberale Internationale werden de bijeenkomsten van het Uitvoerend Comité in Londen (25-26 februari) en Washington (12-14 mei) en van het Bureau in Bonn (28 januari) en in Londen (18 november) bijgewoond. Voorts stuurde de VVD en LIGN een gezamenlijke delegatie naar het congres van de LI in Reykjavik, IJsland (8-11 september).

De brede afvaardiging (30 leden) wist door een uitgebalanceerd lobby-traject haar resoluties ('Mensenrechten in China', 'LI-aandacht voor de ontwikkelingen in Afrika') en diverse amendementen op de themaresolutie "Unemployment and Poverty - a Danger to Freedom" aangenomen te krijgen. Tevens werd Frits Bolkestein unaniem door het congres tot President Elect gekozen. Hij zal de huidige voorzitter, Sir David Steel, in 1996, tijdens het LI-congres in Noordwijk (5-8 juni), opvolgen. Willem van Eekelen werd tot een van de vice-voorzitters van de LI gekozen. De nieuwe LIGN-secretaris en de medewerkers van het internationaal secretariaat zorgden ervoor dat de organisatie soepel en efficiënt verliep.

Voor het LI-congres in 1996 is een congresorganisatie opgericht die, mede op basis van voorafgaande LI-congressen, Noordwijk zal voorbereiden. Het thema 'Media & Democracy' zal in Noordwijk centraal staan.

2. ELDR

In het kader van de Raad van de ELDR werd deelgenomen aan bijeenkomsten te Potsdam (4-5 maart), Rome (30 juni), Barcelona (19 september) en Parijs (5 december). Tevens werd op 12 juni de eindmanifestatie van de Europese verkiezingen in het EP te Brussel bijgewoond. Voorts participeerde de VVD in de conferentie aangaande de toetreding van Oostenrijk tot de Europese Unie (27-30 januari) en het Oost-West-coördinatoren-overleg. Hierbij heeft de VVD haar Oost-Europa-expertise voor andere ELDR-partijen toegankelijk gemaakt. Gijs de Vries werd in de ELDR-fractie in het EP tot voorzitter gekozen. Een en ander werd mede bepaald door de sterke Nederlandse inbreng van de VVD in deze fractie (10 leden, waarvan 6 VVD'ers). Ten einde de ELDR-partij meer te betrekken bij de Europese besluitvorming is een werkgroep in het leven geroepen, die de ELDR-standpunten inzake de IGC'96 moet voorbereiden.

3. Oost-Europa-programma

De samenwerking met de Oost-Europese partners van de VVD, in coördinatie met de FDP, heeft in 1994 sterke prioriteit gehad. De politiek leider, de partijvoorzitter en de internationaal secretaris werkten daarbij als hecht team samen, daartoe ondersteund door staf en landen-referenten. De in 1993 gelegde contacten werden uitgebouwd. 4 en 5 augustus werd Budapest bezocht en werden met de liberale vice-premier Gabor Kuncze (SzDSz) en met de liberale oppositie (Victor Orban van Fidesz), beide zusterpartijen van de VVD, afspraken gemaakt voor een grote internationale conferentie in Budapest, mei 1995. Van 19 tot 22 oktober oriënteerde de VVD zich in Praag, alwaar gesproken werd met Premier Vaclav Klaus (ODS), staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Pavel Bratinka (ODA) en oud-minister Jiri Dienstbier van de Vrije Democraten (oppositie).

Tevens zijn projecten gerealiseerd in Slowakije (30 januari en 25-27 november), Slovenië (van 9 tot 13 maart met o.m. Premier Janez Drnovsek van zusterpartij LDS) en Polen (22-24 april), in Frankrijk (van 26 augustus tot 3 september i.s.m. 21st Century Trust over zelfbeschikkingsrechten van minderheden). Tevens werden Oost-Europeanen in Nederland ontvangen. Hierbij kunnen een lokaal project in Rotterdam-Noord, campagne-uitwisselingen, de 'European Election Tour' en de 'Future of Europe'-conferentie van de JOVD te Rotterdam worden genoemd.

Met het ministerie van Buitenlandse Zaken en met PvdA, CDA en D66 werd regelmatig op het terrein van Oost-Europa overlegd.

4. Bilaterale contacten waaronder met name de FDP en VLD

In 1994 stonden op bilateraal niveau de contacten met de Duitse FDP centraal. Met meer dan 19 verkiezingen 'Superwahljahr 1994' in de BRD en drie geïntegreerde verkiezingscampagnes in Nederland was er in de relatie tussen beide partijen veel gespreksstof, maar relatief weinig vrij besteedbare tijd. Toch lukte het om op regionaal, landelijk en Europees niveau nauw samen te werken, mede door de grote inzet van de Duitse ambassadeur in Den Haag. Op 19 en 20 mei bezochten de Kamercentrales Groningen en Drenthe het FDP-Landsverband Niedersachsen en werd de laatste zitting van de Landtag bijgewoond. De FDP keert in de nieuwe Landtag niet terug; zij bleef bij de laatste deelstaatverkiezingen onder de 5%-drempel. VVD en FDP spraken af om in de komende vier jaar op het niveau van KC-Landesverband samen te werken om de electorale positie van de FDP te versterken. Op 16 oktober woonde een VVD-delegatie de uitslagenavond van de FDP in Bonn bij, aansluitend werden op 17 oktober ideeën voor nauwere samenwerking tussen FDP en VVD met de besturen van FDP en Friedrich-Naumann-Stiftung (FNS) besproken. Op 1 december hield Frits Bolkestein een toespraak aan het Instituut voor Nederlandstudies aan de Wilhelms-universiteit te Münster. Hierbij ging hij uitgebreid in op de Nederlands-Duitse betrekkingen, mede in het licht van de partij-politieke samenwerking. Voorts werden in LI- en ELDR-kader en in Oost-Europa standpunten gemeenschappelijk voorbereid en projecten gezamenlijk uitgevoerd.

Naar mate de FDP zich meer en meer op haar voortbestaan moest richten (zij verloor alle deelstaat- en de EP-verkiezingen en wist slechts met een magere 6,9% van de stemmen in de Bondsdag en daarmee in de regeringscoalitie te blijven), moest de VVD in toenemende mate het organisatorische en politieke voortouw in deze samenwerking nemen. Het belang van de Nederlands-Duitse samenwerking rechtvaardigde deze extra inspanning.

Naast de contacten met de FDP, onderhield de VVD goede betrekkingen met de Franse Parti Republicain (op 19 januari congresseerden leden van hoofdbestuur en partijcommissies met de Franse collegae inzake de GATT-vrijhandelsronde), de Vlaamse Liberaal-Democraten (het internationaal secretariaat van de VVD adviseerde inzake het inrichten van een VLD secretariaat buitenland), de Britse Liberal-Democrats (inzake electorale strategie) en de Amerikaanse Democrats (inzake de buitenlandse politiek van President Clinton).

5. Oriëntaties en participaties

Van 28 januari tot en met 23 februari werd deelgenomen aan het US Foreign Visitors Programme in de Verenigde Staten, alwaar contacten werden gelegd met Democratische en Republikeinse politici en maatschappelijke groeperingen.

Van 7 tot 11 november werd deelgenomen aan een meer-partijen-NAVO-oriëntatie Brussel - Parijs - Kiev, terwijl van 14 tot 18 december PvdA, CDA en VVD een bezoek aan Moskou brachten. Beide oriëntaties deden het hoofdbestuur besluiten vast te houden aan de eerdere prioriteitsstelling in Oost-Europa en energie en middelen niet te versnipperen buiten Polen, Tsjechië, Hongarije in de eerste instantie en Slovenië en Slowakije in de tweede instantie.

Van 15 tot 24 augustus bracht Klaas Groenveld als voorzitter van de Stichting voor het nieuwe Zuid-Afrika een bezoek aan ZA ten einde de behoefte aan samenwerking met Westerse politieke partijen te onderzoeken. De VVD participeert in deze stichting vanwege het unieke karakter van de democratisering in Zuid-Afrika en de bijzondere banden die dit land met Nederland onderhoudt. Het HB besloot in 1994 het lidmaatschap van de NOVIB in 1995 voort te zetten. Dit mede vanuit de verdere professionalisering en verzakelijking binnen deze ontwikkelingsorganisatie. De internationaal secretaris vertegenwoordigt in beide organisaties de VVD en bewaakt daarmee de VVD-positie. Paul Luyten werd in 1994 in het NOVIB-bestuur gekozen.

Integrale benadering buitenlandwerk: Europa-conferentie 30 mei

Het internationale partijwerk bestaat uit vijf pijlers (1) LI, (2) ELDR, (3) Oost-Europa-programma, (4) bilaterale samenwerking, waarbij de FDP en VLD centraal staan, en (5) oriëntaties en participaties. Deze vijf pijlers worden, zoals gemeld, gedragen door een nauwe samenwerking tussen hoofdbestuur/internationaal secretariaat, bewindslieden, parlementaire fracties, centrales en afdelingen, partijcommissies, LIGN en Teldersstichting. Een en ander met als doel om de invloed van de VVD op internationaal vlak en binnen Nederland te versterken en het liberalisme internationaal te bevorderen. Deze benadering stoelt op het principe van het wederzijds belang van de VVD en haar partners. In 1994 is een begin gemaakt om deze vijf pijler-benadering en de verankering in de partij in brede zin op een openbare conferentie gestalte te geven.

Op 30 mei werd in de vergaderzaal van de Eerste Kamer de zogenaamde internationale Europa-conferentie gehouden. Oosteuropese partners van de VVD (Unie van Vrijheid uit Polen, ODS uit Tsjechië, Fidesz en SzDSz uit Hongarije, LDS uit Slovenië) debatteerden o.l.v. de internationaal secretaris met de Duitse staatsminister voor Buitenlandse Zaken Helmut Schäfer (FDP), Jonathan Eyal (UK), Willem van Eekelen (WEU), Gijs de Vries (EP) en Frits Bolkestein over de Europese integratie in Oost-West-kader. Vanuit alle VVD-gremia waren circa 250 belangstellenden aanwezig die aan de discussie konden deelnemen. NRC Handelsblad besteedde uitvoerig aandacht aan deze conferentie die werd ingepast in de campagne voor de Europese verkiezingen.

De scheidende Duitse ambassadeur Klaus-Jürgen Citron (FDP) ontving uit handen van de net aangetreden VVD-voorzitter Willem Hoekzema als eerste buitenlander en niet VVD-lid de Thorbeckepenning voor zijn grote verdiensten voor het bevorderen van de Nederlands-Duitse betrekkingen in het algemeen en de contacten tussen VVD en FDP in het bijzonder. Willem Hoekzema zegde toe om vanuit zijn voorzittersfunctie speciale aandacht aan het internationale partijwerk te schenken en de verdere integratie daarvan in de VVD te bevorderen.

De bij het internationale partijwerk betrokken vrijwilligers en stafmedewerkers zijn de VVD in brede zin zeer erkentelijk voor de wijze waarop het internationale werk onderdeel van de reguliere partij- en bestuursactiviteiten is geworden. In 1995 hopen zij weer op de inzet en energie van velen te kunnen rekenen.

Publikaties

In 1994 publiceerde de Prof.Mr. B.M. Teldersstichting de volgende geschriften:

geschrift 80: Gentechnologie, een liberale visie

In het najaar van 1993 voltooide een werkgroep, bestaande uit drs. D.J.D. Dees, drs. G.A. van der List en E.G. Terpstra, een preadvies over de politieke implicaties van gentechnologie. De voortschrijdende kennis van ons erfelijk materiaal roept een aantal morele, politieke en juridische problemen op, die vragen om een samenhangende liberale analyse. Dit preadvies diende als basis voor een discussie tijdens een seminar op 6 december 1993. Naar aanleiding van de resultaten van deze discussie werd het preadvies aangepast en als geschrift van de Teldersstichting gepubliceerd.

geschrift 81: Keur van Kennis, opinies over hoogwaardig hoger onderwijs

Op woensdag 16 maart 1994 organiseerde de Prof.Mr. B.M. Teldersstichting in de vergaderzaal van de Eerste Kamer een symposium over de kwaliteit van het hoger onderwijs. Jarenlange eenzijdige aandacht voor deelname-vergroting en bevordering van medezeggenschap, hebben de kwaliteit van het hoger onderwijs namelijk in het gedrang gebracht. Het symposium was bedoeld om ideeën te genereren en uit te werken die de ruimte voor de kwaliteit van het hoger onderwijs groter zullen maken.

Het uitgangspunt voor de discussie op het symposium was een preadvies van de hand van drs. P.G.C. van Schie, die als wetenschappelijk medewerker aan de Teldersstichting is verbonden. De conclusies uit het preadvies zijn tijdens het symposium besproken door een aantal inleiders. Het preadvies en de inleidingen droegen voldoende materiaal aan voor een uiterst boeiende discussie, zowel tussen de inleiders onderling als met de deelnemers in de zaal. Het preadvies en de inleidingen zijn gebundeld als geschrift van de Teldersstichting gepubliceerd.

Haya, Haya van Someren-Downer. Vrouw voor Vrijheid en Democratie

Door literatuurstudie en door het houden van interviews verzamelde mr. J.H.C. van Zanen gegevens over Haya van Someren voor een boek over deze voormalige voorzitter van de VVD. Ondersteund door drs. G.A. van der List (wetenschappelijk medewerker van de Teldersstichting) heeft mr. J.H.C. van Zanen deze gegevens verwerkt tot een biografie *Haya. Haya van Someren-Downer. Vrouw voor Vrijheid en Democratie*. Hierin wordt aandacht geschonken aan de persoon Haya van Someren en aan haar werk in het hoofdbestuur van de VVD en in zowel de Eerste als de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Deze biografie is in mei 1994 door uitgeverij Balans gepubliceerd.

preadvies: Toekomstscenario's voor de Europese Gemeenschap

Drs. P.G.C. van Schie schreef in 1994 een preadvies ten behoeve van een internationale conferentie over de toekomst van Europa. In het preadvies worden drie scenario's met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen beschreven.

preadvies: De moraal van het liberalisme (reader voor de conferentie "Liberalisme en communitarisme")

Op donderdag 1 december 1994 organiseerde de Prof.Mr. B.M. Teldersstichting ter gelegenheid van haar veertigjarige bestaan een conferentie over liberalisme en communitarisme. Als achtergrondinformatie ten behoeve van de deelnemers aan deze bijeenkomst dienden de volgende vier beschouwingen:

- G.A. van der List, "Liberalen versus communitaristen", een voorpublicatie uit een dit jaar door de Teldersstichting uit te geven rapport over individualisering;
- P.B. Cliteur, "De 'beking' van Bolkestein", uit: *Liberaal Reveil*, april 1994, pp. 43-44;
- K. Groenveld, G.A. van der List, "Amoreel liberalisme?", uit: *Liberaal Reveil*, april 1994, pp. 45-47;
- M.J.H. den Ouden-Dekkers, "Waarden en normen. Kruiswegen van mens en maatschappij", uit: *Liberaal Reveil*, juni 1994, pp. 96-104.

Deze beschouwingen zijn gebundeld als het preadvies *De moraal van het liberalisme* gepubliceerd.

Symposia, conferenties e.d.

Presentatie biografie Haya van Someren

Op 25 mei 1994 werd de biografie *Haya* in de Eerste Kamer gepresenteerd. Ter gelegenheid hiervan werden voordrachten gehouden door de oud-fractievoorzitter van de VVD Tweede Kamerfractie de heer H. Wiegel en door de toenmalige voorzitter van de VVD mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut. De bijeenkomst werd georganiseerd te zamen met de Haya van Somerenstichting.

Symposium: De Kwaliteit van het Hoger Onderwijs

Op 16 maart 1994 organiseerde de Teldersstichting een symposium over de kwaliteit van het hoger onderwijs. Uitgangspunt voor de discussies tijdens deze bijeenkomst was een preadvies, geschreven door drs. P.G.C. van Schie (zie het verslag over 1994, hiervoor). Inleiders op dit symposium waren: *prof.dr. F.A. van Vught* (directeur van het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijsbeleid, Universiteit Twente); *mr. O.G. Brouwer* (voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Gelderland); *dr. E.Th. Cassee* (voorzitter van het College van Bestuur van de Hotelschool De Haag), *prof.dr. R.A. de Moor* (hoogleraar sociologie en oud-rector magnificus van de Katholieke Universiteit Brabant; *drs. J.W.L. Stubbe* (voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool voor Economische Studies Rotterdam); *prof.dr. J.A. van Ginkel* (rector magnificus van de Universiteit Utrecht) en *drs. C. de Hart* (lid van de Onderwijscommissie van de VVD). Het preadvies is te zamen met de inleidingen in 1994 gebundeld als geschrift uitgegeven.

conferentie: Internationale conferentie over de toekomst van Europa

De Teldersstichting werkte mee aan de organisatie van een internationale conferentie over de toekomst van Europa. Drs. P.G.C. van Schie schreef het preadvies ten behoeve van deze conferentie. Tijdens deze met het internationaal secretariaat van de VVD georganiseerde conferentie werd op 30 mei 1994 gediscussieerd met en door prominente liberalen uit West- en Oost-Europa.

Jubileumconferentie: Liberalisme en Communitarisme

Ter gelegenheid van het achtste lustrum van de Teldersstichting werd op 1 december 1994 een conferentie georganiseerd met als thema de discussie tussen liberalen en communitaristen over de relatie tussen het individu en de gemeenschap. Communitaristen leveren grondige kritiek op het door liberalen voorgestane proces van individualisering.

Tijdens de conferentie werden s' ochtends inleidingen gehouden door: prof.dr. mr. P.B. Cliteur, dr. A.A.M. Kinneging en mr.dr.s. F. Bolkestein.

's Middags werd er in een socratisch gesprek verder gediscussieerd over de voor en tegens van individualisering. Prof.dr. J.A.A. van Doorn besloot de conferentie met het formuleren van enkele conclusies.

Zomerschool

Ook in 1994 organiseerde de Teldersstichting een zomerschool over de grondslagen van het liberalisme. Wederom is een twintigtal gevorderde studenten aan Nederlandse universiteiten uitgenodigd om gedurende een week hun kennis van het liberalisme te verdiepen.

Overwogen wordt om deze cursus ook geschikt te maken voor anderen groepen, waaronder het topkader van de VVD.

Lopende projecten

In dit verslagjaar waren de volgende projecten in behandeling:

- Dissertatie "De VVD en het Nederlands buitenlands beleid";
- De kwaliteit van hoger onderwijs;
- Liberaal milieubeleid;
- Individualisering;
- De democratie en de burger
- Toekomstscenario's voor Europa;
- De geschiedenis van de relatie tussen sociaal-democraten en liberalen in Nederland.

Curatorium van de Prof.Mr. B.M. Teldersstichting

Op 31 december 1994 was het Curatorium als volgt samengesteld:

- mr.drs. H. Langman (voorzitter)
- mr K.H. Beyen (penningmeester)
- drs. D.J.D. Dees
- prof.dr. J.A.A. van Doorn
- drs. F.A. Engering
- dr. J.M. Goudswaard
- drs. W.K. Hoekzema
- mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut
- mr. J.M. Polak
- F.M. Roscam Abbing-Bos
- prof.mr. W.J. Slagter
- mr. H.P. Talsma
- dr. G. Zoutendijk

Liberaal Reveil

In de zes nummers van Liberaal Reveil die in 1994 verschenen, werd onder meer aandacht besteed aan de mensenrechten, het liberalisme en de moraal, Nederland en Europa, en aan de "paarse coalitie". Het themanummer was gewijd aan het ouderenbeleid.

Het bestuur van de Stichting Liberaal Reveil werd voorgezeten door mr. J.J. Nouwen. Drs. P.J.H.M. Luijten was ook in 1994 de secretaris van het bestuur. Drs. J.A. Weggemans zat de redactie van Liberaal Reveil voor en de eindredactie werd verzorgd door mevrouw ir. L.J. Kolff.

Bureau van de Stichting

Het bureau was op 31 december 1994 als volgt samengesteld:

- dr. K. Groenveld (directeur)
- mevrouw ir. L.J. Kolff (wetenschappelijk medewerkster)
- drs. G.A. van der List (wetenschappelijk medewerker)
- drs. P.G.C. van Schie (wetenschappelijk medewerker)
- E. Bottinga-Lindhout (secretaresse).

LIJST VAN MEESTE GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AV	Algemene Vergadering
BAV	Bijzondere Algemene Vergadering
BV	Bestuurdersvereniging
DB	Dagelijks Bestuur
DNPP	Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen
EG	Europese Gemeenschap
ELD	Europees Liberaal-Democraten
ELDR	European Liberal, Democratic and Reform Parties
EK	Eerste Kamer
EP	Europees Parlement
EU	Europese Unie
FDP	Freie Demokratische Partei (Duitsland)
FEC	Financieel-economische Commissie (partijcommissie)
FNS	Friedrich-Naumann Stiftung
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
HB	Hoofdbestuur
HR	Huishoudelijk reglement
IGC	Intergouvernementele Conferentie
JAV	Jaarlijkse Algemene Vergadering
JOVD	Jongeren Organisatie voor Vrijheid en Democratie
KC	Kamercentrale
LB	Landelijk Bestuur (van de Organisatie Vrouwen in de VVD)
LCJ	Landelijke Commissie Jongerenbeleid
LCV	Landelijke commissie Vorming en Scholing
LI	Liberale Internationale
LPC	Landelijke Propaganda Commissie
LVSV	Liberaal Vlaams Studenten Verbond
LW/LB	Ledenwerving/Ledenbehoud
MKB	Midden-en Klein Bedrijf
OC	Ondercentrale
PR	Public Relations
PVV	Partij voor Vrijheid en Vooruitgang (Vlaamse Liberale Partij)
RUL	Rijks Universiteit Leiden
ST	Statuten
SWO	Samenwerkingsovereenkomst (VVD-JOVD)
TK	Tweede Kamer
TM	Talent-Management

VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VSR	Vereniging van Staten -en Raadsleden
VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
WTB	Wetenschap en Technologie Beleid (partijcommissie)
WTC	World Trade Center (Amsterdam)
ZA	Zuid-Afrika

BIJLAGEN BIJ HET
47STE JAARVERSLAG

**Besluiten van de 91ste Algemene vergadering op 21/22 januari 1994
te Arnhem/Sportcentrum Papendal**

270395

- 1 Tot leden van de notulencommissie worden benoemd:
 - de heer A.J.G. Leijten, Den Haag
 - de heer R.J.W.R. van Haga, Rotterdam
 - de heer G. Ziengs RZN, Meppel.
- 2 Tot leden van het stembureau worden benoemd:
 - mevrouw T. van der Stroom-Ewijk (voorzitter)
 - mevrouw E. Dreese
 - de heer K. Kraak.
- 3 Het voorstel van het hoofdbestuur inzake de hoogte van de contributie komt na stemming, waarbij een 2/3de meerderheid voor behandeling is, aan de orde in deze vergadering in plaats van in de Algemene Vergadering in mei 1994.
- 4 Het amendement van de afdeling Maasland om de verdeelsleutel van de contributie te wijzigen zal eventueel in een volgende vergadering aan de orde worden gesteld.
- 5 Het voorstel van de kamercentrale Leiden om het gezinslidmaatschaptarief niet tot f 35,- te verhogen maar hooguit tot de zelfde f 30,- als voor de categorie 18 t/m 23-jarigen wordt na stemming (71 stemmen voor, 286 stemmen tegen), verworpen.
- 6 Het voorstel van het hoofdbestuur tot verhoging van de contributie wordt aangenomen.
- 7 De heer ir. A.J Korff uit Den Haag wordt bij acclamatie verkozen door de vergadering tot penningmeester.
- 8 Bij punt 4 werden de algemene amenderende moties ten behoeve van de vaststelling van het verkiezingsprogramma als volgt behandeld:
 - Motie 1, kamercentrale Den Bosch trekt zijn motie in nadat de motie door de commissie is ontraden
 - Moties 2 en 3 zal de commissie bij de definitieve tekst betrekken
 - Motie 4 wordt meegenomen in de tekst en besproken bij motie 7
 - Motie 5 wordt betrokken en besproken bij motie 7
 - Bij motie 6 wordt toegezegd dat deze bij de definitieve tekst betrokken zal worden.
 - Motie 7 wordt aangenomen; er zal een Landbouwparagraaf worden toegevoegd aan het kernprogramma.
 - Motie 8, accoord, redactioneel, wordt bij de definitieve tekst betrokken
 - Motie 9, redactioneel

- Motie 10 en 11 redactioneel, worden bij de definitieve tekst betrokken
- Motie 12, redactioneel, wordt in zijn geheel overgenomen en wordt bij de definitieve tekst betrokken
- Motie 13, 14 en 15 redactioneel, worden bij de definitieve tekst betrokken
- Motie 16 wordt op terug gekomen. De tekst zal in een apart kader worden geplaatst. Bekeken wordt waar dit kader precies geplaatst zal worden.
- Motie 17, redactioneel

Moties op eigenlijke tekst van het concept-verkiezingsprogramma

- Motie 18, redactioneel, wordt overgenomen in samenhang met motie 64
- Motie 19, afgewezen ten gunste van 21
- Motie 20, redactioneel, meenemen
- Motie 21, redactioneel, overnemen
- Motie 22, redactioneel, meenemen
- Motie 23, afgewezen, scheidt verwarring
- Motie 24, wordt overgenomen door de programcommissie
- Motie 25, afgewezen, te beperkt
- Motie 26, redactioneel, meenemen
- Motie 27, redactioneel, meenemen met motie 30

Inkomen en werk

- Motie 28, redactioneel, meenemen
- Motie 29, redactioneel, overnemen
- Motie 30, overnemen
- Motie 31, redactioneel, meenemen
- Motie 32, redactioneel, meenemen
- Motie 33, meenemen met motie 30
- Motie 34, betrekken bij discussie in februari over de beleidsnota

Lastenverlichting

- Motie 35, redactioneel, meenemen
- Motie 36, redactioneel, overnemen
- Motie 37, redactioneel meenemen in samenhang met motie 52
- Motie 38, meenemen, zonder de bijzin -als dat niet voldoende is-
- Motie 39, redactioneel, meenemen

Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid

- Motie 40, redactioneel, meenemen
- Motie 41, redactioneel, overnemen
- Motie 42, afgewezen. Kostwinnersbeginsel blijft vooralsnog in ABW
- Motie 43, betrekken bij de discussie in februari over de beleidsnotitie
- Motie 44, afgewezen. Uitkeringsgerechtigde is het gangbare woord.

Kerntaken

- Motie 45, redactioneel, meenemen
- Motie 46, ingetrokken ten gunste van 47 en 49
- Motie 47, redactioneel, overnemen
- Motie 48, afgewezen ten gunste van 47 en 49
- Motie 49, overnemen
- Motie 50, redactioneel, meenemen

Effectief besturen

- Motie 51, redactioneel, meenemen. De tekst zal t.a.v. een aantal woorden bekeken worden of daar gehandeld kan worden zoals de motie aangeeft
- Motie 52, overnemen onder intrekking van 37 en 164.
- Motie 53, betrekken bij de discussie over de beleidsnotitie
- Motie 54, ingetrokken ten gunste van 47 en 49
- Motie 55, redactioneel, meenemen
- Motie 56, redactioneel, meenemen
- Motie 57, redactioneel, meenemen
- Motie 58, redactioneel, overnemen
- Motie 59, redactioneel, meenemen
- Motie 60, overnemen

Gebrek aan werk

- Motie 61, redactioneel, meenemen
- Motie 62, afgewezen
- Motie 63, redactioneel, meenemen
- Motie 64, overnemen, hoort bij motie 18

Een actieve economie

- Motie 65, afgewezen. Schept verwarring
- Motie 66, betrekken bij discussie over de beleidsnotitie
- Motie 67, afgewezen. AOW wordt reeds ontzien
- Motie 68, afgewezen. Te vaag.
- Motie 69, redactioneel, meenemen
- Motie 70, afgewezen. Verdien capaciteit is breder en geeft bedoeling beter weer.
- Motie 71, overnemen zonder het woordje 'grensoverschrijdend'
- Motie 72, ingetrokken ten gunste van motie 71
- Motie 73, ingetrokken ten gunste van motie 71
- Moties 74, 75 en 75a redactioneel, meenemen. Zullen worden verwerkt in punten 1.13, 1.14 en 1.15 van de beleidsnota
- Motie 76, meenemen
- Motie 77, overnemen
- Motie 78, na stemming met ruime meerderheid aangenomen met wijziging van '50-64 jaar' in "50 jaar en ouder".

Sociale zekerheid

- Motie 79, overnemen
- Motie 80, redactioneel, meenemen
- Motie 81, redactioneel, meenemen
- Motie 82, redactioneel, meenemen
- Motie 83, eventueel uitwerken in de beleidsnota
- Motie 84, eventueel in beleidsnota uitwerken
- Motie 85, afgewezen. Overbodig.
- Motie 86, afgewezen. Beperkt bezuinigingsmogelijkheden
- Motie 87, redactioneel, meenemen
- Motie 88, afgewezen, zie motie 86
- Motie 89, afgewezen. Er bestaat bijzondere bijstand.
- Motie 90, overnemen
- Motie 91, afgewezen na stemming wegens strijd met het centrale uitgangspunt t.w. structurele verlaging van de overdrachtsuitgaven
- Motie 92, ingetrokken
- Motie 93, redactioneel, meenemen
- Motie 94, ingetrokken
- Moties 95 en 96 afgewezen. Geen evenwichtige benadering. Bijverdienen moet worden bevorderd.
- Motie 99, afgewezen na stemming. Dit heeft automatisch tot gevolg dat 97, 98 en 100 ook zijn afgewezen.
- Motie 101, overnemen
- Motie 102, afgewezen daar als stelsel gelijk aan basisinkomen
- Motie 103, afgewezen, niet operationeel
- Motie 104, overnemen
- Motie 105, wordt naar de discussie over de beleidsnotitie verschoven
- Motie 106, overnemen
- Motie 107, afgewezen ten gunste van 111 en 112
- Motie 108, afgewezen ten gunste van 111 en 112
- Motie 109, afgewezen ten gunste van 111 en 112
- Motie 110, redactioneel, meenemen
- Motie 111, overnemen
- Motie 112, overnemen
- Moties 113 t/m 116 zijn behandeld bij motie 111 en 112
- Motie 117, afgewezen
- Motie 118, redactioneel, meenemen

Collectieve lastendruk

- Motie 119, afgewezen ten gunste van 120
- Motie 120, afgewezen. Moeilijk te verwezenlijken
- Motie 121, afgewezen. Maakt successierecht ineffectief
- Motie 122, afgewezen. Overbodig
- Motie 123, afgewezen. Prioriteit voor tweede schijf
- Motie 124, redactioneel, meenemen
- Motie 125, afgewezen overeenkomstig tekst kernprogramma
- Motie 126, afgewezen, verwijzing naar motie 125
- Motie 127, afgewezen. Practisch moeilijk uitvoerbaar
- Motie 128, redactioneel, meenemen
- Motie 129, redactioneel, overnemen

- Motie 130, eerste zin redactioneel, meenemen. De tweede zin wordt afgewezen
- Motie 131, afgewezen
- Motie 132, redactioneel, meenemen
- Motie 133, gelijk aan motie 132.
- Motie 134, ingetrokken
- Motie 144, afgewezen. Overbodig.
- Motie 145, ingetrokken ten gunste van motie 142
- Motie 146, redactioneel, meenemen

Effectief bestuur

- Motie 147, behandeld met motie 165, afgewezen
- Motie 148, redactioneel, meenemen
- Motie 149, afgewezen.
- Motie 150, aangenomen. Hiermee worden de moties 151 t/m 157 als behandeld beschouwd
- Motie 158, ingetrokken ten gunste van motie 169
- Motie 159, overnemen
- Motie 160, redactioneel, meenemen
- Motie 161 t/m 164 ingetrokken ten gunste van motie 52
- Motie 165, afgewezen. Er bestaan reeds andere toezichtregelingen.
- Motie 166, ingetrokken ten gunste van motie 169
- Motie 167, afgewezen ten gunste van motie 169
- Motie 168, afgewezen ten gunste van motie 169
- Motie 169, overnemen
- Motie 170, overnemen
- Motie 170a, afgewezen ten gunste van motie 169
- Motie 171, ingetrokken ten gunste van motie 169
- Motie 172, redactioneel, meenemen met motie 178
- Motie 173, ingetrokken ten gunste van motie 169
- Motie 174, wordt eventueel betrokken bij discussie in februari over de beleidsnotitie
- Motie 175, redactioneel, meenemen
- Motie 176, redactioneel, meenemen
- Motie 177, vervallen
- Motie 178, aangenomen zonder de laatste zin. Deze is afgewezen met motie 179.
- Motie 179 afgewezen omdat motie 178 is aangenomen
- Moties 180, 181, 182 en 183 als ingetrokken beschouwd met behandeling van moties 178 en 179.
- Motie 184, ingetrokken, zie motie 182
- Moties 185 en 186, als behandeld beschouwd met behandeling van motie 52.

De burger en de politiek

- Motie 187, redactioneel, meenemen
- Motie 188, redactioneel, meenemen
- Motie 189, redactioneel, meenemen
- Motie 190, afgewezen met afwijzing van motie 192
- Motie 191, afgewezen
- Motie 192, afgewezen

Correctief referendum

- Motie 193, aannemen zonder de eerste zin
- Motie 194 en 195 behandeld bij de discussie rond moties 193, 196 en 203
- Motie 196, aannemen
- Motie 197 t/m 202 behandeld bij de discussie rond moties 193, 196 en 203
- Motie 203, aannemen
- Motie 204 t/m 209 behandeld bij de discussie rond moties 193, 196 en 203

Zaterdag 22 januari 1994

- Motie 210, redactioneel, overnemen
- Motie 211, redactioneel, overnemen
- Motie 212, vervallen ten gunste van motie 211
- Motie 213, afgewezen. De financiering van de misdaadbestrijding moet verzekerd zijn
- Motie 214, redactioneel, meenemen
- Motie 215, wordt betrokken bij discussie over beleidsnotitie
- Motie 216, redactioneel, meenemen
- Motie 217, redactioneel, meenemen
- Motie 218 en 219 redactioneel, meenemen
- Motie 220, afgewezen. In strijd met uitgangspunten
- Motie 221, redactioneel, meenemen
- Motie 222 en 223 redactioneel, meenemen in samenhang met moties 218 en 219.
- Motie 224, redactioneel, meenemen
- Motie 225, redactioneel. Eerste zin aangenomen, overige afgewezen.
- Motie 226, redactioneel, meenemen
- Motie 227, afgewezen, te gedetailleerd
- Motie 228, overnemen
- Motie 229, redactioneel, meenemen
- Motie 230, redactioneel, meenemen
- Moties 231 en 235 vervallen ten gunste van 232
- Motie 232, overnemen
- Motie 233, overnemen. Het woord 'tenslotte' wordt geschrapt
- Motie 234, afgewezen, meenemen bij opzet beleidsnotitie

Investeren in de toekomst

- Motie 236, afgewezen. Begrip heeft andere inhoud.
- Motie 237, redactioneel, meenemen
- Motie 238, redactioneel, meenemen
- Motie 239, redactioneel, overnemen
- Motie 240, betrekken bij beleidsnotitie zonder 'road-pricing'
- Motie 241, redactioneel, meenemen
- Motie 242, overnemen en met zorgvuldigheid in het programma inpassen
- Motie 243, afgewezen
- Motie 244, afgewezen. Te beperkt.
- Motie 245, afgewezen
- Motie 246, afgewezen, betrekken bij de beleidsnotitie.
- Motie 252, na stemming met grote meerderheid verworpen. Vorm van road-pricing.
- Motie 247, betrekken bij de beleidsnotitie. Hiermee worden moties 250 en 252 als behandeld beschouwd
- Motie 248, redactioneel, meenemen
- Motie 249, behandeld in samenhang met motie 252
- Motie 250, behandeld in samenhang met motie 247
- Motie 251, afgewezen

- Motie 253 t/m 258 worden met behandeling van voorgaande moties als behandeld beschouwd
- Motie 259, afgewezen. Te betrekken bij de beleidsnotitie.

Milieu paragraaf

- Motie 75, aannemen en betrekken bij het landbouwhoofdstuk als vierde punt
- Motie 270 is reeds verwerkt in de tekst
- Motie 267, blijft staan
- Moties 290 en 292 als behandeld beschouwd omdat deze voorstellen reeds in de tekst zijn verwerkt
- Motie 293 wordt behandeld bij motie 393
- Moties 282, 288 en 289 worden als behandeld beschouwd. Reeds in tekst.
- Moties 296 en 388 zijn praktisch identiek. 296 aannemen. 388 vervalt hiermede.
- Motie 297, redactioneel, meenemen
- Motie 298, afgewezen
- Motie 299, betrekken bij de beleidsnota
- Motie 300 in samenhang met motie 304 afgewezen
- Motie 301 in samenhang met motie 302 afgewezen
- Motie 302 afgewezen
- Motie 303 in samenhang met 302 afgewezen

Investeren in de mens

- Motie 305 betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 306 vervallen
- Motie 325 en 326 redactioneel, overnemen
- Motie 307 ingetrokken. Kernwoorden uit motie overnemen in het kernprogramma
- Motie 308, aangenomen
- Motie 309, redactioneel, meenemen
- Motie 310, afgewezen, betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 311, betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 312, redactioneel, meenemen
- Motie 313, redactioneel, meenemen
- Motie 314, betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 315, redactioneel, meenemen
- Motie 316, redactioneel, overnemen
- Motie 317, betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 318, wordt afgewezen. Numerus fixus nog niet overbodig.
- Motie 319, afgewezen
- Motie 320, afgewezen
- Motie 324, redactioneel, meenemen
- Motie 323, na stemming aangenomen
- Motie 321, 322, 327 en 333 worden als behandeld beschouwd
- Moties 325, 325a en 326, afgewezen.
- Motie 328, afgewezen, onduidelijk
- Motie 329 is ingetrokken
- Motie 330 redactioneel, meenemen

- Motie 331, afgewezen, niet uitvoerbaar
- Motie 332, redactioneel, meenemen
- Motie 334, overnemen
- Motie 335, redactioneel, meenemen
- Motie 336, betrekken bij de beleidsnotitie
- Motie 337, afgewezen
- Motie 338, redactioneel, meenemen
- Motie 339, afgewezen
- Motie 340, redactioneel, meenemen. Er zal gekeken worden naar de term 'veiligheid'
- Motie 341, afgewezen
- Motie 342, redactioneel, overnemen
- Motie 343, overnemen, het begrip economische asielzoekers wordt in de tekst opgenomen
- Motie 344, redactioneel, overnemen
- Motie 345, afgewezen, reeds in tekst opgenomen
- Motie 346, opnemen in de beleidsnota
- Motie 347, redactioneel, meenemen
- Motie 348, redactioneel, meenemen

Mondiale welvaart

- Motie 349, afgewezen
- Motie 350, overnemen
- Motie 351, redactioneel, meenemen
- Motie 352, afgewezen
- Motie 353, afgewezen
- Motie 354, afgewezen, strookt niet met de uitgangspunten
- Motie 355, redactioneel, overnemen
- Motie 356, afgewezen
- Motie 357, afgewezen, wekt verwarring
- Motie 358, afgewezen, geen verduidelijking
- Motie 359, overnemen
- Motie 360, overnemen
- Motie 361, afgewezen, past niet in de context
- Motie 362, redactioneel, overnemen
- Motie 363, overnemen
- Motie 364, redactioneel, overnemen
- Motie 365, redactioneel, meenemen
- Motie 366, redactioneel, overnemen
- Motie 367, overnemen
- Motie 368, redactioneel, overnemen
- Motie 369, na stemming afgewezen
- Motie 370, redactioneel, overnemen
- Motie 371, redactioneel, meenemen
- Motie 372, redactioneel, meenemen
- Motie 373, redactioneel, meenemen
- Motie 374, redactioneel, meenemen
- Motie 375, redactioneel, meenemen
- Motie 376, redactioneel, meenemen
- Motie 377, redactioneel, overnemen

- Motie 378, redactioneel, meenemen
- Motie 379, aangenomen met weglating van de zin over visa en grensbelemmeringen

Financieel

- Motie 380 afgewezen
 - Motie 381, ingetrokken
 - Motie 382, redactioneel, meenemen
 - Motie 383, afgewezen
 - Motie 384, ingetrokken
 - Motie 385, overnemen in een gewijzigde vorm
 - Motie 386, afgewezen
 - Motie 387, afgewezen
 - Motie 388, vervallen (zie motie 296)
 - Motie 389, afgewezen. Geeft bestandsvervuiling
 - Motie 390, afgewezen
 - Motie 391, afgewezen
 - Motie 392, ingetrokken, betrekken bij beleidsnotitie
 - Motie 393, overnemen
 - Motie 394, ingetrokken ten gunste van motie 395
 - Motie 395, overnemen
 - Motie 396, betrekken bij beleidsnotitie
 - Motie 397, afgewezen
 - Motie 398, afgewezen
 - Moties 399 t/m 423, 425 en 426, de commissie wordt gemachtigd om de besluitvorming te verwerken in de kernpunten m.u.v. de milieumoties
 - Motie 424, redactioneel, meenemen
- 9 Op het voorstel herziening van de milieuparagraaf zijn 44 amendementen binnen gekomen, die als volgt afgehandeld zijn:
- Motie 1, redactioneel, meenemen
 - Motie 2, redactioneel, meenemen
 - Motie 3, komt niet als zodanig in het programma terecht
 - Motie 4, redactioneel, meenemen
 - Motie 5, redactioneel, meenemen
 - Motie 6, afgewezen
 - Motie 7, afgewezen, betrekken bij beleidsnotitie
 - Motie 8, afgewezen, betrekken bij beleidsnotitie
 - Motie 9, redactioneel, meenemen
 - Motie 10, accoord, aangenomen
 - Moties 11 en 12 vervangen door motie 13
 - Motie 13, aangenomen
 - Motie 14, redactioneel, meenemen
 - Motie 15, aangenomen met motie 13
 - Motie 16, afgewezen
 - Motie 17, behandeld met motie 18
 - Motie 18, aangenomen

- Motie 19, behandeld met motie 18
 - Moties 20 en 21, ingetrokken ten gunste van 22
 - Motie 22, overnemen
 - Motie 23, 24 en 25, afgewezen
 - Motie 26, overnemen
 - Motie 27, 28 en 30, ingetrokken
 - Motie 29 aannemen
 - Motie 33, overgenomen en daarmee worden moties 31, 32 en 34 als behandeld beschouwd
 - Motie 35 en 36, afgewezen
 - Motie 38, aannemen
 - Motie 39, 40 en 41, redactioneel, meenemen
 - Motie 42, overnemen
 - Motie 43, overnemen, staat in samenhang met motie 21
 - Motie 44, afgewezen, overbodig
- 10 De vergadering gaat met applaus accoord met het kernpunten-programma.

Namens het hoofdbestuur

drs L.H.M. Osterholt
adjunct-secretaris

**Besluiten van de 92ste Algemene Vergadering op vrijdag
18 februari 1994 in "De Maaspoort" te Venlo**

- 1 Tot leden van het stembureau worden benoemd
 - de heer E. Kroskinski, Haarlem (voorzitter)
 - mevrouw L. van Velzen-Nelissen, Hoofddorp
 - mevrouw C.A. Buursema-Kassel, Nieuwegijn.

Als reserve-leden worden benoemd

- mevrouw G. de Jong, Vught
- de heer A. Vredenburg, Rotterdam.

- 2 Tot leden van de notulencommissie worden benoemd
 - de heer G. Ouderkerken, Rotterdam
 - de heer B. Siderius, Oude Bildt
 - de heer P.J.W.J. Slijpen, Halsteren.

- 3 Met algemene stemmen wordt het voorstel tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement m.b.t. het stemmen anders dan door stembriefjes aangenomen, zodat elektronisch stemmen mogelijk is.

- 4 De toevoeging van artikel 77a, waarbij de verdere invulling van artikel 77 wordt vormgegeven, wordt goedgekeurd.

De amenderende moties op de aanvullende beleidsnota waren onderwerp van gesprek bij agendapunt 2.

De verschillende moties en amendementen werden besproken, wat het volgende resultaat opleverde:

- punt 1, van de partijcommissie van Landbouw en Visserij. Het advies om na redactionele verbetering dit punt over te nemen is accoord;
- punt 2, is accoord;
- punt 3, werd overgenomen;
- punt 4, waarin de commissie weliswaar voorkeur heeft voor een basisstelsel, heeft de commissie geen bezwaar tegen een passage waarin op een voortgaande studering van de voor- en nadelen van de diverse stelsels wordt gewezen. Aangenomen;
- punt 5, ontraden;
- punt 6, ontraden;
- punt 7, redactioneel;
- punt 8, ontraden;
- punt 9, afgewezen;
- punt 10, tekst staat al een keer in 1.14.; ontraden
- punt 11 wordt in die zin gewijzigd dat de commissie zal kijken om één zin -in overleg met de commissie Landbouw- over te nemen;
- punt 12. Alleen het woordje "sociaal" wordt geschrapt; de rest wordt overgenomen;
- punt 13 van de partijcommissie Midden- en Kleinbedrijf wordt geheel overgenomen;
- doorgeschoven motie punt 2, ontraden;

- punt 14 overgenomen;
- punt 15 wordt na stemming aangenomen;
- punt 16 ontraden;
- punt 17, de strekking wordt overgenomen;
- punt 18, is redactioneel;
- punt 19, is redactioneel;
- punt 20 overgenomen;
- punt 174 (doorgeschoven motie), wordt overgenomen;
- punt 21 en 22 worden beide afgewezen;
- punt 23 ontraden;
- punt 215 (doorgeschoven motie), overgenomen;
- punt 219 (doorgeschoven motie), VSR wordt overgenomen;
- punt 235 (doorgeschoven motie) overgenomen;
- punt 24 wordt ingetrokken;
- punt 25 ontraden;
- punt 240, voorzover niet in strijd met het vastgestelde program, en 242 (doorgeschoven moties) worden overgenomen;
- punt 259 (mobiliteit, inclusief openbaar vervoer) wordt redactioneel aangepast;
- punt 292 (doorgeschoven motie) (uitsterven van flora en fauna) wordt overgenomen;
- punt 298 (doorgeschoven motie) (keuzevrijheid individu dient gewaarborgt te blijven), overgenomen;
- punt 26 is overbodig bevonden;
- punt 27 redactioneel;
- punt 28 ontraden;
- punt 29 redactioneel;
- punt 30 overgenomen;
- punt 31 ontraden;
- punt 32 en 33 (van de commissie Cultuur en Media) worden beiden overgenomen;
- punt 34 (ontwikkeling Nederlands taalgebruik) wordt in eerste instantie afgewezen; naderhand wordt bepaald dat de passage iets zal worden verbreed zodat het niet alleen over het onderwerp onderwijs gaat maar aandacht voor taal in een bredere zin in de samenleving wordt gevraagd;
- punt 35 overgenomen;
- punt 36 ontraden;
- punt 37 (omroepbestel), intentie wordt overgenomen, naar de formulering zal nogmaals gekeken worden;
- punt 38 (sportbudget), afgewezen;
- punt 39 (verpleeghuizen en zwakzinnigenzorg), ontraden;
- punt 40 (idem als 39), ontraden;
- punt 41 wordt overgenomen;
- punt 42 (commissie Maatschappelijke Participatie), overgenomen;
- punt 43 (Islamitische scholen) wordt goedgekeurd onder de voorwaarde dat de tekst redactioneel wordt aangepast;
- punt 44 overgenomen;
- punt 45 ontraden;
- punt 305 (doorgeschoven motie) (wettelijke regeling voor basis- en

- speciaal onderwijs), overgenomen;
- punt 307 (Sociale Zaken), (doorgeschoven motie), redactioneel, strekking wordt overgenomen;
- punt 308 (doorgeschoven motie) (HBO en WO), overgenomen;
- punt 310 (doorgeschoven motie) (hoogbegaafde leerlingen) overgenomen;
- punt 311 (doorgeschoven motie), redactioneel;
- punt 317 (doorgeschoven motie)(bij- en nascholing leerkrachten) ontraden;
- punt 326 (doorgeschoven motie) is overbodig;
- punt 396 (doorgeschoven motie) wordt ontraden;
- punt 47 t/m 50 worden overgenomen;
- punt 392 (doorgeschoven motie) overgenomen.

Moties naar aanleiding van de herziene milieuparagraaf en de doorgeschoven moties 7,8 en 30 worden als geheel intentioneel gezien bij de milieu paragraaf.

Avondvergadering

Vaststelling van de in te dienen kandidatenlijsten Europees Parlement

1. drs G.M. de Vries
2. mr J.G.C. Wiebenga
3. mr J.E.S. Larive (v)
4. ir J. Mulder
5. drs F.A. Wijsenbeek
6. dr P.C. Plooi-j-van Gorsel (v)
7. drs R..J. Goedbloed
8. J.K. Muntinga
9. M. van Greuningen
10. A.A.J.C. Schouwenaars
11. E.J. Brandenburg (v)
12. ir G. van Winkoop
13. ir M.H.C. Lodewijks
14. ir T. Kaastra
15. ir ing. K. Kraak
16. mr S. J.P. Lyczak
17. drs R.C.E. Neef
18. mr R.A. Haverhoek (v)
19. R. de Bakker
20. J.A.M. Poelman
21. drs T. Th. van Blommestein-
Buttinger (v)
22. D.T. Barlagen
23. mr R.E.E. Heiligers
24. B. Kamminga
25. A.I. Verhage
26. ir W.L. Vogelesang

Namens het hoofdbestuur

drs. L.H.M. Osterholt
adjunct-secretaris

**Besluiten van de 93e Algemene Vergadering op zaterdag
19 februari 1994 in "De Maaspoort" te Venlo**

- 1 Tot leden van het Stembureau worden benoemd:
 - de heer mr. J.H.A. Hazelhoff uit Veendam
 - mevrouw L. van Velzen-Nelissen uit Hoofddorp
 - de heer drs. A.J. Ditewig uit Veldhoven.

Als reserveleden worden benoemd:

 - de heer J. Kunst uit Nunspeet
 - de heer A.F. Hendrix uit Venlo.
- 2 Tot leden van de Notulencommissie (art. 46 huishoudelijk reglement) werden benoemd:
 - de heer B. Emmens uit Zoetermeer
 - de heer A. Goudriaan uit Oudekerk a/d IJssel
 - de heer P.J.W.J. Slijpen uit Halsteren.
- 3 Besloten wordt dat het technisch advies en de technische inrichting van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen (zoals beschreven in de beschrijvingsbrief) wordt goedgekeurd.
- 4 Besloten wordt tot vier combinaties van kieskringen.
- 5 Vaststelling van de in de onderscheiden kieskringen in te dienen kandidatenlijsten (artikel 16.4 TK)
 1. mr. drs. F. Bolkenstein wordt gekozen op plaats 1 van de kandidatenlijst
 2. E.G. Terpstra (v)
 3. H.F. Dijkstal
 4. A. Jorritsma-Lebbink (v)
 5. R.L.O. Linschoten
 6. drs D.J.D. Dees
 7. J. Franssen
 8. dr R.W. de Korte
 9. drs F.W. Weisglas
 10. A.L.E.C. van der Stoel (v)
 11. mr A.H. Korthals
 12. J.W. Remkes
 13. drs M.M.H. Kamp (v)
 14. H.A.L. van Hoof
 15. mr A.J. te Veldhuis
 16. A.A.M.E. van Erp
 17. P.M. Blauw
 18. drs W.C.G. Voûte-Droste (v)
 19. H.G.J. Kamp
 20. J.F.B. van Rey
 21. ir E.L.P. Hessing
 22. J.D. Blaauw

23. drs J.F. Hoogervorst
24. drs P.J.L. Verbugt (v)
25. S. van Heemskerck Pillis-Duvekot (v)
26. O. Cherribi
27. mr B.M. de Vries (v)
28. M.J. Essers-Huiskamp (v)
29. J. Rijpstra
30. C.G.A. Cornielje
31. drs J.M. de Vries (v)
32. drs J.H. Klein Molekamp
33. mr A.M. van Blerck-Woerdman (v)
34. M. van den Doel
35. mr O.P.G. Vos
36. W.P. Keur
37. drs C.C.A. Beels
38. ir P.H. Hofstra
39. mr R. Luchtenveld
40. A. Latenstein van Voorst-Woldringh (v)
41. mr W.H.J. Passtoors
42. drs V.T.M. Braam
43. Joh. D. van Dijk
44. ir H. Pluckel
45. mr A.W. Kamp
46. drs J.R.A. Boertjens
47. H.W. A.M. Coonen
48. drs M.A. Toorop (v)
49. R. Schrottenboer
50. mr A.J. Kokshoorn
51. mr Joh. A. Stevens
52. P.A.L. Sijmons
53. dr ir H.F.A. Roefs
54. drs J.M. Hey (v)
55. mr Th. E. Korthals Altes
56. mr M.B. Tamis
57. drs H.V. Vrind
58. drs J. de Reus
59. M.B. Wigman

De gehele lijst wordt goedgekeurd en vastgesteld.

Namens het hoofdbestuur

drs L.H.M. Osterholt
adjunct-secretaris

Besluiten van de 47ste Jaarlijkse Algemene Vergadering (94ste Algemene vergadering) op 27/28 mei 1994 te Breda

- 1 De algemene vergadering nam kennis van het conform artikel 18.3 der statuten uitgebrachte Jaarverslag over 1993.
- 2 Tot leden van het stembureau worden benoemd
dhr. Th. Kuipers te Apeldoorn (voorzitter)
mevrouw J. van Bergen-Nijenholt te Breda
dhr. A.W. Driesprong te Dirksland
drs. J. Dijk te Ommen
mevrouw M. van Doorn te Almelo
- 3 Tot leden van de Notulencommissie (art. 46 huishoudelijk reglement) werden benoemd
- dhr. M. Bouman te Delft
- dhr. W.C.J. Rosmalen te Breda
- ir. W.M. Geluk te Doorwerth
- 4 Besloten werd het (huishoudelijk) voorstel van de afdeling Beverwijk (briefnummer 815983) conform het advies van het hoofdbestuur te betrekken bij de behandeling van het totale pakket aan evaluaties (GR,TK,EP en wellicht PS), zodat ook afstemming en deregulering van de diverse regelingen gelijktijdig plaats kunnen vinden.
- 5 De Algemene vergadering besloot de brief van de afdeling Dalfsen (nr.816023) voor kennisgeving aan te nemen.
- 6 Bij agendapunt 3, bespreking beleid hoofdbestuur, onderdeel Vrijheid en Democratie, werd besloten dat het verzoek van de KC Utrecht (nr. 816058) om V&D vaker te laten verschijnen, in verband met financiële prioriteiten niet gehonoreerd kan worden.

Met betrekking tot briefnummer 816131 van de KC Leiden over het opnieuw opnemen van de cursussen van de Haya van Somerenstichting in V&D, werd besloten, zoveel als mogelijk binnen de beperkte financiële mogelijkheden aan dit verzoek tegemoet te komen.
- 7 Besloten werd de Samenwerkingsovereenkomst JOVD-VVD aan te nemen.
- 8 Met betrekking tot het voorstel om het Huishoudelijk Reglement van de VVD en dan met name de artikelen 68.1 en 68.2 te wijzigen wordt besloten dit voorstel niet in stemming te brengen
- 9 De rekening en verantwoording alsmede het jaarverslag van de penningmeester over 1993 ingevolge art. 18.3 der statuten werden goedgekeurd. De penningmeester werd decharge verleend voor het gevoerde financiële beleid.

10 Tot leden van de Commissie van drie ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester over het jaar 1994 (art. 30.2 der statuten) werden benoemd;

- R.B. Pier te Tietjerksteradeel
- J.R.A. Raasveld te Amsterdam
- ing. P.H. Tirion (Oosterbeek)

met als plaatsvervangende leden;

- A. van Hulst uit Oss (herbenoeming)
- mevr. J.E.J. Muys te Simpelveld (benoeming)
- mevr. mr. M.Th.M. Tangel te 's-Gravenhage (benoeming)

11 Met betrekking tot de amendementen op het Reglement Districtscentrale wordt als volgt besloten;

- amendement 1 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 2 wordt overgenomen,
- amendement 2 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 3 wordt overgenomen,
- amendement 3 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 7.5 wordt overgenomen,
- amendement 4 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 7.6 wordt aangenomen (330 stemmen voor, 227 tegen)
- amendement 5 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 7.9 wordt overgenomen
- amendement 6 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 8.1 wordt niet overgenomen
- amendement 7 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 8.3 wordt overgenomen
- amendement 8 van de OC Zaanstreek/Waterland met betrekking tot artikel 13 wordt overgenomen, met dien verstande dat er tevens besloten wordt de financiële verdeling nader te regelen

12 Besloten werd het aantal hoofdbestuursleden te brengen op 11, het statutair bepaalde minimum aantal leden (art. 23.2 van de statuten)

Gekozen in de functie van voorzitter van de VVD werd de heer drs. W.K. Hoekzema te Huizen (bij acclamatie).

Gekozen in de functie van onder-voorzitter werd de heer R. Haafkens te Oegstgeest (bij acclamatie).

Gekozen tot secretaris van de organisatie werden:

- de heer F.J.J.M. Breukers te Broekhuizen in vacature I (658 stemmen uitgebracht, waarvan 422 op de heer Breukers)
- de heer drs. A. van Voskuilen te Oterleek in vacature II (660 stemmen uitgebracht, waarvan 363 op de heer Van Voskuilen)
- jhr. R.P.G. Sandberg te Breda in vacature III (680 stemmen uitgebracht, waarvan 621 op de heer Sandberg).

- 13 De voorzitter zegt toe om in de eerstvolgende hoofdbestuurvergadering te bekijken of er een mogelijkheid is om meer tijd te geven om kandidaten te noemen voor de Eerste Kamer.
- 14 Besloten werd een telegram te zenden aan Hare Majesteit de Koningin waarin de VVD zijn trouw en aanhankelijkheid aan Hare Majesteit en haar huis betuigt.

Namens het hoofdbestuur

drs L.H.M. Osterholt
adjunct-secretaris

Jaarverslag over 1994

van de adviesgroep Ouderen

samenstelling van de adviesgroep Ouderen:

dhr. K. Kuiper, voorzitter
dhr. G.A. Mak, secretaris
en de leden,
de heren: ir. A.A. Dees, drs. F. Helmer, J. Suurmond en
 J.G. Steenbeek
en de dames: E. Veder-Smit en E.S. Spangenthal-Daniels

Namens het hoofdbestuur is mevrouw F.M. Roscam Abbing-Bos aanwezig bij vergaderingen van de adviesgroep en tot de benoeming tot staatssecretaris van VWS was mevrouw E. Terpstra adviseur.

Tevens was aanwezig bij de besprekingen, de heer drs. L.H.M. Osterholt, adjunct-secretaris.

De adviesgroep is in het verslagjaar 5 maal bijeen geweest; door ziekte zijn de voorzitter en de secretaris niet in staat geweest, alle vergaderingen bij te wonen. Wegens drukke werkzaamheden moest de heer Dees verstek laten gaan voor de bijeenkomsten.

Werkzaamheden.

Op verzoek van het hoofdbestuur heeft de adviesgroep veel tijd besteed aan de voorbereiding van de themadag "Ouderenbeleid". De themadag zelf, 19 november 1994, werd bezocht door circa 150 personen, afkomstig uit vele maatschappelijke geledingen. De adviesgroep is van mening dat op een geslaagde dag kan worden teruggezien, mede dank zij de inleidingen van de heren mr.drs. F. Bolkestein en prof.dr. Sipsma en de dames dr. P.C. Plooijs-van Gorsel en mr. P. Swenker.

In het verslagjaar heeft de adviesgroep een advies uitgebracht, handelend over de toekomst en de taken van een Raad voor het Ouderenbeleid.

Ter voorbereiding van een advies over het rapport "Welschen" zijn door de leden van de adviesgroep discussiestukken aangeleverd. Het ligt in het voornemen om in januari aanstaande terzake een advies uit te brengen.

VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Interstedelijk overleg etnische medelanders

Jaarverslag over het jaar 1994.

Er werd vijf maal vergaderd en wel op 11 januari, 15 maart, 24 mei, 27 september en 22 november.

Het gemiddeld aantal deelnemers bedroeg 11,4; het aantal vaste deelnemers was in 1994 17 (zie bijlage).

Vanuit de Tweede Kamerfractie hebben tot de TK-verkiezingen de heren Dijkstal en Wiebenga aan de vergaderingen deelgenomen, nadien mevr. M. Essers en dhr J. Rijpstra. Een enkele bijeenkomst, waarvoor het funktioneren van het IOEM geagendeerd was, werd bijgewoond door het lid van het VVD-hoofdbestuur mevr. F. Roscam Abbing-Bos (in wier portefeuille het I O E M zit) en door sekretaris L. Osterholt.

Op de valreep van het jaar bereikte ons het tragische bericht van het overlijden van Robert-Jan Korbee uit Rotterdam, deelnemer van het eerste uur. Zijn voortdurend grote belangstelling voor het allochtonenbeleid, zijn vele activiteiten op dit terrein, de manier waarop hij tegen zijn ziekte heeft gestreden waarvan hij het zo lang heeft kunnen winnen en zijn inspirerend optimisme zullen in onze herinnering blijven. Een delegatie van het Interstedelijk Overleg heeft de begrafenis bijgewoond.

De volgende onderwerpen kwamen in de IOEM-vergaderingen aan de orde:

- * **anti-dikriminatiebeleid:** een werkgroep uit IO-leden heeft een stuk opgesteld, dat gearchiveerd wordt om te gelegener tijd (bijv. een themakongres) te kunnen gebruiken en eventueel later uit te werken;
- * **legitimatieplicht:** niet alle gemeenten accepteren dezelfde documenten als rechtsgeldige identiteitsbewijzen (bijv. rijbewijs omdat de nationaliteit erop ontbreekt en de 65-pluskaart). De VVD-fractie in de TK is voorgelegd om dit onderwerp op de agenda te plaatsen;
- * **knelpunten in het minderhedenbeleid:** met dhr Dijkstal als Tweede Kamerlid zijn de volgende vier onderwerpen uitvoerig besproken:
 - . het *immigratiebeleid*, waarbij gemeenten het inburgeringsbeleid dienen vorm te geven,
 - . het *gekoördineerd bestrijden van racisme en diskriminatie*,
 - . het *gekoördineerd aanpakken van het arbeidsmarktbeleid* en
 - . het *gekoördineerd aanpakken van het huisvestingsbeleid*, dat veel problemen veroorzaakt vanwege een slechte spreiding van allochtonen (70% van de allochtonen woont in 22% van de Nederlandse gemeenten);
- * **inburgeringskontraakt:** hoe kan dit handen en voeten krijgen? Inzicht in de onderdelen van het inburgeringskontraakt is belangrijk. Interessant is het om te weten welke leerdoelen en eindtermen in het geding zijn;
- * **aantal asielaanvragen:** het aantal aanvragen is de afgelopen jaren fors gestegen. De Asielwetgeving in Nederland loopt achter vergeleken bij die in andere EU-lidstaten. Er is een duidelijke

en evenredige verdeling van de asielaanvragen over de Europese lidstaten nodig;

- * **overlijden van Minister Dales:** Jan Cees Wiebenga heeft als Tweede Kamerlid stil gestaan bij de grote verdiensten van mevr. Dales. Zij heeft een goed minderhedenbeleid gevoerd. Minder positief was de heer Wiebenga over het minderhedenbeleid van de laatste regering-Lubbers. Te veel zaken zijn blijven liggen;
- * **gedragscode voor politici:** de VVD heeft een bijdrage van f 500 gegeven aan het Nederlands Centrum Buitenlanders voor het tot stand brengen van een richtlijn. De VVD heeft zich overigens niet gedwongen gevoeld deze code letterlijk tot leidraad van zijn beleid te nemen: de liberale deontologie doet niet direkt de behoefte voelen aan een code, die voor liberalen vanzelfsprekend is;
- * **beeldvorming:** vanuit het IOEM is gewezen op mogelijk negatieve beeldvorming en ongewenste effecten indien vanuit VVD-geledingen uitlatingen t \grave{e} ongenueanceerd worden gebracht. Zo was de uitlating van dhr. Bolkestein over kinderen van illegalen naar de mening van de IOEM-deelnemers t \grave{e} radikaal gesteld. De politieke discussie over de rechtsorde moet wel enige vrijheidsgraden van humanitaire aard houden;
- * **relatie VVD-moslims in Nederland:** het IO heeft een gesprek georganiseerd, waaraan vertegenwoordigers van een aantal moslimorganisaties in Nederland en namens de VVD de heer Bolkestein en mevr. Roscam Abbing-Bos hebben deelgenomen. Over en weer bleek er behoefte te bestaan aan herhaling van een dergelijk gesprek;
- * **Nederlands Centrum Buitenlanders:** de heren Ramdhani en Simonis hebben ook in 1994 deelgenomen aan de door het NCB opgezette gespreksgroepen over participatie van allochtonen aan de politiek in Nederland en over de gedragscode voor politici.

Ook aan het eigen funktioneren van het IO zijn de enige discussies gewijd:

- * **koersbepaling:** meer accent zal worden gelegd op *integratie*. Hierop zal de kommunikatie met de VVD-fraktie in de Tweede Kamer en met het hoofdbestuur worden toegespitst;
- * **tweejaarenplan:** er zal worden nagedacht over wat de komende 2 jaren op de politieke agenda mag worden verwacht of wat anderszins mag/kan/moet worden aangepakt;
- * **omvorming van het IOEM tot een partijkommissie in de zin van art. 60 HR:** de status van een partijkommissie heeft de nodige voordelen, de status van Interstedelijk Overleg geeft enkele vrijheden, bijv. m.b.t. toelating van deelnemers en onderwerpenkeuze. Na overleg met HB-lid mevr. Roscam Abbing-Bos is besloten te opteren voor de status van partijkommissie, waarbij de ruimte m.b.t. onderwerpenkeuze en ad hoc inviteren van deskundigen-niet leden gewaarborgd kan worden;
- * **promotie IOEM:** bepleit is om zoveel mogelijk bekendheid aan het IO binnen de VVD-geledingen te geven.

Naar het oordeel van de deelnemers aan het Interstedelijk Overleg zijn de betrekkingen met de VVD-Tweede Kamerfraktie en met het Hoofdbestuur van de VVD zeer bevredigend geweest.

Vanaf september 1994 is dhr Abdulqadir Jarmohamed benoemd tot sekretaris van het IOEM. Hij volgt dhr Rob Simonis als zodanig op.

COMMISSIE INDELING

110495

- =====
- A1 Binnenlandse Zaken/Politie
 - A2 Justitie

 - B1 Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking
 - B2 Defensie
 - B3 Europese Zaken

 - C1 Financieel Economische Zaken/MKB
 - C2 Belastingen
 - C3 Sociale Zaken

 - D1 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
 - D2 Milieuhygiëne
 - D3 Landbouw en Visserij/Natuurbeheer
 - D4 Verkeer- en Waterstaat

 - E1 Onderwijs/Cultuurbeleid
 - E2 Wetenschap en Technologiebeleid
 - E3 Volksgezondheid

 - G1 Leefvormen en Homosexualiteit

HOOFDBESTUURSLID, BELAST MET PARTIJCOMMISSIES

De heer jhr. R.G.P. Sandberg tot Essenburg

(BELEIDS-)MEDEWERKERS

drs. Lucas H.M. Osterholt
mevrouw M.A.M. (Til) Goergen - Coenen

Het verslag van de werkzaamheden van de VVD partijcommissie
Binnenlandse Zaken is helaas te laat binnengekomen om nog
toegevoegd te kunnen worden aan deze bijlagen

Jaarverslag 1994

De partijcommissie Justitie heeft besloten dit jaar te volstaan met een beknopt verslag.

1. Samenstelling

De partijcommissie Justitie was in het verslagjaar als volgt samengesteld:

Leden:

mr. P. Sanders	voorzitter
mr. G.W.A. van der Velde	secretaris
mw. dr. M. Brand-Koolen	
mr. R.H.L. Cornelissen	
mw. mr. G.E.A. van Craaikamp	
mr. A.J.F. de Jager	
prof. mr. B.H. ter Kuile	
mr. E. Mijnsberge	
mr. drs. G.A.A. Verkerk	
mr. J.J.M. van Woensel	
dsr. B. Wijbenga	

Adviserende leden:

mr. ir. H. Heijne Makkreel
mr. F. Korthals Altes
mr. H.P. Talsma
mr. A.H. Korthals
mr. O.P.G. Vos

2. Vergaderingen 1994

De commissie is in 1994 vier maal bijeen geweest, de eerste maal op 7 juni tesamen met de partijcommissie in de 'oude' samenstelling om met de adviserende leden van gedachten te wisselen over het Regeerakkoord.

Op 4 oktober heeft de commissie van gedachten gewisseld over de aan te houden werkwijze. Besloten is, per vergadering één hoofdonderwerp te agenderen waarover dan een uitgebreide discussie mogelijk is. Dienovereenkomstig is op 25 oktober het Asielbeleid besproken, en op 22 november de bescherming van persoonsgegevens in het licht van een komende Europese richtlijn.

3. Overleg met Hoofdbestuur

Op 12 oktober heeft een overleg plaatsgevonden van het hoofdbestuur met de partijcommissies. Dit overleg was inspirerend en uitnodigend, met name met betrekking tot de samenwerking tussen de commissies onderling. Inmiddels is reeds vanuit de commissie Justitie deelgenomen aan een vergadering van de commissie homo-aangelegenheden en leefvormen.

4. Plannen voor 1995

De commissie stelt zich voor, om voor de agendering van onderwerpen uit te gaan van de politieke actualiteit, zoals deze met name door de adviserende leden worden aangedragen. Op het rooster staan op dit moment de rapporten van de Commissie Openbaar Ministerie en het Drugsbeleid.

Jaarverslag 1994 van de Commissie Buitenlandse Zaken /Ontwikkelingssamenwerking

Als gevolg van de Tweede Kamerverkiezingen van 4 mei 1994 vonden in het kader van de partijcommissie Partijcommissie Buitenlandse Zaken /Ontwikkelingssamenwerking geen activiteiten plaats in de periode mei 1994 tot en met september 1994. Gedurende deze periode was de partij commissie demissionair, in afwachting van haar nieuwe samenstelling.

In het voorjaar heeft de Partijcommissie Buitenlandse Zaken een notitie inzake nieuwe Buitenlands-Politieke constellaties in de Europese & Atlantische Wereld opgesteld.

Tevens heeft de Partijcommissie Buitenlandse Zaken in april 1994 een bijdrage geleverd aan een discussie nota met een drietal Euroscenario's, ten behoeve van de internationale liberale conferentie "Een nieuwe Muur of nieuwe kansen?"

De Commissie Buitenland heeft in het najaar van 1994 discussie-stukken geproduceerd inzake de volgende onderwerpen:

- Inter Gouvernementele Conferentie GC'96: Gemeenschappelijk Buitenlands & Veiligheids Beleid
- De CVSE Toetsingsconferentie in Boedapest: naar effectievere conflictpreventie.

Tevens is er in het najaar van 1994 binnen de Partijcommissie Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking de discussie omtrent de Herijking van het Buitenlands Beleid gestart. Zorg zal worden gedragen voor een discussiestuk ten behoeve van een eind februari 1995 te houden bijeenkomst gewijd aan het onderwerp herijking.

De Commissie heeft op regelmatige basis actuele buitenlandse aangelegenheden besproken met de leden van de fractie in de Eerste en Tweede Kamer.

De Commissie heeft voorts deelgenomen in de activiteiten van de Commissie voor Defensie, Commissie Europese Zaken en de activiteiten georganiseerd door de Internationaal Secretaris van de Partij.

De Commissie Buitenland stelt het zeer op prijs dat zij direct wordt betrokken bij de activiteiten van de Internationaal Secretaris van de Partij.

De Commissie Buitenland komt behalve de maanden Juli en Augustus elke 3e woensdag van de maand bijeen. Tevens organiseert zij extra vergaderingen als daartoe aanleiding bestaat.

De samenstelling van de commissie is sedert september 1994 gewijzigd en kent sedertdien de volgende samenstelling:

Voorzitter: mr J.G.N. de Hoop Scheffer

mw. L.C. van de Perk

dr A.C.A. Dake

drs. A.A. Koppers

dr. Ph. de Heer

mw. drs A.M.Hey

drs. G.W.F. Vigeveno

2e Kamer

ir. E.L.P.Hessing

M. van den Doel

mr J.G.C. Wiebenga

mw. A.L.E.C van der Stoel

1e Kamer

J.W. Verbeek

Secretaris: mr R.H. van der Meer

mr F.P.R. van Nouhuys

mr drs J.C. van Baalen

J. Manheim

mw. mr drs I.L. Veldhuizen-Rothenbucher

drs. J.W. van der Meulen

J.D. Blauw

drs F.W. Weisglas

mw N.J. van den Broek-Laman Trip

drs. A. van Boven

VVD COMMISSIE DEFENSIE

E.R.M. Balemans, Postbus 85013, 3508 AA Utrecht
Tel: 030 - 510.550 / Fax: 030 - 510.473

JAARVERSLAG 1994

1. SAMENSTELLING

In 1994 bestond de commissie tot aan haar statutaire ontbinding als gevolg van de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal uit de volgende leden:

drs. A. de Graaff (voorzitter), E.R.M. Balemans (secretaris), mw.drs. J. Buzeman, M. van den Doel, R.A.A. Klaver, mr. J.C.F. Knapp, G. Lakerveld, A. Ploeg, A. Pruijs, mr.dr. F.P. de Rooy en W.H. van der Stek.

Adviserend lid waren: (Tweede Kamer:) J.D. Blaauw, mr.drs. F. Bolkestein, mw. S. van Heemskerck Pillis-Duvekot, mr. A.H. Korthals, (Eerste Kamer:) J.A. van Graafeiland en mr. F. Korthals Altes.

Adviseur van de commissie waren: J.F.W. van Angeren, ir. E.B. van Erp Taalman Kip, H.A. Kamman en mr. R.M. Smits.

In mei 1994 zijn de leden benoemd voor in beginsel de periode 1994-1998. Vanaf dat moment bestaat de Commissie Defensie uit de volgende leden:

dr. W.F. van Eekelen (voorzitter), E.R.M. Balemans (secretaris), J.F.W. van Angeren, M. van den Doel, drs. A. de Graaff, mr. R.A.F. van de Kamp, mr. J.C.F. Knapp, H.A. Kamman, R.A.A. Klaver en P.J. Rosenkrantz.

Adviserend lid waren: (Tweede Kamer:) drs. D.J.D. Dees, M. van den Doel, mw. S. van Heemskerck Pillis-Duvekot, ir. E.L.P. Hessing, H.A.L. van Hoof, W.P. Keur, mr. A.H. Korthals, J.F.B. van Rey, mw.drs. W.C.G. Voûte-Droste, drs. W.F. Weisglas, (Eerste Kamer:) J.A. van Graafeiland, mr. F. Korthals Altes, (Hoofdbestuur:) mr.drs. J.C. van Baalen.

Als gevolg van het toetreden van de VVD tot het kabinet wordt M. van den Doel alsnog beëdigd als lid van de Tweede Kamer en verlaat daarmee de commissie. Gezien het aantal lacunes met betrekking tot noodzakelijke expertise op bepaalde deelterreinen van het beleidsterrein defensie kon de commissie, overeenkomstig de toezeggingen van het hoofdbestuur, kandidaten voordragen ter opvulling van de bestaande lacunes. Hiervan heeft de commissie gebruikt gemaakt met de voordrachten van de volgende personen:

A.P.P.M. van Baal, mw.drs. J. Buzeman, ir. E.B. van Erp Taalman Kip, G. Lakerveld en drs. R. van de Ruit. Het hoofdbestuur zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 1995 beslissen over de voordrachten tot benoeming.

2. VERGADERINGEN

De commissie heeft in het verslagjaar, mede als gevolg van de relatief lange duur van de kabinetsformatie, negen maal vergaderd en wel op:

08 februari	Tweede Kamer	31 augustus	Tweede Kamer
08 maart	Tweede Kamer	04 oktober	Tweede Kamer
12 april	Tweede Kamer	01 november	Tweede Kamer
10 mei	Tweede Kamer	06 december	Tweede Kamer
14 juni	Tweede Kamer		

3. (GAST)SPREKERS

Inleidingen als (gast)spreeker werden tijdens de commissievergaderingen gehouden door:

- Brigade-generaal P. Strik, sous-chef Plannen KL; Het Nederlands-Duitse Legerkorps (08 feb),
- Brigade-generaal J.W. Brinkman, commandant 11 LUMOB; De Luchtmobiele brigade en de VN-missies (08 mrt),
- Kolonel J.F.W. van Angeren (commissie); internationale militaire verhoudingen (12 april),
- Generaal-majoor D.G.J. Fabius, commandant KMAR; De nieuwe taakstelling van de KMAR (10 mei),
- Tijdens de vergadering 31 augustus (de eerste bijeenkomst in de nieuwe samenstelling) werd op informele wijze van gedachten gewisseld met de nieuwe staatssecretaris van Defensie drs. J.C. Gmelich Meijling,
- dr.ir. J.J.C. Voorhoeve, Minister van Defensie; Het nieuwe beleid voor defensie (01 nov).
- ir. J.H. Dibbetz, NIID/NISP; De positie van de Nederlandse defensie industrie (06 dec).

4. OVERIGE BIJeenKOMSTEN

Op 4 februari werd door de commissie, na voorbereiding door G.Lakerveld, een bezoek gebracht aan de vliegbasis Woensdrecht en de KMS Luchtmacht.

Op 30 augustus werd ten huize van mw. S. van Heemskerck - Pillis Duvokot een afscheidseten georganiseerd voor de commissie Defensie 1990-1994. Deze informele bijeenkomst werd als zeer geslaagd ervaren.

Op 12 oktober vond de jaarlijkse vergadering plaats van het hoofdbestuur van de VVD met de voorzitters en secretarissen van de partijcommissies. Tijdens deze bijeenkomst werd met name van gedachten gewisseld over de nieuwe structuur van de partijcommissies. De functie van de partijcommissies binnen de partij en de noodzakelijkheid van het aanvullen van de personele bezetting van de partijcommissies op die deel terreinen waar duidelijke lacunes bestaan ten aanzien van de bestaande expertise.

5. SPEERPUNTEN IN 1994

Een aantal onderwerpen sprongen qua actualiteit in het verslagjaar naar voren; de voortgaande discussie over het adequaat uitvoeren van de PRIORITEITENNOTA in het licht van de herstructurering en de inkrimping van de krijgsmacht. Daaruit voortvloeiend ontstond grote zorg met betrekking tot de onrust onder het personeel van Defensie als gevolg van de grote, en langdurige, onzekerheden waarmee de reorganisatieprocessen gepaard gingen.

De gewijzigde veiligheidssituatie en de consequenties van de PRIORITEITENNOTA en de zoektocht naar een nieuwe modus vivendi heeft voorts geleid tot diverse korte notities van commissieleden over de deelaspecten van een krijgsmacht nieuwe stijl.

Voorts werd door de commissie nadrukkelijk een bijdrage geleverd, voor wat betreft het beleidsterrein Defensie, aan de vaststelling van de tekst voor de verkiezingsprogramma's voor zowel de Tweede Kamer als het Europees Parlement. Daarnaast werd een kort advies uitgebracht ten behoeve van de inbreng van de VVD in de periode van de informatie van het beoogde kabinet.

Daarnaast kwamen de volgende onderwerpen in de commissie aan de orde:

- Personeelsbeleid,
- Nederlands-Duitse legerkorps,
- Koninklijke Marechaussee (KMAR),
- Luchtmobiele brigade (LUMOB),
- Aanschafbeleid helikopters,
- MLU van F-16,
- Nieuwe (inter)nationale taakstelling van het Korps Mariniers,
- Rol van internationale organisaties (EG/WEU/CVSE/NAVO/VN),
- Crisisbeheersing (peace keeping & peace enforcing) in VN-missies,
- Joegoslavië (inzet NL militairen),
- Positie van de Nederlandse Defensie industrie
- Begroting 1995, Regeerakkoord en Regeringsverklaring.

6. PARTICIPATIE VAN LEDEN, ADVISEREND LEDEN EN ADVISEURS

In 1994 werden de vergaderingen van de commissie goed bezocht. Daarmee vertoont de participatie graad een stijgende tendens. Deze ontwikkeling werd na de installatie van de nieuwe commissie nadrukkelijk voortgezet. De aanwezigheid van leden is thans

zeer goed te noemen. Bij vrijwel alle vergaderingen waren leden van de fracties van de Eerste en Tweede kamer aanwezig.

<u>Maand</u>	<u>Leden (10)</u>	<u>Adviseurs (3)</u>	<u>Kamerleden</u>
Februari	6	3	2
Maart	9	3	1
April	3	3	1
Mei	6	2	-
Juni	8	3	-

<u>Maand</u>	<u>Leden (10)</u>	<u>Kandidaatleden</u>	<u>Kamerleden</u>	<u>Kabinet</u>
Augustus	9	nvt	2	1
Oktober	9	2 (2)	2	-
November	9	2 (2)	2	1
December	9	4 (4)	2	-

In percentages is de aanwezigheidsfrequentie over 1994 als volgt:

Over de periode januari-juli (oude samenstelling):

- Met betrekking tot leden: 64% (50 = 100%, 32 = 64%)
- Met betrekking tot adviseurs: 93,33% (15 = 100%, 14 = 93,33%)

Over de periode augustus-december (nieuwe samenstelling):

- Met betrekking tot leden: 90% (40 = 100%, 36 = 90%)
- Met betrekking tot kandidaat leden: 100% (8 = 100%)

7. SLOTOPMERKING

De relatie met het algemeen secretariaat was in het verslagjaar zeer goed te noemen. De samenwerking met, met name, mw. M.A.M. Goergen en drs. L.H.M. Osterholt verliep uitermate plezierig en soepel en heeft ertoe geleid dat de commissie Defensie op adequate wijze werd ondersteund bij haar werkzaamheden.

w.g.

Eric R.M. Balemans
secretaris

januari 1995

Jaarverslag van de Partijcommissie Europese Zaken van de VVD over 1994

Naast de behandeling van de Europese actualiteiten, hebben de Europese verkiezingen centraal gestaan in de werkzaamheden van de Partijcommissie tot de formele ontbinding van de Partijcommissie op 3 mei 1994.

In de eerste maanden van het jaar heeft de Partijcommissie zich intensief beziggehouden met de voorbereidingen voor de Europese verkiezingen. Zo werd door leden van de Partijcommissie een programmavergelijking opgesteld voor intern gebruik in de Europese verkiezingscampagne. Tevens is door leden van de Partijcommissie deelgenomen aan een bezoek van de leden van het Eurocontact en de LPC aan Straatsburg in maart 1994.

Voorts heeft de Partijcommissie aandacht besteed aan de uitbreiding van de EU met Noorwegen, Zweden, Finland en Oostenrijk, naar aanleiding van een inleiding van de heer De Heer. Daarbij werd uitvoerig stilgestaan bij het compromis van Joannina (inzake stemverhoudingen) alsmede de standpuntbepaling van het EP inzake uitbreiding.

Leden van de Partijcommissie hebben zowel in de aanloop tot als gedurende de campagne voor de Europese verkiezingen van 9 juni 1994 een actieve bijdrage geleverd op spreekbeurten, fora, verkiezingsbijeenkomsten, etc., alsmede als inleiders voor de cursus Europa.

Samenstelling Partijcommissie tot 3-5-1994:

leden: mr D.H. Kok (voorzitter), mevr. E.J. Brandenburg (secretaris), drs. J. de Boer, drs. R.J. Goedbloed, dr. P.H. de Heer, mr J.M.A. Hosman, mr Ch. Kok, C.W.M. Lustenhouwer, ir. J. Mulder, mr H.R. Nord, mr drs. R.D. Visser;
adviserende leden: J.W. Verbeek, J.D. Blaauw, P.M. Blaauw, drs. F.W. Weisglas, mevr. mr J.E.S. Larive, drs. G.M. de Vries, drs. F.A. Wijsenbeek.

Na het zomerreces is de Partijcommissie in nieuwe samenstelling voor het eerst bijeengekomen op 1 september 1994, in aanwezigheid van de voltallige EP-fractie.

In verband met ziekte heeft de nieuwe voorzitter, mr H.R. Nord, geen deel kunnen nemen aan de beraadslagingen van de Partijcommissie gedurende het tweede halfjaar van 1994. De taken van de voorzitter zijn waargenomen door mr D.H. Kok.

De Partijcommissie is haar werkzaamheden aangevangen met een grondige analyse van de Europese verkiezingen, de fractievorming en de Nederlandse belangenbehartiging (o.a. kandidatuur Lubbers).

Met het oog op een vroegtijdige advisering bij de voorbereidingen voor de IGC '96, is gedurende de laatste maanden van het jaar aan de hand van een inleidende notitie (Hosman) begonnen met de uitwerking van een advies, dat begin 1995 beschikbaar zal zijn.

Tevens heeft de Partijcommissie naar aanleiding van een notitie van mevrouw Van Emden aandacht besteed aan de Herijking.

Voorts heeft de Partijcommissie bij herhaling gesproken over de presentatie van Europa en en Europees beleid in Nederland, alsmede de wijze waarop het publieke bewustzijn inzake Europese integratie verhoogd zou kunnen worden.

De Partijcommissie heeft verder aandacht besteed aan de ontwikkelingen inzake Schengen/Europol, het functioneren van de interne markt, het Comité van de Regio's, het Noorse referendum, de EU-begroting/NL-bijdrage, alsmede aan de uitbreiding naar Centraal Europa en de 'kopgroep'-discussie (naar aanleiding van het Lamers paper).

Door leden van de Partijcommissie is gedurende de tweede helft van 1994 o.a. deelgenomen aan de kennismakingsbijeenkomst partijcommissies/HB van 6 september, het LI-congres in IJsland, de jaarlijkse bijeenkomst secretarissen en voorzitters Partijcommissies met het HB, alsmede een bijeenkomst met de minister van Defensie, de heer Voorhoeve, op uitnodiging van de Partijcommissie Defensie.

De Partijcommissie is in verband met verkiezingen en ontbinding in 1994 vijf maal bijeengekomen.

In 1994 werd actief deelgenomen aan de werkzaamheden en beraadslagingen van de Partijcommissie door de leden en adviserende leden EP, EK en TK.

Samenstelling Partijcommissie per 31-12-1994:

leden: mr H.R. Nord (voorzitter), mevr. E.J. Brandenburg (secretaris), mevr. mr A.D. Adema, prof. mr M.C.B. Burkens, mevr. M.E. van Emden, drs. R.J. Goedbloed, mr J.M.A. Hosman, mr D.H. Kok, mr P. Roscam Abbing, mr drs. J.C. van Baalen;

adviserende leden: J.W. Verbeek, drs. F.W. Weisglas, mevr. mr J.E.S. Larive, drs. G.M. de Vries, drs. F.A. Wijsenbeek.

E.J. Brandenburg
secretaris
januari 1995

J A A R V E R S L A G 1 9 9 4

Commissie Financieel & Economische Zaken

Commissie Midden- en Kleinbedrijf

Commissie Financieel & Economische Zaken/Midden- en Kleinbedrijf

1. Inleiding

Na de verkiezingen zijn de Commissie Financieel & Economische Zaken en de Commissie Midden- en Kleinbedrijf op basis van de Contourennota samengevoegd.

In het eerste deel van dit jaarverslag wordt in het kort aangegeven de werkzaamheden van deze afzonderlijke commissies tot de verkiezingen. In het tweede deel wordt ingegaan op de werkzaamheden van de nieuwe samengevoegde commissie. Het is thans nog te prematuur om een oordeel uit te spreken over de gevolgen van de samenvoeging op de efficiency en doelmatigheid van de werkzaamheden. Tenslotte is de samenstelling van de commissies vermeld.

2. Periode januari tot verkiezingen

Door de Commissie Financieel & Economische Zaken is in de periode tot de verkiezingen driemaal vergaderd.

De belangrijkste besproken onderwerpen waren:

- steunverlening aan grote ondernemingen in moeilijkheden;
- concurrentiekracht door flexibilisering;
- fiscale behandeling van inkomen uit vermogen;
- actieplan industriebeleid;
- handel en hulp voor Oost-Europa.

Ook is besproken het ELDR-verkiezingsprogramma. Een aantal amendementen zijn ingediend. Het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer-verkiezingen in mei is tweemaal besproken. Door de FEC zijn 23 amendementen op het programma ingediend.

De Commissie Midden- en Kleinbedrijf heeft in de periode tot de verkiezingen tweemaal vergaderd.

De belangrijkste onderwerpen waren:

- vestigingswetgeving/erkenningssystemen;
- Winkelsluitingswet;
- EU-beleid midden- en kleinbedrijf.

Voorts heeft de commissie het ELRD-verkiezingsprogramma besproken en zijn een aantal amendementen opgesteld. In vervolg op het tienpuntenprogramma MKB zijn een tweetal amendementen voor het Tweede Kamer-verkiezingsprogramma voorgesteld.

3. Periode na de verkiezingen

De Commissie Financieel & Economische Zaken/Midden- en Kleinbedrijf heeft viermaal vergaderd.

Besproken zijn:

- Miljoennota en de MEV;
- ontwikkelingen rond de kerncentrale te Borssele;
- Winkelsluitingswet;
- deregulering. Een werkgroepje is samengesteld dat een notitie over dit onderwerp zal voorbereiden;
- privatisering. Een werkgroepje is samengesteld dat een notitie zal voorbereiden;
- financiering infrastructuur. Een werkgroepje is samengesteld dat een notitie zal voorbereiden;
- beschermingsconstructies.

De commissie heeft tevens een gesprek gehad met de Minister van Financiën, de heer drs Zalm.

4. Samenstelling

Tot de verkiezingen was de samenstelling van de Commissie Financieel & Economische Zaken respectievelijk de Commissie Midden- en Kleinbedrijf als volgt.

Commissie Financieel & Economische Zaken Commissie Midden- en Kleinbedrijf

drs P. Ressenaar (voorzitter)

drs S. van Tuyll Serooskerken (secretaris)

mr G.H.N.L. van Woerkom (voorzitter)

drs H.G. van der Bend (secretaris)

Leden:

drs G.M.V. van Aardenne

mevrouw drs R.M. ten Cate-Dhont

drs A.G. Egressy

drs F.A. Engering

H.H.M. Groen

N. Groot

drs R.A. Heerze

A.J. Korff

mr H.N. Schaper

mr C.A. Troost

Leden:

mr L. Antonini

mr J.S. van Dam

B.J.E. Lambers

drs A.J.G. Leyten

mr C.W.M. Lustenhouwer

ing. W.C. Noordegraaf

C.F.J. Slager

G.H. van Woudenbergh

Adviserende leden:

Eerste Kamer

L. Hilardes

mr H.P. Talsma

J.W. Verbeek

Adviserende leden:

Eerste Kamer

mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut

J.W. Verbeek

Tweede Kamer

R.L.O. Linschoten

dr R.W. de Korte

mevrouw drs N. Rempt-H. de Jongh

Tweede Kamer

A.A.M.E. van Erp

mevrouw drs N.J. Ginjaar-Maas

Europees Parlement

drs G.M. de Vries

De huidige samenstelling van de Commissie Financieel & Economische Zaken/Midden- en Kleinbedrijf is als volgt.

Commissie Financieel & Economische Zaken/Midden- en Kleinbedrijf

drs P. Ressenaar (voorzitter)

drs H.G. van der Bend (secretaris)

Leden:

drs G.M.V. Aardenne

drs R.J.N. Abrahamsen

drs W.Th. van Ballekom

drs F.A. Engering

drs B.F. Baron van Ittersum

drs K. Keestra

drs J. Lintjer

mr H.N. Schaper

C.F.J. Slager

mr C.A. Troost

drs M. van Vliet

mr G.H.N.L. van Woerkom

Adviserende leden:

Eerste Kamer

drs L. Hilardes

mevrouw mr E.J.J.E. van Leeuwen-Schut

mr H.P. Talsma

J.W. Verbeek

Tweede Kamer

A.A.M.E. van Erp

drs J.F. Hoogervorst

dr R.W. de Korte

J.W. Remkes

mevrouw drs W.C.G. Voûte-Droste

Europees Parlement

mevrouw dr P.C. Plooijs-Gorsel

mevrouw mr J.E.S. Larive-Groenendaal

Rijswijk, 10 januari 1995

drs H.G. van der Bend

Commissie belastingen (C 2)

Jaaroverzicht 1994

1. Samenstelling commissie en vergaderingen

De commissie belastingen bestaat thans uit

10 gewone leden, alsmede
3 leden uit de Tweede Kamer;
2 leden uit de Eerste Kamer
1 lid uit het Europees parlement

De commissie heeft in 1994 elf maal plenair vergaderd. Aangezien de fiscale ontwikkelingen in de verkiezingsperiode niet stilstonden heeft de commissie ook in de periode tussen defungeren en (her)benoemen doorvergaderd.

Tevens is veel werk verricht door ad hoc commissies die zich in het bijzonder bezig hebben gehouden met de volgende onderwerpen:

- een analyse van de fiscale paragrafen in de diverse verkiesingsprogramma's;
- de voorgenomen beperking van aftrekbaarheid van rente voor consumptief krediet;
- ad hoc vragen van fractieleden.

De commissie is naar aanleiding van de verkiezingen gedeeltelijk van samenstelling gewijzigd, terwijl de continuïteit toch is gehandhaafd. De belangrijkste deelgebieden van het belastingrecht kunnen thans door vakspecialisten worden behandeld.

2. Algemeen

De commissie heeft haar beleid van intensieve en actuele fiscale advisering van kamerleden en hoofdbestuur in 1994 voortgezet. In het verkiezingsjaar is veel aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen in de fiscale paragrafen van de grote politieke partijen. Een inzichtelijk en gecompriemd overzicht daarvan kon worden gepresenteerd.

Publicaties en schriftelijke adviezen zijn geweest:

- analyse fiscale paragraaf verkiezingsprogramma's;
- amendement op het verkiezingsprogramma van de VVD;
- concept vragen inzake de toepassing van het nieuwe belastingverdrag met de Verenigde Staten;
- kamervragen inzake de toepassing van artikel 44 van de Wet op de inkomstenbelasting op de dividendbelasting;
- een interne notitie over ophanden zijnde wettelijke regeling van de 35%-regeling (nog niet behandeld en vastgesteld);
- een notitie over de voorgenomen beperking van aftrekbaarheid van rente op consumptief krediet.

3. Onderwerpen

Onderwerpen die overigens in 1994 aan de orde zijn geweest betreffen onder meer:

- Ontwikkelingen BTW (wetsontwerp 22712) \
- Uitvoering zevende richtlijn inzake gebruikte goederen;
- Brede Herwaardering II;
- Vermogensbelasting;
- Bevrijdende bronheffing op rente;
- Reparatiwetgeving bloot eigendomsconstructies;

Commissie belastingen (C 2)

Jaaroverzicht 1994

2

3. **Onderwerpen (vervolg)**

- Voorontwerp wet inzake evenwichtige fiscale behandeling;
- Wijziging AWR/Invorderingswet (23470);
- Sale lease back constructie bij immateriele activa;
- Kostenvergoeding niet werknemers;
- Europees belastingbeleid;
- Fiscale politiek ten aanzien van olie- en gasproducenten;
- Problemen toepassing verdrag met USA/Verkrijging art 26 verklaring (verdragsgerechtigdheid)/Schriftelijke vragen inzake uitvoering verdrag met USA;
- Jaarverslag belastingdienst/functioneren en kwaliteit belastingdienst;
- Gevolgen afschaffing FOR;
- (Niet) heffen van belasting over energietransport over het Nederlandse deel continentaal plat;
- fiscale positie ouderen;
- Bouwstenennotitie;
- 35 % regeling in vergelijking zeevaartfaciliteit
- Optreden FIOD en persofficier/publiciteit;
- Fiscaal geruisloze terugkeer uit de B.V..

4. **Contacten met andere commissies**

In 1994 heeft de commissie op incidentele basis contact gehad met de commissie Leefvormen en Homaangelegenheden (inzake pensioenen).

Verslag van de partijcommissie Sociale Zaken over de periode juni - 31 december 1994

Met dit verslag voldoet de partijcommissie Sociale Zaken aan het gestelde in artikel 60.3 van het Huishoudelijk Reglement van de Vereniging Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

De partijcommissie Sociale Zaken bestaat sinds juni 1994 uit de volgende personen: Prof. dr C.K.F. Nieuwenburg, voorzitter, mw. mr S.E. Korthuis, secretaris, drs A.F. Bakhoven, M. van Greuningen, dr. K. Groenveld, mw. C.A. Huigen-van Boven, mr A.J. Kokshoorn, mr M.P.C. van der Krogt, mr J.E. Peper, ir T. Thalhammer en drs H. Vrind.

De adviserende leden van de partijcommissie Sociale Zaken zijn: H.A.L. van Hoof, mw. A.L.E.C. van der Stoel, mw. M.J. Essers-Huiskamp, H.F. Heijmans, mw. E.J. van Leeuwen-Schut en mw. dr. Plooi-j-van Gorsel.

De partijcommissie Sociale Zaken heeft op 13 september, 13 oktober, 1 november en 29 november 1994 vergaderd. Op 20 december 1994 heeft een belangrijk deel van de commissie 'het jaar uitgegeten'.

De vergadering van 13 september is grotendeels benut om zowel inhoudelijk als organisatorisch de werkzaamheden van het eerste jaar [tot de zomer van 1995] te bespreken. Een reeks van mogelijke onderwerpen zijn doorgenomen, waarvan de belangrijkste zijn: stelselwijziging van de sociale zekerheid, werkgelegenheidsproblematiek, onderwerpen op het terrein van de commissie uit het regeerackoord, de Organisatiewet Sociale Verzekeringen en de AOW, zowel op korte als lange termijn.

De commissie heeft uitgesproken dat, met het oog op het karakter van de commissie, het geen 'studieclub' wil zijn, maar juist gericht op verzoeken van de kamerleden wil adviseren.

Op de vergadering van 13 oktober 1994 heeft de commissie werkafspraken gemaakt over de wijze waarop de commissie een bijdrage kan leveren aan de voorbereiding van de begrotingsbehandeling Sociale Zaken door de leden van de TK-fractie. Ten aanzien van de volgende onderwerpen zijn zgn. werkclusters gevormd: Grondslagen sociale zekerheid en uitvoeringsorganisatie, Werkgelegenheid [symptoombestrijding], Werkgelegenheid [structureel] en Oudedagsvoorzieningen incl. inkomenspositie van ouderen. Tevens is afgesproken dat individuele leden kernpuntennotities zullen aanleveren over enkele andere onderwerpen.

Voor de vergadering van 1 november 1994 hebben alle leden korte notities over verschillende onderwerpen ingediend, welke notities met de aanwezige leden van de TK-fractie ter voorbereiding van de begrotingsbehandeling Sociale Zaken zijn besproken.

De vergadering van 29 november 1994 is grotendeels besteed aan een discussie over de toekomst van de oudedagsvoorzieningen.

**Bijlage bij het beknopt jaarverslag van de partijcommissie
Sociale Zaken**

Tijdens de vergaderingen van de partijcommissie Sociale Zaken zijn de volgende personen aan- danwel afwezig geweest:

de vergadering van 13 september:

aanwezig: Nieuwenburg, Mw. Huigen, Groenveld, Bakhoven, van
der Krogt, Kokshoorn, Van Greuningen, Thalhammer,
Korthuis
Van Hoof

afwezig met bericht: Peper, Heijmans en Plooi

de vergadering van 13 oktober:

aanwezig: Nieuwenburg, Groenveld, Bakhoven, van der Krogt,
Kokshoorn, Van Greuningen, Thalhammer, Peper,
Korthuis
Van Hoof en mw. van der Stoel

afwezig met bericht: Mw. Huigen,

de vergadering van 1 november 1994:

aanwezig: Mw. Huigen, Groenveld, Bakhoven, van der Krogt,
Kokshoorn, Van Greuningen, Thalhammer, Peper,
Korthuis
Van Hoof, mw. Essers en mw. van der Stoel

afwezig met bericht: Nieuwenburg

de vergadering van 29 november:

aanwezig: Nieuwenburg, Mw. Huigen, Groenveld, Bakhoven, van
der Krogt, Van Greuningen, Thalhammer, Peper, Vrind
Van Hoof

afwezig met bericht: Kokshoorn, Korthuis

januari 1995

JAARVERSLAG 1994 VAN DE PARTIJCOMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING/
WONEN EN BOUWEN

Dit jaarverslag bestaat uit drie delen:

- A. Commissie Ruimtelijke Ordening/Wonen en Bouwen
- B. Commissie Wonen en Bouwen
- C. Commissie Ruimtelijke Ordening

A. COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING/WONEN EN BOUWEN

1.

Leden van de commissie RO/Wonen en Bouwen

voorzitter: drs. H.B. Eenhoorn

secretaris: mevrouw mr.drs. D. de Groot

leden : P.J. van den Broek; mevrouw L.M. Driessen-Janssen; mr. A.P. Hertog; ir. Th.F.M.S. van Keulen; J.P. van der Meulen; E. Peerbolte; ir. H. Pluckel; drs. J.H.A.A. Prins; drs. N. Rietdijk; drs. B. van der Velden. Voorts werden de vergaderingen bijgewoond door de heer drs. A.J. van der Burg.

Adviserende leden: A.A.M.E. van Erp; ir. P.H. Hofstra; mr. A.J. te Veldhuis en mevrouw drs. P.J.L. Verbugt (allen lid Tweede Kamer); dr. L. Ginjaar; mr. F. Korthals Altes en mr. H.P. Talsma (allen lid Eerste Kamer).

2.

Algemeen

Op 3 mei 1994 hadden verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal plaats. Als gevolg daarvan werden de partijcommissies ontbonden en opnieuw samengesteld. De commissies Ruimtelijke Ordening, en Wonen en Bouwen gingen op in één commissie. De nieuw samengestelde commissie kwam in september 1994 voor het eerst bijeen. In de periode september tot en met december 1994 werd vier keer vergaderd in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Zowel de leden als de adviserende leden ervaren de samenwerking in de commissie als prettig en uitermate nuttig.

3.

Werkzaamheden commissie Ruimtelijke Ordening/Wonen en Bouwen

De commissie heeft zich met de volgende onderwerpen beziggehouden:

- regeringsverklaring en regeerakkoord van het kabinet-Kok;
- begroting VRO 1995;
- balansverkorting geldelijke steun volkshuisvesting (bruteringsoperatie);
- Ruimtelijke Verkenningen 1994 (Jaarboek RPD) (Balans van de

- Vierde Nota Ruimtelijke Ordening (Extra));
- huisvesting van asielzoekers (statushouders): de wetsvoorstellen 23 930 en 23 966;
 - geschrift "Woonwensen in Ruimtelijk en Economisch Perspectief " van P.J. van den Broek en drs. J. Schellevis (EIB), mei 1994;
 - de relatie tussen ruimtelijke ordening en mobiliteit (een notitie van de heren Van der Velden en Van der Burg).

B. COMMISSIE WONEN EN BOUWEN

4.

Leden commissie Wonen en Bouwen in het jaar 1994 (januari tot en met juni)

voorzitter: mevrouw A. van Leeuwen-Gijsberts
secretaris: mevrouw mr. drs. D. de Groot
leden : Ing. L.M. de Beer; P.J. van den Broek; H.J.J. Bruning; A. Kerklaan; drs. N. Rietdijk; Mr. N.L.M. Tilli:
Voorts werden de vergaderingen bijgewoond door J.H.A.A. Prins en J.J.H. van der Sluijs.

Adviserende leden: A.A.M.E. van Erp; J.F.B. van Rey; mevrouw A. Jorritsma-Lebbink; dr. W. de Korte; Mr. A.J. te Veldhuis, mevrouw drs. P.J.L. Verbugt (allen lid Tweede Kamer); Mr. F. Korthals Altes en Mr. H.P. Talsma (beiden lid Eerste Kamer).

5.

Algemeen

De commissie Wonen en Bouwen kwam in 1994 vier keer bijeen. In mei kwamen een paar leden bijeen ter voorbereiding van de studiedag op 11 juni.

6.

Werkzaamheden commissie Wonen en Bouwen

In de commissie zijn de volgende onderwerpen besproken:

- balansverkorting geldelijke steun volkshuisvesting (bruteringsoperatie);
- woningnood;
- bouwlocatiecapaciteit en woningbouw;
- wet voorkeursrecht gemeenten (aan de hand van een notitie van de heer Rietdijk, getiteld: "Particuliere grondverwerving in VINEX-gebieden");
- rapport commissie-Contouren (functioneren partijcommissies);
- voorbereiding studiedag volkshuisvesting.

In verband met de veranderingen op het terrein van de volkshuisvesting organiseerde de commissie Wonen en Bouwen in samenwerking met de Haya van Somerenstichting en de

Vereniging van Staten- en Raadsleden op 11 juni 1994 een studiedag voor raadsleden. Door de heer Rietdijk en de heer J. de Bondt (Gedeputeerde van Gelderland) werden inleidingen verzorgd over respectievelijk "de structurele veranderingen op het gebied van wonen en bouwen", en "de bevoegdheden van gemeenten en corporaties en de problematiek van de woonruimteverdeling". Vervolgens werd aan de hand van cases de onderhavige problematiek verder uitgediept. De studiedag is succesvol verlopen.

C. COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING

7.

Leden commissie Ruimtelijke Ordening in het jaar 1994
(januari tot en met juni)

voorzitter: drs. H.B. Eenhoorn
secretaris: mevrouw ir. E. Groosman-v.d. Brandhof
leden: drs. D.H. Franssens; mr. A.P. Hertog; ir. Th.F.M.S. van Keulen; drs. H.J. Meijer; E. Peerbolte; ir. H. Pluckel; drs. B. van der Velden.
Voorts werden de vergaderingen bijgewoond door de heer A. J. van der Burg.

Adviserende leden: A.A.M.E. van Erp; mevrouw A. Jorritsma-Lebbink; dr. R. W. de Korte, mr. A. J. te Veldhuis; mevrouw drs. P.J.L. Verbugt; J.F.B. van Rey (allen lid Tweede Kamer); dr. L. Ginjaar en Mr. F. Korthals Altes (beiden lid Eerste Kamer).

8.

Algemeen

De commissie Ruimtelijke Ordening kwam in 1994 (januari tot en met juni) zes keer bijeen.

9.

Werkzaamheden commissie Ruimtelijke Ordening

In de commissie zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken:

- mobiliteit;
- locatiebeleid;
- VINEX;
- Schiphol;
- Structuurschema Groene Ruimte.

JAARVERSLAG VAN DE VVD-COMMISSIE MILIEUHYGIENE 1994

Door de in dit jaar gehouden verkiezingen is de commissie minder dan te doen gebruikelijk bijeen geweest.

De Commissie heeft zich in verband met de verkiezingen uitvoerig bezig gehouden met de milieuparagraaf in het verkiezingsprogramma van de VVD.

VERGADERINGEN

De Commissie is in het jaar 1994 zeven maal bij elkaar geweest.

Met de kamerleden Te Veldhuis en Verbugt - en na het zomerreces met de kamerleden Te Veldhuis, Klein Molekamp en Ginjaar werd gesproken over actuele zaken betreffende het milieu, zoals

- het Rijn/zoutverdrag
- nachtnormering vliegvelden
- radonnota
- inbreng bij de UCV NMP 2
- nota produkt en milieu
- milieuprogramma 1995-1998
- belasting op milieugrondslag
- (kern) energie
- vliegveld Beek
- milieucriminaliteit
- " afval "
- Europese Ministerraad en het milieubeleid

Het onderwerp " Waddenzee " werd in een gezamenlijke vergadering van de commissie Milieuhygiene en de commissie Ruimtelijke Ordening besproken.

ONDERWERPEN DIE DOOR DE COMMISSIE ZIJN BEDISCUSSIEERD

- Omgaan met straling: radon en bouwstoffen ; ingeleid door Dr. R. Braams
- Radonnota; eveneens ingeleid door Dr Braams
- Dioxines; ingeleid door drs. D.I.P. Dijkhuis
- Verhandelbare emissies; ingeleid door Drs. J. de Blécourt-Maas
- Convenant chemische Industrie; ingeleid door Drs. D.I.P. Dijkhuis

WERKBEZOEK

Op 24 juni 1994 werd door de leden van de Commissie in oude en nieuwe samenstelling een werkbezoek gebracht aan Akzo Nobel Botlek.

Hierbij werd gediscussieerd over het milieubeleid van de overheid binnen bedrijven (BMP, vergunningprocedures, MEB, MER) en de risico's van chloortransporten , terwijl een bezoek werd gebracht aan het membraanelektrolysebedrijf.

LEDEN VAN DE COMMISSIE

Voor de verkiezingen:

Drs. G.A. de Vrey (voorzitter a.i.), Drs. J. de Blécourt-Maas (secr.), Dr. R. Braams, Mr. M. Daalmeijer, Drs. D.I.P. Dijkhuis (notulist), R. Haafkens, Drs. F.H. Meppelder, ing. A.H. Vermeer en R.E. Waterman.

Na de verkiezingen:

Drs. G.H.B. Verberg (voorzitter), Mr. M. Daalmeijer (secr.), Drs. J. de Blécourt-Maas, Dr. R. Braams, Drs. D.I.P. Dijkhuis (notulist), Mr. J.J.Groenendaal, Mr. W. Koegler, Drs. F.H. Meppelder, Drs. G.A. de Vrey, R.E. Waterman, Ir.J.G. ten Wolde.

VERSLAG OVER 1994

van de partijcommissie "Landbouw en Visserij/Natuurbeheer"

Wordt Landbouw weer herkenbaar bij de VVD?

=====

Voor de partijcommissie "L.V./N." was er heel wat gaande in 1994.

De algemene ledenvergadering van de VVD besloot op 22 januari 1994 om alsnog een speciale agrarische paragraaf toe te voegen aan het kernprogramma 1994-1998 "Nederland moet weer aan de slag". De groene lobby kon eveneens resultaten bereiken tijdens de VVD-vergadering op 18 en 19 februari 1994 met de samenstelling van de kandidatenlijsten voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement. De eerdere teleurstellende opstelling bij de VVD voor de agrarische sector bracht de benadering in beeld om meer specialisten op andere terreinen in te schakelen.

Op 3 mei 1994 behaalde de VVD bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer onder de agrarische stemmers meer winst binnen dan onder de andere bevolkingsgroepen. Alle aandacht vereist evenwel, hoe de VVD de nieuwe agrarische steun weet te behouden. Ten behoeve van de kabinetsformatie werd hierover een memo opgesteld door de partijcommissie voor de politiek leider van de VVD, de heer mr.dr.s. F. Bolkestein.

De partijcommissie verkreeg na de verkiezingen van 3 mei bij de tenaamstelling de toevoeging "Natuurbeheer". In de samenstelling is het specialisme hiermee versterkt. Versterking kreeg de partijcommissie voorts met agrarisch onderwijs en met enkele jongere landbouwondernemers. Ontevredenheid was er over een enkel element in het besluit van het VVD-hoofdbestuur over de samenstelling van de partijcommissie. Via gezamenlijke inspanning tussen commissie en hoofdbestuur gelukte het om hierin correcties te doen aanbrengen. Op 10 juni 1994 overleed de heer C. Geerligts, tot voor kort voorzitter van de partijcommissie. Gedurende meer dan 12 jaren was de heer Geerligts de motor voor de partijcommissie en zeker ook voor de agrarische belangenbehartiging in de VVD. Zijn inzet en vriendschappelijke omgang verdient alle waardering. Als opvolger is inmiddels de heer M.J. Varekamp benoemd.

De inhoud van het regeerakkoord van augustus 1994 en het aanzoeken van de minister van L.N.V ("Landbouw, Natuurbeheer en Visserij") wezen weer eens op onderwaardering van de agrarische sector bij de VVD. Hierop werd geattendeerd in de partijraad. Vervolgens vond beraad plaats met de politiek leider, mr.dr.s. F. Bolkestein en partijvoorzitter dr.s. W.K. Hoekzema. De partijcommissie "L.V./N." bepleitte een meer integrale benadering. Ook de fractieleiders en andere specialisten dan die op agrarisch terrein in de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement, dienen meer duidelijke betrokkenheid te manifesteren bij agrarisch Nederland en bij de plattelandsontwikkeling. De praktijk zal uitwijzen, hoe deze bredere benadering functioneert.

Met de benoeming van de VVD-er J.J. van Aartsen tot minister van Landbouw, Natuur en Visserij ontstond een nieuwe regeringssituatie op agrarisch terrein.

In augustus maakte de partijcommissie een excursie naar Terschelling. In 1994 werd plenair negen maal vergaderd. Van leden en adviserende leden van Tweede- en Eerste Kamer was de deelname optimaal.

Nader onder de loupe werd genomen het navolgende.

- Crisissituatie bij vele agrariërs, inclusief waterschade.
- Structuurschema Groene Ruimte, projecten met vliegende hectares en aanverwante onderwerpen.
- Mestbeleid, alsmede "interimwet ammoniak en veehouderij". Vooral het laatste verkreeg veel aandacht.
- Gasprijs tuinders en diverse andere problemen in de tuinbouw, zoals het lozingenbesluit en de dreigende energieheffing.
- Perspectieven voor de fruitteelt, mede in verband met een Europese rooi-regeling.
- Gelegenheidsarbeid en de problematiek met de bonus-malusregeling in de A.A.W..
- Afromen van melkquota.
- Gevolgen van MacSharrybesluiten van mei 1992, onder meer in verband met importen van graanvervangers, slechte rendementen in de akkerbouw en braakproblematiek.
- G.A.T.T.-accord in de Uruquayronde.
- Kabinetsformatie, L.N.V.-begroting voor 1995 en prioriteitennota voor het departement van L.N.V..
- Fiscaal aftrekbaar blijven van aankoopkosten grond en zicht op specifieke lastenverlichting.
- Bestrijding van dier- en planteziekten, alsmede het functioneren van keuringsdiensten.
- Agrarisch onderwijs.

Verslag van de werkzaamheden van de VVD Commissie van Advies voor Verkeer en Waterstaat, over het jaar 1994.

De commissie werd vrijwel geheel vernieuw in het jaar 1994. Na het aantreden van de nieuwe kamer en het nieuwe kabinet, is ook de commissie gestart met haar werkzaamheden.

Een eerste kennismakingsvergadering werd gehouden, aansluitend aan de door het hoofdbestuur belegde informele bijeenkomst, op 6 september 1994. Er werden verder nog 3 vergaderingen in 1994 belegd.

Globaal werd uiteengezet welke onderwerpen behandeld zouden kunnen worden in de commissie. Besloten werd enkele actuele onderwerpen, zoals de Betuwelijn, uitbreiding Schiphol en de HSL, nog in 1994 bij de horens te vatten en door ieder lid een aantal vragen te laten beantwoorden m.b.t. de te behandelen onderwerpen in 1995.

De aanwezige adviserende kamerleden spreken de wens uit om ook afzonderlijk contact te hebben met die commissieleden die specifieke kennis en interesse hebben op de door hun te behandelen onderwerpen. Diverse contacten werden dan ook reeds gelegd. Omdat de VVD in de gelukkige omstandigheid verkeerd een bewindsvrouw te hebben op het ministerie van Verkeer en Waterstaat en van de minister bekend is dat zij het werk van de commissie zeer waardeert, zal getracht worden haar voor de vergaderingen uit te nodigen. De secretaris heeft hiervoor een bezoek gebracht aan de minister en haar persoonlijk medewerker Han ten Broeke en in beginsel afgesproken dat de minister om de maand aanwezig zal zijn bij de vergaderingen. (Voor zover haar (drukke) agenda zulks toelaat).

In de overige 3 vergaderingen van 1994 wordt in de commissie, op verzoek van de kamerleden, gediscussieerd over de financiering van de infra-structuur, de aanleg en financiering van de Betuwelijn (dit naar aanleiding van een ingebracht stuk van Dhr. Talsma), de behandeling van de begroting van V&W en het MIT.

Met name de behandeling van het door Talsma opgestelde stuk, betreffende de deelname van het Rotterdamse Havenbedrijf in de opzet en exploitatie van de Betuwelijn, leidde tot boeiende discussie.

Aanwezigheid van de leden:

- 6 september: Zevenbergen, Blaauw, Kamp, Verbugt, Doeksen, Van Duin, Van Hasselt, Hoekzema, Hofstra, De Krom, De Lang, Marckmann, Plasse en Holtland.
- 4 oktober : Plasse, Keur, Talsma, Wijsenbeek, Van Bekkum, Van Hasselt, De Krom, De Lang, Marckmann, Holtland.
- 16 november: Plasse, Kamp, Verbugt, Talsma, Van Hasselt, De Krom, Marckmann, Holtland.
- 8 december : Blaauw, Van Bekkum, Talsma, Hoekzema, Van Hasselt, De Lang, Holtland

Albert Holtland
(secretaris)

BEKNOPT JAARVERSLAG 1994 VAN DE PARTIJCOMMISSIE ONDERWIJS/CULTUURBELEID

De commissie heeft het afgelopen jaar 8 keer plenair vergaderd. Daarnaast is er intensief in subgroepverband overleg geweest.

Zowel leden van de Eerste als van de Tweede Kamer-fractie hebben de vergaderingen van de commissie bijgewoond.

In 1994 zijn vele onderwerpen in de plenaire vergaderingen aan de orde geweest, waaronder:

- studiefinanciering;
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs;
- tweede fase voortgezet onderwijs;
- NT2;
- bekostiging van het onderwijs;
- groei speciaal onderwijs;
- hoger onderwijs-ontwikkelingen;
- de positie van het vbo;
- deregulering en autonomiebevordering in het onderwijs;
- begroting Ministerie van OGenW 1995;
- de uitbreiding van de taakstelling van de commissie met het beleidsterrein 'cultuur'.

Daarnaast zijn er, in subgroepverband, diverse ondersteunende notities voor de fracties opgesteld.

De samenstelling van de commissie was in december 1994 als volgt:

- voorzitter: mevrouw drs. N.J. Ginjaar-Maas;
- secretaris: ing. C.B.A.A. Coehorst;
- leden:
 - . dr. M.J.A.M. Aalders;
 - . dr. H.W.A.M. Coonen;
 - . F. van Dalen;
 - . H. Dijkstra;
 - . drs. J.E. Engberts;
 - . J. Franssen;
 - . M. ten Harmsen van der Beek;
 - . drs. G.H. van den Hoven;
 - . J. Kingma;
 - . prof. dr. L.F.W. de Klerk;
 - . drs. A.J.A.M. van den Maagdenberg;
 - . mevrouw drs. M. Molenaar MBA;
 - . mr. drs. A. Nicolai;
 - . mevrouw C.J. Pel-Tydeman;
 - . mr. S.J. Steen.

B.C.

Januari 1995

JAARVERSLAG 1994

De Commissie W&T is in 1994 achtmaal bijeen geweest. Viermaal in de oude samenstelling en viermaal in de nieuwe samenstelling.

De Commissie heeft zich vooral bezig gehouden met:

- Symposium over de positie van onderzoek op de Nederlandse universiteiten
- Adviezen inzake technologiebeleid
- Regeerakkoord
- Hoger Onderwijs
- Overleg met D66 en PvdA

Symposium over de positie van onderzoek op de Nederlandse universiteiten
Aanvankelijk werden de mogelijkheden nagegaan voor het organiseren van een conferentie over de Nederlandse Wetenschap en Technologie in een Europees kader. Financieel bleek dit niet goed mogelijk te zijn. Ook een bijeenkomst in het kader van mobiliteit op het gebied van wetenschap en technologie in Europa bleek niet mogelijk.

In overleg met de directeur van de Teldersstichting en na ondersteuning door het Curatorium van de Teldersstichting werd besloten te trachten in 1995 een symposium te organiseren over 'de positie van onderzoek op de Nederlandse universiteiten'.

Adviezen inzake technologiebeleid

In de voorbereidingen van de landelijke verkiezingen werden meerdere adviezen gegeven.

Met name ideeën voor vergroting van de financiële mogelijkheden voor technologie-ondersteuning door de overheid en het aanbrengen van meer selectiviteit in het wetenschaps- en technologiebeleid.

Regeerakkoord

In het in augustus gesloten regeerakkoord was een verbijsterende tegenstelling te constateren tussen woorden en daden inzake wetenschap en technologie. De 'woorden' gaven een duidelijke intensivering aan op het gebied van industrie- en technologiebeleid, de 'daden' waren slechts bezuinigingen. De bezuinigingen staan haaks op de plannen van de regering voor de versterking van de Nederlandse economie en de stimulering van duurzame ontwikkeling.

De Commissie W&T ondersteunde de Kamerleden met adviezen en suggesties bij de behandeling van de begroting van Economische Zaken en van het Wetenschapsbudget.

Hoger Onderwijs

In discussie was of 'Hoger Onderwijs' behandeld zou moeten worden door de Commissie Onderwijs of door de Commissie Wetenschap en Technologiebeleid. Besloten werd tot het eerste, waarbij voortaan 4 leden van de Commissie Onderwijs de agenda van de Commissie W&T zullen krijgen met een open uitnodiging de bijeenkomsten van de Commissie W&T bij te wonen.

Overleg met D66 en PvdA

In voorbereiding werd genomen een tripartiet overleg tussen VVD, D66 en PvdA over wetenschap en technologie.

Voor nadere details zij verwezen naar de verslagen van de bijeenkomsten van de Commissie W&T.

Het verslag van de werkzaamheden van de VVD partijcommissie
Volksgezondheid is helaas te laat binnengekomen om nog
toegevoegd te kunnen worden aan deze bijlagen

Leefvormen en Homosexualiteit

J A A R V E R S L A G 1 9 9 4

Samenstelling van de commissie

voorzitter: drs K.S. Roza
secretaris: ir H.C. Stuart
leden: E.A.H. van der Biezen
H.J. Fellingner
W. Kamp
mr A.J. Kokshoorn
mr M.P. Weijerman
mevrouw drs L. de Zwaan

Aantal vergaderingen en besproken onderwerpen

In totaal werd acht keer vergaderd; gemiddelde attendance: 87 %

Ter sprake kwamen:

in februari: verkiezingsprogramma's Tweede Kamer; leefvormen; partnerpensioen; anonimiteit zaaddonoren
in maart : verkiezingsprogramma's; leefvormen; stemgedrag Eurofractie; weekend "vrouwen in de VVD"
in mei : leefvormen; adoptie; Europees verkiezingsprogramma; symposium pensioenen
in juni : gelijke behandeling leefvormen; protest nav uitspraken Italiaanse fascist; studiedag leefvormen van Roze Links
in september: evaluatie bijeenkomst Nieuwspoot; regeerakkoord; adoptie; leefvormen; pensioenen
in oktober : troonrede; anti-homosexueel geweld
in november : met vertegenwoordigers die Belastingen: keuzepensioen
idem Justitie: asielbeleid
in december : begroting VWS; aids-beleid

Vermeldingswaard is verder:

In juni werd met een feestelijk etentje afscheid genomen van de dames Rempt en van der Stoel.

In september bezocht de gehele commissie de bijeenkomst in Nieuwspoot; o.a. werd kennis gemaakt met de nieuwe Kamerleden mevrouw Essers en de heer Cornielje.

In oktober bezochten voorzitter en secretaris de bijeenkomst van voorzitters en secretarissen der diverse die's met een vertegenwoordiger van het HB (de heer jhr R.G.P. Sandberg tot Essenburg). De commissie wordt weer commissie!

Uitgebrachte notities

Over de volgende onderwerpen werden notities geproduceerd:

adoptie en ouderschap; asielbeleid; gelijke behandeling; gezondheid; leefvormen; pensioenen; begroting VWS; anonimiteit zaaddonoren; zedelijkheids-wetgeving.

De notities werden zowel aan de Tweede Kamerfractie als aan de hiervoor in aanmerking komende partij-commissies toegezonden.

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

TOTAAL AANTAL GEREALISEERDE CURSUSSEN

Introductiecursus	1 X	26 deelnemers
Presentatietechniek basis	1 X	10 deelnemers
Discussietechniek basis	3 X	33 deelnemers
Presentatietechniek vervolg	2 X	17 deelnemers
Bestuurderscursus	2 X	20 deelnemers
Liberalisme I	1 X	18 deelnemers
Basiscursus Europa	2 X	18 deelnemers
Cursus Gemeenteraad	29 X	501 deelnemers
Cursus Gemeentefinanciën	13 X	199 deelnemers
Onderhandelen	7 X	72 deelnemers
Ruimtelijke Ordening	10 X	93 deelnemers
Milieuhygiëne	5 X	46 deelnemers
Mediatraining	12 X	106 deelnemers
Workshop Actief Besturen	4 X	70 deelnemers
Provinciale Staten	4 X	58 deelnemers

ONDERVERDELING PER KAMERCENTRALE

A. 's-Hertogenbosch

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Eindhoven	14
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Uden	19
Presentatietechniek basis	4 & 5 februari	Veghel	10
Onderhandelen	5 februari	Vught	5
Gemeenteraad	28 mei & 4 juni	Someren	7
Bestuurderscursus	20 & 27 september	Schijndel	10
Gemeentefinanciën	1 & 8 oktober	Eindhoven	15

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

B. Tilburg

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Berkel-Enschot	16
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Breda	15

C & D. Gelderland

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Doetinchem	15
Gemeenteraad	11,18,25 jan & 1 feb	Arnhem	14
Mediatraining	22 januari	Arnhem	10
Gemeenteraad	29 jan & 5 feb	Arnhem	12
Onderhandelen	12 februari	Arnhem	13
Presentatietechniek vervolg	18 & 19 maart	Ruurlo	7
Gemeentefinanciën	18 & 25 juni	Arnhem	12
Mediatraining	17 september	Borculo	10
Ruimtelijke Ordening	24 november	Arnhem	10

E. Rotterdam

Gemeenteraad	29 januari	Rotterdam	12
Onderhandelen	12 februari	Rotterdam	13
Ruimtelijke Ordening	29 oktober	Rotterdam	14
Milieuhygiëne	29 oktober	Rotterdam	15

F. 's-Gravenhage

Gemeenteraad	8 & 15 januari	Den Haag	20
Liberalisme I	4 februari	Den Haag	18

G. Leiden

Mediatraining	10 januari	Noordwijkerhout	10
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Capelle a/d IJssel	24
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Noordwijkerhout	24

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

Gemeenteraad	29 jan & 5 feb	Krimpen a/d IJssel	13
Onderhandelen	10 februari	Wassenaar	11
Mediatraining	13 & 20 april	Wassenaar	11
Basiscursus Europa	10 & 17 mei	Krimpen a/d IJssel	7
Gemeentefinanciën	11 & 18 juni	Boskoop	20
Gemeentefinanciën	5, 7 & 14 september	Noordwijkerhout	14
Ruimtelijke Ordening	5 november	Bodegraven	10
Milieuhygiëne	5 november	Bodegraven	8
Workshop 'Actief Besturen'	11 & 12 november	Leiden	20
Discussietechniek basis	18 & 19 november	Zoetermeer	13
Workshop 'Actief Besturen'	2 & 3 december	Zoetermeer	15
Provinciale Staten	10 december	Delft	16

H. Dordrecht

Mediatraining	15 januari	Rijswijk	10
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Dordrecht	25
Gemeentefinanciën	3 & 10 september	Barendrecht	16
Ruimtelijke Ordening	29 september	Barendrecht	8
Provinciale Staten	10 december	Delft	16

I. Amsterdam

Gemeenteraad	22 & 29 januari	Amsterdam	20
Gemeentefinanciën	25 juni & 2 juli	Amsterdam	25

J. Den Helder

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Castricum	23
Mediatraining	4 februari	Monnickendam	8
Gemeenteraad	19 & 26 maart	Hippolytushoef	11

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

Gemeentefinanciën	10 & 17 september	Purmerend	18
Ruimtelijke Ordening	27 oktober	Purmerend	7
Milieuhygiëne	19 november	Purmerend	9

K. Haarlem

Presentatietechniek vervolg	14 & 15 januari	Bloemendaal	10
Mediatraining	19 januari	Haarlem	10
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Hoofddorp	20
Onderhandelen	12 februari	Hoofddorp	14
Discussietechniek basis	9 & 10 september	IJmuiden	9
Gemeentefinanciën	1 & 8 oktober	Nederhorst den Berg	20
Ruimtelijke Ordening	12 november	Nederhorst den Berg	14

L. Zeeland

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Zierikzee	23
--------------	-----------------	-----------	----

M. Utrecht

Gemeenteraad	8 & 15 januari	Loenen a/d Vecht	14
Gemeenteraad	15 & 22 januari	Leersum	19
Mediatraining	29 januari	De Bilt	7
Gemeenteraad	29 jan & 5 feb	Soest	20
Onderhandelen	5 februari	De Bilt	10
Workshop Actief Besturen	18 & 19 maart	Zeist	19
Workshop Actief Besturen	25 & 26 maart	Zeist	16
Ruimtelijke Ordening	8 september	De Bilt	9
Gemeentefinanciën	24 sept. & 1 okt	Zeist	11
Bestuurderscursus	1 oktober	Zeist	10
Milieuhygiëne	13 oktober	De Bilt	7
Introductiecursus nieuwe leden	8 november	Utrecht	26

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

Provinciale Staten	17 december	De Bilt	16
--------------------	-------------	---------	----

N. Friesland

Gemeenteraad	29 jan & 5 feb	Leeuwarden	17
--------------	----------------	------------	----

Gemeentefinanciën	10 & 17 september	Drachten	12
-------------------	-------------------	----------	----

Ruimtelijke Ordening	15 oktober	Drachten	10
----------------------	------------	----------	----

Provinciale Staten	10 december	Drachten	13
--------------------	-------------	----------	----

O. Overijssel

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Raalte	19
--------------	-----------------	--------	----

Mediatraining	2 februari	Raalte	8
---------------	------------	--------	---

Onderhandelen	5 februari	Raalte	6
---------------	------------	--------	---

Mediatraining	12 februari	Zwolle	7
---------------	-------------	--------	---

Gemeentefinanciën	21, 28 juni, 4, 7 juli	Raalte	13
-------------------	------------------------	--------	----

P. Groningen

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Veendam	20
--------------	-----------------	---------	----

Mediatraining	5 februari	Groningen	6
---------------	------------	-----------	---

Discussietechniek basis	15 & 16 april	Zuidhorn	11
-------------------------	---------------	----------	----

Gemeentefinanciën	10 & 17 september	Drachten	12
-------------------	-------------------	----------	----

Ruimtelijke Ordening	15 oktober	Drachten	10
----------------------	------------	----------	----

Q. Drenthe

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Gieten	16
--------------	-----------------	--------	----

Mediatraining	19 maart	Oosterhesselen	9
---------------	----------	----------------	---

Gemeentefinanciën	10 & 17 september	Drachten	12
-------------------	-------------------	----------	----

Ruimtelijke Ordening	15 oktober	Drachten	10
----------------------	------------	----------	----

Provinciale Staten	10 december	Spier	13
--------------------	-------------	-------	----

R. Limburg

Bijlage: Realisatie cursussen Haya van Somerenstichting 1994

Gemeenteraad	8 & 15 januari	Horn	16
Gemeenteraad	29 jan & 5 feb	Sittard	10
Gemeentefinanciën	3 & 10 september	Sittard	16
Milieuhygiëne	20 oktober	Sittard	7
Ruimtelijke Ordening	21 november	Sittard	6

S. Flevoland

Gemeenteraad	15 & 22 januari	Lelystad	23
Basiscursus Europa	16 april	Almere	11
Gemeentefinanciën	10 & 17 september	Harderwijk	7
Ruimtelijke Ordening	3 oktober	Harderwijk	5

WVD-Europees Parlement kandidatenlijst vastgesteld op 18 februari 1994.

1. drs G.M. de Vries
2. mr J.G.C. Wiebenga
3. mr J.E.S. Larive (v)
4. ir J. Mulder
5. drs F.A. Wijsenbeek
6. dr P.C. Plooij-van Gorsel (v)
7. drs R.J. Goedbloed
8. J.K. Muntinga
9. M. van Greuningen
10. A.A.J.C. Schouwenaars
11. E.J. Brandenburg (v)
12. ir G. van Winkoop
13. ir M.H.C. Lodewijks
14. ir T. Kaastra
15. ir ing. K. Kraak

16. mr S. J.P. Lyczak
17. drs R.C.E. Neef
18. mr R.A. Haverhoek (v)
19. R. de Bakker
20. J.A.M. Poelman
21. drs T. Th. van Blommestein-
Buttinger (v)
22. D.T. Barlagen
23. mr R.E.E. Heiligers
24. B. Kamminga
25. A.I. Verhage
26. ir W.L. Vogelesang